



АНАЛИЗ

НА СЪСТОЯНИЕТО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ



4.1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ

Въведение

Настоящият анализ е разработен с цел да даде отговори на следните въпроси:

- Какви са количествата и тенденциите на различните потоци отпадъци в Столична община ?
- Какви са количествата образувани отпадъци в общината и каква е нормата им на натрупване ?
- Какъв е морфологичния състав на образувани битови отпадъци в общината ?
- Какви са количествата повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци и какви са тенденциите в третирането на битовите отпадъци?
- Каква е степента на изпълнение на целите, които са поставени пред общината в съответствие с националното законодателство ?

Информационна обезпеченост

За информационна обезпеченост на анализа е използвана основно информация, налична в Столична община от справки, доклади, отчети от оператори на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци (ОП „Столично предприятие за третиране на отпадъците данни); данни от Столичен инспекторат; информация от ИАОС, МОСВ и НСИ.

4.1.1. Анализ на битовите отпадъци

Съгласно допълнителните разпоредби на ЗУО (обн. ДВ, бр. 19, от 05.03.2021 г.) *Битови отпадъци са :*

- а.) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биоотпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и едрогабаритни отпадъци, включително дюшеци и мебели;*
- б.) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства;*

Съгласно ЗУО, битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства или отпадъци от строителство и разрушаване. Битовите отпадъци се формират от жизнената дейност на хората, като количеството и състава им се влияе пряко от:



- Мястото на образуване;
- Стандарта на живота на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;
- Начини на отопление и други фактори.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г. основен източник на битови отпадъци в страната (около 90%) са домакинствата. Имайки предвид административно-териториалната и социално-икономическата характеристика на Столична община към основните източници на битови отпадъци следва да бъдат отнесени:

- Домакинствата;
- Търговски и обслужващи обекти.
- Промислени предприятия;

А. Количества образувани битови отпадъци

Оценката на количествата на битовите отпадъци на територията на Столична община, обхваща основно образуваните отпадъци, с основен генератор от домакинствата, към които са включени и количествата образувани отпадъци от административните сгради, търговски обекти, училища и др. обществени сгради. По данни на Евростат, в повечето страни домакинствата образуват от 60% до 90% от битовите отпадъци, като останалите се образуват от търговски източници и администрацията.

Количеството на образуваните битови отпадъци е променлива величина, която е функция от броя на населението, начина и стандарта на живот на населението, населеното място и степента му на благоустрояване, годишния сезон и др.

Източници на данни за докладваните количества битови отпадъци за периода 2016-2020 г. е НСИ, общинската администрация на Столична община и заводът за МБТ, към СПТО.

Съгласно данните представени в таблицата по-долу, през последните години за територията на Столична община се забелязва плавно намаляване на годишните количества образувани битови отпадъци. По данни на Националния статистически институт общо образуваните битови отпадъци в Столична община са както следва:

Таблица 1 Количества образувани битови отпадъци в Столична община за периода 2016 - 2020 г. (тона/год.)

година	2016	2017	2018	2019	2020
тона/год.	698 175	747 986	662 987	632 354	627 663

Източник: НСИ (05.2022г)

Съгласно методиката на НСИ, показателят „Образувани битови отпадъци“ е обобщен показател, който характеризира равнището на битовите отпадъци. От 2013 г.



показателят се пресмята чрез комбиниране на статистически и административни данни. Изчислява се като сума от количествата битови отпадъци:

- 1) събрани чрез системи с организирано сметосъбиране,
- 2) събрани чрез други системи, различни от тези с организирано сметосъбиране (предимно рециклируеми материали, като метал, хартия, пластмаса и други, които се събират на специализирани за целта площадки и впоследствие се предават директно за рециклиране), и
- 3) статистическа оценка на образуваните отпадъци от населението, необхванато от системи с организирано сметосъбиране. Подходът за изчисление е стандартен и се прилага за всички области в страната.

<https://www.nsi.bg/bg/content/2566/%D0%B1%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%BE%D1%82%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D1%8A%D1%86%D0%B8-%D0%BF%D0%BE-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%BE%D0%BD%D0%B8-%D0%B8-%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8>

Количествата битови отпадъци, събрани чрез системите с организирано сметосъбиране, са разгледани на база предоставените от Столична община данни за:

- количествата смесени битови отпадъци, приети за третиране в завода за МБТ на площадка „Садината“ на СПТО, в Столична община,
- количества разделно събрани и предадени за рециклиране отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло, метали, текстил и други потоци отпадъци, обхванати от системата за разделно събиране, в това число
 - количества разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки
 - количества разделно събрани отпадъци от площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинства (чл.19, ал. 3. т.11 от ЗУО)
 - количества разделно събрани отпадъци от текстил и текстилни материали
 - разделно събрани зелени/градински и хранителни/кухненски биоотпадъци
 - количества разделно събрани отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба гуми (ИУГ), негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), отработени масла и др., включени в системата на организации за оползотворяване на МРО
 - количества опасни отпадъци събрани от домакинствата
 - количества разделно събрани едрогабаритни отпадъци (ЕГО)
 - количества разделно събрани отпадъци от пепел и сгурия

На база представените данни от Столична община е изчислено количеството битови отпадъци, събрани чрез системите за организирано сметосъбиране за периода 2018-2020г.

С Т О Л И Ч Е Н О Б Щ И Н С К И С Ъ В Е Т

Приложения (част II) на Приложение № 1 към Решение № 912 по Протокол № 82/14.09.2023г.
л.5 от вс.л.270



Таблица 2 Количества битови отпадъци в Столична община, събрани чрез системи за организирано сметосъбиране, за периода 2018 - 2020 г. (тона/год.)

години	2018 г.	2019 г.	2020 г.
смесени битови отпадъци, приети за третиране в завода за МБТ на площадка „Садината“	366 301	388 384	390 321
разделно събрани отпадъци от опаковки разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки	11 148,1	13 151,25	14 562,28
разделно събрани отпадъци от площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинства	1347,05	1383,74	1030,507
разделно събрани отпадъци от текстил и текстилни материали	0	1 095	1 186
разделно събрани зелени/градински и хранителни/кухненски биоотпадъци	23 535	23 681	22 082
разделно събрани отпадъци от ИУЕЕО, ИУГ, НУБА, ОММ и др., включени в системата на организации за оползотворяване на МРО	6 438	10 810	6 821
разделно събрани опасни отпадъци от домакинствата	5,58	7,03	9,19
разделно събрани едрогабаритни отпадъци (ЕГО)	70 084	78 019	87 592
разделно събрани отпадъци от пепел и сгурия	1 225	734	633
разделно събрани отпадъци от опаковки от търговски и административни сгради	1 308	1 717	1 672
Общо събрани битови отпадъци чрез системи за организирано сметосъбиране	481 392	518 982	525 909

Източник: Столична Община

Количествата битови отпадъци, събрани чрез други системи, различни от тези с организирано сметосъбиране (предимно рециклируеми материали, като метал, хартия, пластмаса и други, които се събират на специализирани за целта площадки и впоследствие се предават директно за рециклиране) са изчислени като разлика от общата количество битови отпадъци по данни от НСИ и тези събрани от системата за организирано сметосъбиране. На територията на Столична община системата с организирано сметосъбиране обхваща 100% от територията, поради което се приема, че количествата отпадъци изчислени чрез статистическа оценка на образуваните отпадъци от населението, необхванато от системи с организирано сметосъбиране, е пренебрежимо.



Таблица 3 Количества образувани битови отпадъци в Столична община за периода 2016 - 2020 г., по начин на събиране

години	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Общо количество образувани битови отпадъци	662 987	632 354	627 663
Количество битови отпадъци, събрани чрез системи за организирано сметосъбиране, (тона/год.)	481 392	518 982	525 909
Процент на събрани битови отпадъци чрез системи за организирано сметосъбиране от общото количество битови отпадъци, %	72.61	82.07	83.79
Количество битови отпадъци, събрани чрез други системи, различни от тези с организирано сметосъбиране	181 595	113 372	101 754
Процент на събрани битови отпадъци чрез други системи, различни от тези с организирано сметосъбиране от общото количество битови отпадъци, %	27.39	17.93	16.21

Направеният анализ на количествата битови отпадъци, в зависимост от начините на събиране, показва, че преобладаващата част (над 70%) от битовите отпадъци, генерирани на територията на Столична община, се събират от системи за организирано сметосъбиране на общината, като през 2020г. тези отпадъци представляват над 83% от общообразуваните отпадъци.

Съгласно данните представени в таблицата по-долу, през последните години за територията на Столична община се забелязва плавно увеличение на годишните количества събрани смесени битови отпадъци, приети за третиране в завода за МБТ на площадка „Садината“, към ОП „Столично предприятие за третиране на отпадъци“, като за предходните пет години стойностите се движат в границите между 320 000 и 390 000 тона (виж таблица № 4):

Таблица 4 Количества смесени битови отпадъци в Столична община, приети за третиране на Завод за МБТ, за периода 2016 - 2020 г. (т/год.) и процент от образуваните битови отпадъци

година	2016	2017	2018	2019	2020
Количество смесени битови отпадъци тона/год.	324 024	356 123	366 301	388 384	390 321
% от образуваните битови отпадъци	46	48	55	61	62

* Посочените количества са с код на отпадъка 20 03 01, приети за третиране на Завод за МБТ.

Източник: Столична Община, ГДОС Садината

Въпреки наблюдаваната тенденция в Столична община за плавно намаление на количествата образувани битови отпадъци, се наблюдава обратен тренд на развитие при количествата смесени битови отпадъци (код 20 03 01), приети за третиране на завода за



МБТ – в посока на увеличение на количествата, в следствие на въведената интегрирана система за управление на отпадъците в Столична община.

Количеството на смесените битови отпадъци в Столична община е свързано с населението и размера на икономиката в столицата. Само в периода от 2015 г. до 2019 г. населението на Столична община е нараснало с около 10 000 жители. Известно е, че генерираните количества отпадъци зависят преди всички от вида на генератори на територията на дадена административна единица (напр. домакинства, промишлени предприятия, търговски и административни сгради). По данни на Евростат, в повечето страни домакинствата образуват средно до 90% от битовите отпадъци, като останалите се образуват от търговски източници и администрацията.

По данни на НСИ към края на 2020 година в Столична община живеят 1 308 412 души, като само в град София населението наброява 1 249 277 души или 95 % от населението на общината. Друг вид генератори на битови отпадъци за територията на общината са функциониращите многобройни обекти от търговски и административни сгради, които превръщат столицата в главен икономически и социален център на страната. Наблюдаваното увеличение в количествата на смесени битови отпадъци (код 20 03 01) през последните години се дължи и на факта, че град София се превръща във все по-разпознаваема туристическа дестинация. Броят на реализираните нощувки в гр. София се е увеличил повече от 2 пъти за периода 2010 – 2018 г., като е нараснал от 1 120 755 до 2 488 490 нощувки на година. Изключение правят реализираните нощувки през 2020 г. което представлява спад с 63,72 % спрямо предходната 2019 г., което несъмнено се дължи на пандемията породена от COVID 19.

Предвид факта, че през последните години се наблюдава увеличение в количествата генерираните смесени битови отпадъци (код 20 03 01), Столична община успешно е предприела стъпки за преработка на твърдите битови отпадъци, включително рециклиране, компостиране, производство на електрическа енергия от отпадъци и значително намаляване на дела на депонираните твърди битови отпадъци (виж таблица № 4).

Системата за разделно събиране на отпадъци е успешно внедрена в сметосъбирането на София, диверсифицирана е в повече видове рециклируеми отпадъци, контейнерите са много на брой и винаги в близост до жилищните сгради, удобно разположени за жителите на общината. Управлението на отпадъците е гъвкаво и се съобразява със спецификата на всеки район, приоритизирайки различни методи за разделяне в домовете, депозитни системи, подземни контейнери, машини за заплащане на рециклируеми отпадъци и др. През последните години Столична община работи активно за предотвратяване на генерираните смесени битови отпадъци чрез



провеждане на ежегодни информационни кампании и гъвкави модели за управление на териториален принцип, съобразени с резултатите от провежданите проучвания.

Към 2020 г., спрямо 2016 г., количествата на приетите за третиране в завода за МБТ, смесени битови отпадъци (отпадъци с код 20 03 01) са нараствали с над 20,5%.

Както беше посочени по-горе, в Столична община се наблюдава положителна тенденция в посока на намаление на количествата депонирани битови отпадъци, за сметка на количествата оползотворени такива, което е в съответствие и с приоритетният ред на ЗУО:

Таблица 5 Количества депонирани отпадъци на депо за неопасни отпадъци „Садината“ (2018-2020 г.)

Депо за неопасни отпадъци „Садината“		
Количество депониран отпадък за 2018 г., тона	Количество депониран отпадък за 2019 г. тона	Количество депониран отпадък за 2020 г. тона
69 127,38*	60 858,92*	59 766,82**

Източник: ГДОС Садината

*Забележка: * включени са количествата на отпадъци с кодове 19 12 12 и 20 03 01*

*** включени са количествата на отпадъци с кодове 19 12 09, 19 12 12 и 20 03 01*

От представените данни в таблица №5 е видно, че за 2018 г., количествата депонирани битови отпадъци на депото за неопасни отпадъци „Садината“ спрямо общото количество приети отпадъци към същата отчетна година (366 301т.) е 18,9%. През 2019 г. процентът депониран отпадък е 15,7%, а през 2020 г. намалява до 15,3%. Тази тенденция ясно показва, че въпреки, че общото количество смесени битови отпадъци нараства в периода 2018 – 2020 г., предприетите действия от страна на Столична община и СПГО водят до непрекъснато намаляване в количествата депонирани битови отпадъци и отклоняване на все по-голяма част от тях за оползотворяване.

Съгласно данни на НСИ за общото количество директно депонирани битови отпадъци към 2019 г. и данни за населението на страната към същата година, средно на жител се падат по 122,5 кг депониран отпадък. При направена съпоставка към същата година – 2019 г. (отново по данни от НСИ за общо количество директно депонирани битови отпадъци) за Столична община за един жител се пада по 7,9 кг. депониран отпадък.

Причината за разликите в количествата депонирани битови отпадъци на жител на година общо за страната и за Столична община е разработената и прилагана от страна на Столична община интегрирана система от съоръжения и инфраструктура за управление и третиране на отпадъците, както и прилагането на редица добри практики по предотвратяване образуването на отпадъци.



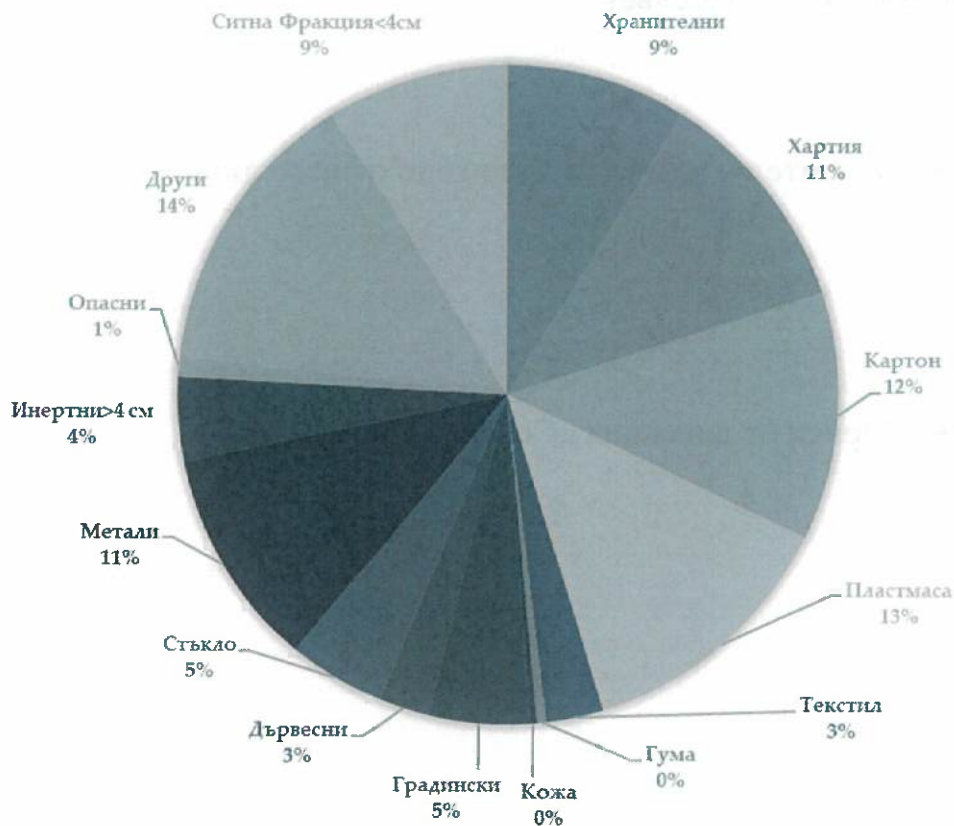
Б. Морфологичен анализ

Друг важен аспект на анализа на битовите отпадъци в общината е определянето на морфологичния анализ на състава и количествата на генерираните битови отпадъците. Морфологичния анализ на битови отпадъци за Столична община е изготвен през 2019 г. по проект „Определяне на морфологичния състав на БО в България“, с възложител ПУДООС, разработен в рамките на Проект „Проучване и разработване на пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхранение на опасни отпадъци от домакинствата“, финансиран по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество. Представените по-долу данни, включват информация за целия обследван период за извършаване на анализа, съгласно изискуемият по “Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци“, формат и са както следва:

Таблица 6 Анализ на състава на битовите отпадъци по фракции след сумиране на отделно събраните отпадъци за Столична община

Вид Отпадък	Количество смесен отпадък на година т/год	Общ Отпадък на Година т/год	Общ Отпадък на Година %
Хранителни	52 417.20т	57 408.92т	8.78%
Хартия	57 532.95т	73 327.20т	23.31%
Картон	32 717.77т	79 064.61т	
Пластмаса	58 320.51т	86 255.09т	13.20%
Текстил	17 978.70т	17 978.70т	2.75%
Гума	2 957.12т	2 957.12т	0.45%
Кожа	2 304.20т	2 304.20т	0.35%
Градински	20 817.54т	32 512.28т	4.97%
Дървесни	8 823.51т	16 087.57т	2.46%
Съкло	21 965.70т	30 437.78т	4.66%
Метали	9 170.18т	70 484.52т	10.78%
Инертни>4 см	26 877.10т	26 877.10т	4.11%
Опасни	6 513.90т	6 735.64т	1.03%
Други	26 461.66т	92 881.50т	14.21%
Ситна Фракция<4см	58 345.50т	58 345.50т	8.93%
Общо	370 485.76т	653 657.72т	100.00%

Съгласно данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за Столична община е фракция „други“ (14.21%), към която се включват композитни материали (напр. опаковки от няколко материала, които не могат да се разделят ръчно), хигиенни отпадъци и др. Следват фракциите пластмаса (13,20%), картон (12.10%) и хартия (11.22%). Фракциите с най-нисък относителен дял в общия поток битови отпадъци са - кожа (0.35%), следвани от гума (0,45%), и опасни отпадъци (1.03%).



Фигура 1 Състава на битови отпадъци, по данни от морфологичния анализ, 2019 г.

Отпадъците с най-ясно изразена флукутация през отделените сезони са пластмасата, хранителните отпадъци, ситна фракция <4см и картон. С най-слабо изразена сезонна флукутация са фракциите: металите, кожа и гума.

Делът на рециклируемите отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на около 52% от общото количество генерирани смесени битови отпадъци в общината към отчетната 2019 г. Голяма част от тях са фракциите хартия, картон и пластмаса – 36%, което може да се обясни с по-високия жизнен стандарт, множеството търговски и административни обекти в Столицата.

Въпреки изградената система за разделно събиране на хранителни отпадъци, която към настоящият момент обхваща основно административни сгради, училища, детски градини, университети и някои търговски обекти, процентното участие на хранителните отпадъци остава високо – 9%. Столична община планира разширяване на системата за разделно събиране на хранителни отпадъци при източника, с оглед и на това, че инсталацията за биологично третиране „Хан Богров“ има капацитет да приема за третиране допълнителни количества.



Норма на натрупване

Друг важен показател при управлението на отпадъците е **нормата на натрупване (НН)**, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. От анализа на съществуващите данни и тенденциите при проучванията в страната може да бъде предположена като най-реалистична за момента „Норма на натрупване“, представена в таблицата по-долу:

Таблица 7 Норма на натрупване без разделно събрани отпадъци

Тип населеното място	Норма на натрупване на смесени битови отпадъци без разделно събрани отпадъци, кг/ж/г
над 150 хиляди	410,3
50 -150 хиляди	349,6
25 – 50 хиляди	334,9
3 – 25 хиляди	295,5
под 3 хиляди	241,7

Източник: Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, 2019 г.

При провеждане на морфологичен анализ, нормата на натрупване се представя по два начина: „Норма на натрупване“ на смесени битови отпадъци без разделно събрани отпадъци и „Норма на натрупване“ на смесени битови отпадъци с разделно събрани отпадъци. В следващите таблици е представена нормата на натрупване за Столична община, съгласно Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, изчислена към 2019 и 2020 г., на база морфологичен анализ и собствени изчисления.

Таблица 8 Норма на натрупване за Столична община, съгласно данни от морфологичен анализ, 2019 г.

НН по отчетни данни	Без Разделно Събрани	С разделно събрани
Количество отпадъци (кг)	370 485 760	634 698 919
Население (НСИ) (жители)	1 325 429	1 325 429
НН(кг/ж/г)	279.52	479.86

Таблица 9 Норма на натрупване за Столична община, 2020 г., собствени изчисления

НН по отчетни данни	Без Разделно Събрани	С разделно събрани
Количество отпадъци (кг)	390 321 000	627 663 000
Население (НСИ) (жители)	1 308 412	1 308 412
НН(кг/ж/г)	298.31	479.71

**Забележка: при изчислението на нормата на натрупване с разделно събрани отпадъци са включени количествата разделно събрани отпадъци от опаковки, отпадъци предадени на площадки за безвъзмездно предаване, отпадъци от текстил, зелени и хранителни отпадъци, МРО, опасни битови отпадъци, ЕГО и пепел и сгурия и разделно събраните отпадъци, чрез други системи, различни от тези с организирано сметосъбиране*



Съгласно представената информация в горните таблици, изчислената норма на натрупване без разделно събрани отпадъци за Столична община за двете обследвани години, е значително по-ниска от тази, определена за населените места с население от 150 хиляди, а именно 410,3 кг/ж/г., съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.

Сравнението на изчислената норма на натрупване, отрежда място на Столична община под осреднените стойности за нормата на натрупване в България от 407 кг/г/ж, съгласно НПУО 2021 – 2028 г.

Изчислената ниска стойност се дължи на наблюдаваната през последните години положителна тенденция към увеличение на количеството на разделно събраните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло, текстил и др., видно от определената норма на натрупване с разделно събрани отпадъци. Наред с прилаганите добри общински практики от страна на Столична община, през годините населението на общината постепенно придобива навици за правилното сортиране и разделяне на рециклируемите отпадъци. Информационните кампании, които провежда Столична община също повишават информираността на гражданите и това способства за подобряване ефективността на съществуващите системи.

От друга страна, град София е един от най-динамично развиващите се градове в България, в който през последните години се налагат различни практики по предотвратяване образуването на отпадъци. Създадени са редица „Zero Waste“ магазини за хранителни стоки с нулев отпадък или т.нар „магазини без опаковки“. На територията на Столична община функционират и вериги магазини, които прилага стратегия за ограничаване и предотвратяване използването на пластмаса. В изпълнение на стратегията във все повече магазини се предлага голям избор от продукти в опаковки за многократна употреба: много напитки и млечни продукти са в стъклени бутилки и буркани, вместо в пластмасови за еднократна употреба.

В. Количества повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци

1. Количества разделно събрани и предадени за рециклиране отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло, метали, текстил и други потоци отпадъци, обхванати от системата за разделно събиране

1.1. Количества разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки

Столична община има сключени договори с три организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, а именно:



- „Екобулпак България“ АД;
- „Екопак България“ АД;
- „Булекопак“ АД;

Въведените системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки на гражданите са:

- дву -контейнерна – една точка се състои от 1 бр. жълт и 1 бр. зелен контейнер. Такава е системата в 16 района на Столична община: Надежда, Сердика, Красна поляна, Илинден, Възраждане, Витоша, Лозенец, Изгрев, Слатина, Люлин, Подуяне, Връбница, Банкя, Панчарево, Нови Искър и Искър.
- три контейнерна (една точка се състои от 1 бр. син, 1 бр. жълт и 1 бр. зелен контейнер). Такава е системата в 8 района на Столична община: Средец, Триадица, Оборище, Красно село, Младост, Студентски, Овча купел и Кремиковци.
- Събиране от врата на врата – такава система е въведена в три района Банкя, Кремиковци и Овча купел. В район Банкя са раздадени индивидуални жълти контейнери с вместимост от 120л. и 240л., а в районите Кремиковци и Овча купел са раздадени индивидуални зелени контейнери по 120л. за стъкло, и син и жълт чувал за другите отпадъци.

С решение №731/25.10.2018 г. на Столичен общински съвет, през 2018 г. са определени нови условия и ред за сключване на договори за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на битови отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса и стъкло от административните, социалните и обществените сгради, заведения за обществено хранене, търговски обекти и обекти за отдих, забавления и туризъм. Инициативата е нова процедура за сключване на договори между Столична община и организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки (ОООп), поради изтичане през месец декември 2018 г. на 5 –годишните договори за 22 района на Столична община. С новата процедура Столична община увеличи обхвата и броя на съдовете за разделно събиране на опаковки от домакинствата (пластмаса, стъкло, хартия и стъкло). В процедурата бе предвидено и предложени, които отговарят на предварително обявени условия и задължително покриват минималните изисквания за допустимост, за да се оценяват чрез използване на точкова система.

От началото на 2021 г., „Екобулпак“ АД осъществява дейността по разделно събиране на отпадъци от опаковки чрез „Екобулпак България“ АД – новосъздадено дъщерно дружество на „Екобулпак“ АД, което действа като приемник по отношение на всички дейности, свързани с разделното събиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки. В тази връзка през 2020 г., Столична община е провела нов конкурс, в съответствие с одобрените от Столичен общински съвет условия и ред, в резултат на което е сключен договор с „Екобулпак България“ АД за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на битови отпадъчни материали от: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло от

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

Приложения (част II) на Приложение № 1 към Решение № 912 по Протокол № 82/14.09.2023г.

л.14 от вс.л.270



административните, социалните и обществените сгради, заведения за обществено хранене, търговски обекти и обекти за отдих, забавления и туризъм за следните групи райони:

1. „Надежда“, „Сердика“, „Красна поляна“, „Илинден“, „Възраждане“, „Витоша“, „Лозенец“, „Изгрев“, „Слатина“, „Люлин“, „Подуяне“, „Връбница“, „Панчарево“ и „Банкя“;
2. „Овча купел“ и „Кремиковци“;

Към настоящият момент всички 24 района на Столична община са обхванати от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло. Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, организирана от „Екобулпак“ АД, „Екопак България“ и „Булекопак“ АД на територията на общината се осигурява от 6324 бр. съдове, с общ обем от 86.6 м³, разпределени във всички 24 районни администрации на града. Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки за периода 2018 – 2020 г. за всяка една от 24-те районни администрации е както следва:

Таблица 10 Количества разделно събрани отпадъци от опаковки и отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло от домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, заведенията за обществено хранене, търговските обекти и обектите за отдих, забавления и туризъм, по районни администрации:

№	Събрани отпадъци от опаковки, код и наименование	Количество 2018 г. (тона)	Количество 2019г. (тона)	Количество 2020 г. (тона)
Район „Банкя“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	450,76	455,82	437,2
2	Стъклени опаковки – 15 01 07	34,08	28,96	27,56
Район „Витоша“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	460,784	633,402	678,864
2	Стъклени опаковки – 15 01 07	134,56	184,04	246,16
Район „Връбница“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	174,462	220,71	304,054
2	Стъклени опаковки – 15 01 07	51,4	68,82	64,2
Район „Възраждане“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	242,889	356,344	360,138
2	Стъклени опаковки – 15 01 07	69,6	92,9	136,42
Район „Изгрев“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	448,144	529,296	641,997
2	Стъклени опаковки – 15 01 07	117,1	161,1	180,16
Район „Илинден“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	171,944	269,65	196,286
2	Стъклени опаковки – 15 01 07	58,04	75,48	94,98
Район „Искър“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	93,8	116,82	137,84
2	Стъклени опаковки – 15 01 07	133,4	117,92	126,66
Район „Красна поляна“				

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

Приложения (част II) на Приложение № 1 към Решение № 912 по Протокол № 82/14.09.2023г.

л.15 от вс.л.270



№	Събрани отпадъци от опаковки, код и наименование	Количество 2018 г. (тона)	Количество 2019г. (тона)	Количество 2020 г. (тона)
1	Смесени опаковки – 15 01 06	336,94	342,552	378,243
2	Съглени опаковки – 15 01 07	66,28	70,66	92,3
Район „Красно село“				
1	Хартиени и картонени опаковки – 15 01 01	223,060	289,390	311,200
2	Съглени опаковки – 15 01 07	227,430	254,660	300,390
3	Пластмасови опаковки – 15 01 02	175,040	208,383	242,638
4	Метални опаковки – 15 01 04	0	13,097	14,362
Район „Кремиковци“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	57,840	58,620	69,700
2	Съглени опаковки – 15 01 07	34,220	39,980	58,620
Район „Лозенец“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	490,054	537,860	681,214
2	Съглени опаковки – 15 01 07	130,680	184,220	237,780
Район „Люлин“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	326,563	481,283	516,965
2	Съглени опаковки – 15 01 07	112,820	139,080	144,700
Район „Младост“				
1	Хартиени и картонени опаковки – 15 01 01	931,706	1003,894	1053,057
2	Съглени опаковки – 15 01 07	239,620	268,040	293,800
3	Пластмасови опаковки – 15 01 02	180,540	216,326	266,719
4	Метални опаковки – 15 01 04	0	14,374	15,761
Район „Навежда“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	334,526	355,487	383,027
2	Съглени опаковки – 15 01 07	69,960	91,260	94,340
Район „Нови Искър“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	32,800	45,380	46,440
2	Съглени опаковки – 15 01 07	40,840	42,980	47,600
Район „Оборище“				
1	Хартиени и картонени опаковки – 15 01 01	115,100	133,810	142,180
2	Съглени опаковки – 15 01 07	116,220	142,440	165,180
3	Пластмасови опаковки – 15 01 02	108,820	113,807	110,469
4	Метални опаковки – 15 01 04	0	7,233	6,531
Район „Овча купел“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	143,080	180,060	187,820
2	Съглени опаковки – 15 01 07	78,900	100,100	94,020
Район „Панчарево“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	134,928	155,176	158,942
2	Съглени опаковки – 15 01 07	34,200	41,220	69,160
Район „Подуяне“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	278,561	369,330	497,149
2	Съглени опаковки – 15 01 07	85,190	111,700	130,000
Район „Сердика“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	183,564	236,542	378,941
2	Съглени опаковки – 15 01 07	53,460	70,080	81,120
Район „Слатина“				
1	Смесени опаковки – 15 01 06	477,881	617,928	667,300
2	Съглени опаковки – 15 01 07	131,880	155,700	206,940

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

Приложения (част II) на Приложение № 1 към Решение № 912 по Протокол № 82/14.09.2023г.
л.16 от вс.л.270



№	Събрани отпадъци от опаковки, код и наименование	Количество 2018 г. (тона)	Количество 2019г. (тона)	Количество 2020 г. (тона)
Район „Средец“				
1	Хартиени и картонени опаковки – 15 01 01	785.840	632,520	554,150
2	Стъклени опаковки – 15 01 07	93,740	123,42	169,780
3	Пластмасови опаковки – 15 01 02	69.440	82,120	88,765
4	Метални опаковки – 15 01 04	0	5,210	5,275
Район „Студентски“				
1	Хартиени и картонени опаковки – 15 01 01	920.974	1019,206	1024,343
2	Стъклени опаковки – 15 01 07	84.980	122,080	128,280
3	Пластмасови опаковки – 15 01 02	101,100	109,97	129,277
4	Метални опаковки – 15 01 04	0	6,920	7,643
Район „Триадница“				
1	Хартиени и картонени опаковки – 15 01 01	168.690	221,720	249,320
2	Стъклени опаковки – 15 01 07	180,180	235,900	223,760
3	Пластмасови опаковки – 15 01 02	149,49	177,126	193,135
4	Метални опаковки – 15 01 04	0	11,144	11,445
Обекти				
1	Хартиени и картонени опаковки – 15 01 01	402,765	473,715	521,948
2	Стъклени опаковки – 15 01 07	453,944	639,321	588,669
3	Пластмасови опаковки – 15 01 02	437,671	588,964	547,183
4	Метални опаковки – 15 01 04			0,4
5	Смесени опаковки – 15 01 06	13,38	14,48	13,92

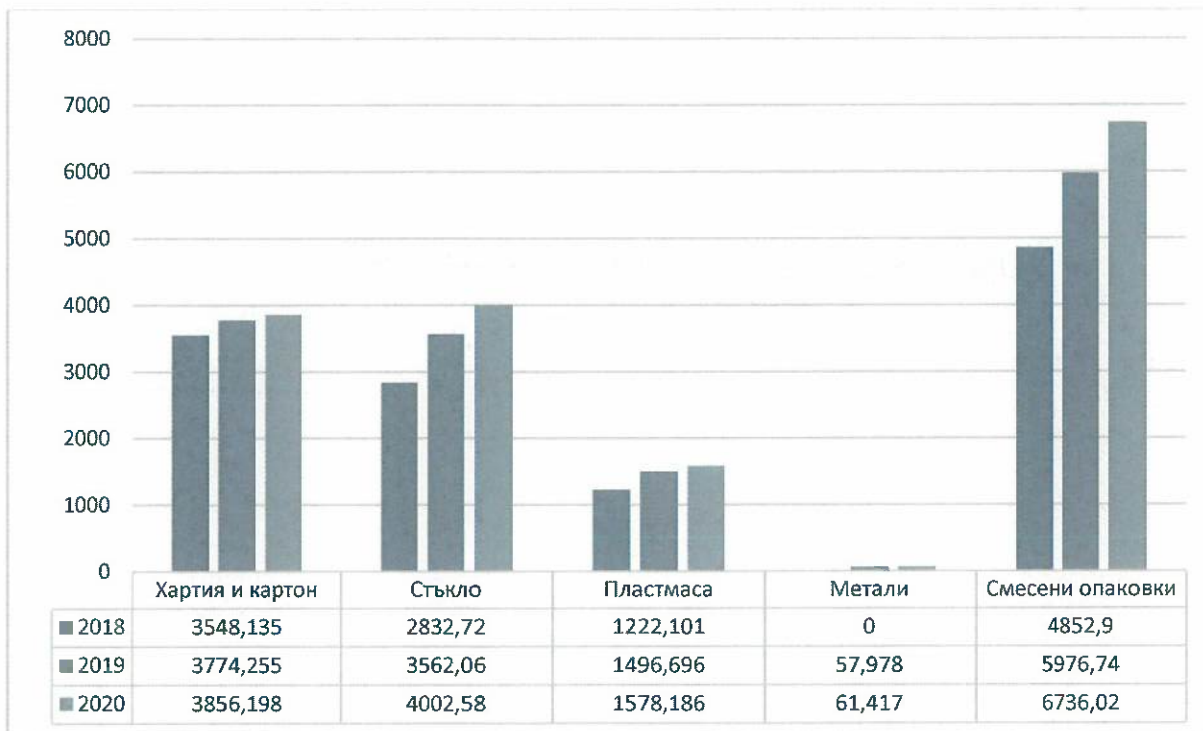
В следващата таблица са посочени количествата разделно събрани отпадъци от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки общо за Столична община и техният процент от общото количество събрани смесени битови отпадъци:

Таблица 11 Разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки:

№	Събрани отпадъци от опаковки	Количество 2018 г. (тона)	Количество 2019г. (тона)	Количество 2020 г. (тона)
1	Хартия и картон	3 548,135	3 774,255	3 856,198
2	Стъкло	2 832,72	3 562,06	4 002,58
3	Пластмаси	1 222,101	1 496,696	1 578,186
4	Метали	0	57,978	61,417
5	Смесени опаковки	4 852,9	5 976,74	6 736,02
Общо		12 455,86	14 867,73	16 234,40
Количество смесени битови отпадъци събрани през същата година (тона)		366 301	388 384	390 321
Процент на генерираните отпадъци от опаковки, спрямо		3.4%	3.8%	4.16%



количество събрани смесени битови отпадъци през съответната година. %			
---	--	--	--



Фигура 2 Количества разделно събрани отпадъци от опаковки от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, 2018-2020 г.

Както се вижда от представените графични и таблични илюстрации, количеството на предадените за рециклиране отпадъци от опаковки и подобни се увеличава непрекъснато през последните години, като процентът на нарастване достига до 4.16% през 2020 г.

Ежегодно организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки, предоставят на министъра на околната среда и водите одиторски доклад за дейността през изминалата година. След неговото разглеждане, министърът издава заповед, с която потвърждава изпълнените цели за рециклиране на отпадъци от опаковки, съгласно чл.9, ал. 1 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковките. С издадените досега заповеди се потвърждава редовното изпълнение на целите от страна на организациите по оползотворяване, опериращи на територията на Столична община. От пуснатите на пазара опаковки, организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки са постигнали следната степен на рециклиране:



Таблица 12 Процент рециклирани опаковки от организации по оползотворяване към 2020 г., съгласно Заповед №РД-491/10.05.2021г.

Вид опаковки	Норми за рециклиране, съгласно НООО	Изпълнени от Екобулпак АД през 2020 г.	Изпълнени от Екопак България АД за 2020 г.	Изпълнени от Булекопак АД през 2020 г.
Пластмаса	22,5 %	56,37 %	40,33%	38,29 %
Хартия и картон	60 %	91,37 %	89,11 %	101,36 %
Съкло	60 %	81,92 %	61,12 %	65,15 %
Метали	50 %	98,10%	52,92 %	59,64 %
Дърво	15 %	33,46 %	44,14%	28,89 %

Източник: Заповед № РД-491/10.05.2021 г.

Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки, за обслужваните от „Екопак България“ АД административни и обществени сгради, заведения за обществено хранене, търговски обекти и обекти за отдих, забавления и туризъм са както следва:

Таблица 13 Количества разделно събрани отпадъци от опаковки от търговски и административни сгради, „Екопак България“ АД

Вид опаковки	2018 г.	2019 г.	2020 г.
	тона	тона	тона
Пластмаса	437,671	588,964	547,183
Хартия и картон	402,765	473,715	521,948
Съкло	446,824	624,961	578,069
Метали			0,400
Общо	1287,26	1687,64	1647,6

Източник: Столична община

„Екобулпак България“ АД също обслужва административни, обществени и търговски сгради на територията на общината като за периода 2018 – 2020 г. са събрани следните количества отпадъци от опаковки:

Таблица 14 Количества разделно събрани отпадъци от опаковки от търговски и административни сгради, „Екобулпак“ АД

Вид опаковки	2018 г.	2019 г.	2020 г.
	тона	тона	тона
Смесени опаковки 15 01 06 (хартия, метал и пластмаса)	13,380	14,480	13,920
Съкло	7,120	14,360	10,600
Общо	20,5	28,84	24,52

Източник: Столична община

„Булекопак България“ АД и „Екобулпак България“ АД имат двуконтейнерна система за разделно събиране на отпадъци от домакинствата, поради което отпадъците от



опаковки за хартия, пластмаса и метали се отчитат като смесен отпадък с код 15 01 06, а за стъклото с код 15 01 07.

1.2. Количества разделно събрани отпадъци от площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинства (чл.19, ал. 3, т.11 от ЗУО)

С наредбата за управление на отпадъците и поддържане и опазване чистотата на територията на Столична община, приета с Решение №364 по Протокол №84 от 25.06.2015 г. на Столичен общински съвет е въведено задължението за лицата извършващи дейности с битови отпадъци, в т.ч. биоотпадъци, отпадъци от опаковки, битови отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло и др. видове разделно събрани отпадъци да представят информация в Столична община.

През 2017 г. за изменение и допълнение на Наредбата за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община (Решение №759 от 23.11.2017 г. на Столичен общински съвет) отпадна задължението за пунктовете за вторични суровини на територията на общината да предоставят информация на СО, поради приетата нова Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци (ДВ, бр. 11 от 31.01.2017 г.), с която е отменен редът за докладване на общините пред МОСВ за изпълнение на целите по чл.31, ал. 1 от ЗУО. Ежегодно в срок до 30 септември изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) обобщава и публикува информация за предходната календарна година по общини и региони за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО.

За площадките по чл.19, ал. 3, т.11 от ЗУО, за които Столична община има сключени договори, фирмите имат задължения да предоставят информация на Столична община чрез информационната система за управление на отпадъците (ИСУО). Количествата събрани и предадени за оползотворяване по видове отпадъци за периода от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г. са както следва:

Таблица 15 Разделно събрани отпадъци от площадки по чл.19 от ЗУО за територията на Столична община

Код на отпадъка	Наименование	Количество (тона)
16 06 01*	Оловно –акумулаторни батерии	47,105
20 01 40	Метали	958,183
15 01 04	Метални опаковки	21,658
20 01 01	Хартия и картон	4,927
20 01 21*	Луминесцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	0,300



20 01 35*	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21, 20 01 23, съдържащо опасни компоненти	1,199
20 01 36	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21, 20 01 23 и 20 01 35	10,737
Общо		1 044,109

Източник: Столична община

Основният дял от отпадъците предавани на площадките по чл.19 от ЗУО на територията на Столична община се пада на металите (20 01 40), с относителен дял от 91.8%, следвани от оловно – акумулаторни батерии- 4,5% и метални опаковки – 2%.

От началото на 2022 г., Столична община е стартирала процедура по определяне на места за изграждане на пунктове за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в изпълнение на Заповед №СОА22-РД91-36/19.01.2022 г. на Кмета на Столична община.

Основните критерии, въз основа на които трябва да бъдат избрани терените са да бъдат достъпни за гражданите, с удобна комуникативност, целесъобразност, възможност за ел. захранване, възможност за обучения на подрастващи и др.

В изпълнение на горесцитираната заповед и съгласно заложените основни критерии са извършени обследвания и проверки на терени на територията на районите „Възраждане“, „Връбница“, „Илинден“, „Люлин“, „Младост“, „Надежда“ и „Оборище“, на които потенциално следва да бъде възможно поставянето/изграждането на мобилни/постоянни центрове за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата. Най-подходящи от гледна точка на комуникативност и достъпност са избрани три терена за обособени пилотни мобилни центъра за разделно събиране на масово разпространени отпадъци от домакинствата, а именно:

1. ПИ 68134.4089.102 в жк. „Младост“ – разположен на комуникативно място, в близост до детска и спортна площадка, с удобен и лесен достъп за гражданите;
2. ПИ 68134.305.73 в жк. Зона Б-5 – разположена на комуникативно място, в близост до градски парк и аквапарк, с удобен и лесен достъп за гражданите;
3. ПИ 68134.1201.9 – гара „Захарна фабрика“, район „Илинден“ – разположена е на комуникативно място, лесно за обслужване и достъп за гражданите, поради наличие на голям паркинг.

Предвидено е да бъде изградена и пилотна постоянна площадка за разделно събиране на масово разпространени отпадъци в терен ПИ 12084.2700.2221 с площ 1159 м² в с. Волюяк, както и да бъде доизградена и дооборудвана площадка в с. Мрамор, ПИ 49206.2661.20 и двете в района на „Връбница“



Предлаганата инициатива от СО е нова и има за цел да предостави различни по вид възможности за обособяване на пилотни временни мобилни центрове и постоянни площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинствата. Предлаганите и осигуряваните от страна на Столична община пилотни модели се явяват алтернатива на други начини за събиране на отпадъци от домакинствата. С осигуряването им, Столична община очаква изградените пилотни центрове и площадки да имат значителна роля за повишаване на количествата рециклируеми отпадъци, както и да бъдат мотивирани да участват все повече хора в системите за разделно събиране на рециклируеми отпадъци.

От друга страна изграждането на тези съоръжения се явява най-евтиния и лесен начин да бъде увеличено рециклирането на отпадъци, които не могат да бъдат напълно обхваната от общинската система за разделно събиране. С реализация на предвидените инвестиционни проекти се очаква Столична община да намали разходите си за събиране на битови отпадъци, там където е икономически неизгодно рециклируемите фракции да се събират директно от домакинствата.

1.3. Количества разделно събрани отпадъци от текстил и текстилни материали

С Решение № 730/25.10.2018 г. на Столичен общински съвет, в Столична община са определени условия и ред за сключване на договори за организиране на система за разделно събиране на битови отпадъци на територията на Столична община за отпадъчни материали от облекла и текстил от домакинствата.

В началото на 2019 г. Столична община сключи договор с „Евротекс“ ЕООД, която поетапно постави на 43 места общо 47 контейнери за текстилни отпадъци с бранда TexCycle. През м. септември 2019 г. „Тексайд България“ ЕООД постави 34 специализирани контейнери за текстил на 28 места в София.

До края на 2020 г. двете фирми са разположили общо 113 специализирани контейнера за текстил на територията на Столична община. Адресите на всички контейнери на TexCycle и Texaid могат да бъдат намерени на сайта на Столична община - www.sofia.bg/waste.

Количествата разделно събрани отпадъци от текстил и текстилни материали от двете фирми, с които Столична община има сключени договори са дадени в следващата таблица:

Таблица 16 Количества разделно събрани отпадъци от текстил и текстилни материали

години	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Количества разделно събран текстил и текстилни материали (тона)	0,00	1095,30	1185,72

Източник: Столична община



С разширяване на системата за разделно събиране на текстил и текстилни материали от домакинствата се наблюдава положителен тренд на непрекъснато нарастване на количествата разделно събрани отпадъци като за 2020 г. са събрани 8,3 % повече отпадъци от текстил и текстилни материали, спрямо предходната 2019 г.

Целта на въведената система за разделно събиране е колкото се може повече текстилни отпадъци да се използват повторно или да се рециклират, с което да се намали делът за депониране. Разделното им събиране е и една от мерките на Столичната община за намаляване на фините прахови частици във въздуха, като се ограничава възможността този вид отпадъци да попадат в печките на отделни домакинства.

Системата за събиране на отпадъчен текстил от гражданите, както всяка друга система, е динамична и се развива във времето, като през години се наблюдава интерес от страна на гражданите на Столична община, с което се увеличава и броят на контейнерите.

За територията на Столична община, събраните текстилни отпадъци се транспортират от специализираните компании за третиране на текстилни отпадъци до техните площадки, на които се извършва сортиране. Отпадъците се разделят по видове, като годните за повторна употреба се отделят, а останалите са нарязват и се използват в индустрията. Това, което остава след сортирането, се балира и се предава на други компании за правилно рециклиране и оползотворяване. Негодни текстилни материали се сортират по цвят, изрязват се копчета и ципове и се предават на инсталации за производство на изолационна вата.

1.4. *Разделно събрани зелени/градински и хранителни/кухненски биоотпадъци*

По смисъла на Допълнителните разпоредби на ЗУО:

- § 1, т. 2 от ЗУО (изм. ДВ, бр. 19 от 2021 г.) „Биоотпадъци“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, офисите, ресторантите, търговията на едро, столовете, заведенията за обществено хранене и търговските обекти за търговия на дребно, както и подобните отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.
- § 1, т. 3 от ЗУО (изм. ДВ, бр. 19 от 2021 г.) "Биоразградими отпадъци" са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

Като цяло биоразградимите отпадъци можем да разделим на основно на следните видове:

- Растителни зелени отпадъци - зелени площи към обществени и търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, градини, паркове, домакинства и др.



- Хранителни и кухненски отпадъци: детски градини, училища, домакинства, ресторанти, заведения за обществено хранене, търговски обекти, социални домове, пазари, и др.
- Биоразградими от хранително вкусовата промишленост
- Биоразградими - хартия, картон и други;

С изисквания приети през 2018 г. от ЕС и приетите изменения в Закона за управление на отпадъците от 05.03.2021 , ДВ бр.19 пред общините стоят нови предизвикателства в управлението на биоразградимите отпадъци. Освен събирането на „Зелените отпадъци“, предстои разполагане на нови съдове, нова техника за транспортирането им, както и инсталации за третиране на биоразградимите хранителни отпадъци. Кметът на Общината трябва да изгради необходимата инфраструктура за разделното събиране на биоразградимите хранителни отпадъци, без да ги смесва с другите видове отпадъци, за да се достигнат поетапно приетите цели за рециклиране.

В изпълнение на изискванията на ЗУО, към 31.12.2020 г., кметът на Столична община със заповед е определил Общинско предприятие „Столично предприятие за третиране на отпадъци“ да събира и транспортира хранителни и кухненски отпадъци от домакинства, училища, детски градини, търговски обекти, ресторанти, заведения за обществено хранене и търговски обекти от общо 723 бр. обекта.

През 2020 г. са събрани разделно 1414 отпадъци от пазари на територията на Столична община, по-големите генератори от които са: „Слатина Булгарплод“ ООД, „Пазари-юг“ ЕАД, „Тържище София“ АД, „Пазари Запад“ ЕАД, „Пазари Възраждане“ ЕАД, „Пазари Изток“ ЕАД, „Пазари Север“ ЕАД.

Със заповед на кмета на Столична община ОП „СПТО“ събира разделно и преработва зелените отпадъци, генерирани от територията на общината – клони, дървета, трева, които се събират от паркове, градини, междублокови пространства.

През 2016 г. със заповед на кмета на Столична община е разпоредено на ОП „СПТО“ да събира и транспортира зелени отпадъци от обособени места (площадки за временно съхранение), образувани от частни дворове, домакинства и градини. С цел увеличаване на количествата разделно събрани зелени биоотпадъци от обществени места – паркове и градини в периода 2016-2017 г. са закупени 19 бр. транспортни средства за районните администрации на районите: „Сердика“, „Овча купел“, „Искър“, „Витоша“, „Триадица“, „Нови Искър“ и „Младост“.



Количествата разделно събрани зелени/градински отпадъци и хранителни/кухненски отпадъци от Столична община, в изпълнение на изискванията на чл.19, ал. 3, т.10 от ЗУО са дадени в следващата таблица:

Таблица 17 Разделно събрани зелени отпадъци, в изпълнение на изискванията на чл. 19, ал .3, т. 10 от ЗУО

№	година	2018 г.	2019 г.	2020 г.
1	Зелени и/или градински	14246	14466	13230
2	Хранителни и кухненски отпадъци	9289	9215	8 852

Източник: Столична община

Съгласно информация представена в горната таблица, количествата разделно събрани зелени/градински и хранителни/кухненски отпадъци през последните три отчетни години, остават сравнително постоянни като се движи в границите от 13200 т до 14500 тона за зелени/градински и от 8800 т – до 9300 т. за хранителни/кухненски отпадъци.

Функциониращата система за разделно събиране на хранителни отпадъци към настоящият момент обхваща основно административни сгради, училища, детски градини, университети и други търговски обекти, но има потенциал да бъде разширена, с оглед на това, че инсталацията за биологично третиране в „Хан Богров“ има капацитет да приема за третиране допълнителни количества хранителни отпадъци.

Аналогично, системата за разделно събиране на зелени отпадъци генерирани от територията на общината, също може да бъде разширена, чрез необхванати до този момент точки предвид факта, че инсталацията за компостиране на биоразградими зелени отпадъци също има капацитета да третира допълнителни количества.

1.5. Количества разделно събрани отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба гуми (ИГУ), негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), отработени масла, включени в системата на организации за оползотворяване на МРО

Масово разпространените отпадъци са отпадъци, които се образуват след употреба на многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Такива отпадъци са:

- Отпадъци от опаковки;
- Отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО);
- Излезли от употреба гуми (ИУГ);
- Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА);
- Отработени моторни масла (ОММ);

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

Приложения (част II) на Приложение № 1 към Решение № 912 по Протокол № 82/14.09.2023г.

л.25 от вс.л.270



- Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)

За управление на тези специфични потоци отпадъци, Столична община е сключила договори със следните организации по оползотворяване:

Таблица 18 Сключени договори за разделно събиране на МРО с организации по оползотворяване по районни администрации

№	Вид на МРО	Районни администрации	Организация за МРО
1	Отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)	Банкя, Витоша, Връбница, Възраждане, Изгрев, Илинден, Искър, Красно село, Кремиковци, Лозенец, Люлин, Младост, Надежда, Нови Искър, Оборище, Панчарево, Подуяне, Сердика, Слатина, Средец, Студентски, Триадница	Елтехресурс АД
		Овча купел, Красна поляна	Екобултех АД
2	Отпадъци от батерии и акумулатори (НУБА)	Банкя, Витоша, Връбница, Възраждане, Изгрев, Илинден, Искър, Красно село, Кремиковци, Лозенец, Люлин, Младост, Надежда, Нови Искър, Оборище, Панчарево, Подуяне, Сердика, Слатина, Средец, Студентски, Триадница, Овча купел, Красна поляна	Екобатери АД
3	Излезли от употреба гуми (ИУТ)	Няма сключен договор	
4	Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)	Банкя, Витоша, Връбница, Възраждане, Изгрев, Илинден, Искър, Красно село, Кремиковци, Лозенец, Люлин, Младост, Надежда, Нови Искър, Оборище, Панчарево, Подуяне, Сердика, Слатина, Средец, Студентски, Триадница, Овча купел, Красна поляна	Българска Рециклираща Компания АД
5	Отработени моторни масла (ОММ)	Банкя, Витоша, Връбница, Възраждане, Изгрев, Илинден, Искър, Красно село, Кремиковци, Лозенец, Люлин, Младост, Надежда, Нови Искър, Оборище, Панчарево, Подуяне, Сердика, Слатина, Средец, Студентски, Триадница, Овча купел, Красна поляна	Ойл Рециклеишън (сключен договор на 24.11.2021 г.)

Източник: Столична община

Предаването на ИУЕЕО става чрез заявка по телефон до съответните организации по оползотворяване в обхвата на районните администрации в Столична община.

Събирането на НУБА се извършва чрез предоставени съдове за разделно събиране на портативни батерии на места, определени от Столична община, които включват училища, детски градини, сградите на районни администрации и административни сгради.

Отработените масла от гражданите могат да се предават само на местата за смяна на отработени масла на територията на Столична община, както и на следната площадка, находяща се в град София, район „Панчарево“, ул. „Циклама“ № 7.



За излезлите от употреба гуми (ИУГ), Столична община няма сключен договор с организация по оползотворяване. Провеждат се регулярно кампании за събиране за ИГУ, като за 2021 г., такива кампании са извършени в районите Младост, Люлин, Банкя, Кремиковци, Нови Искър, Искър, Слатина, Върбица, Красна поляна и Овча купел.

Излезлите от употреба гуми (ИУГ) могат да бъдат предавани и в автосервизите и пунктовете за смяна на гуми, които са задължени да имат сключени договори с лицензирана фирма, на която да предават събраните от дейността им гуми.

Количествата разделно събрани МРО, от организациите по оползотворяване, с които Столична община има сключени договори в периода 2018-2020г. са дадени в следващата таблица:

Таблица 19 Количества разделно събрани МРО от организации по оползотворяване през периода 2018-2020г.

Организация по оползотворяване	Количество т/год. за 2018 г	Количество т/год. за 2019 г	Количество т/год. за 2020 г
Отпадъци от електрическо и електронно оборудване			
Елтехресурс АД	4746,610	5139,518	5520,383
Екобултех АД	13,615	6,770	6,230
Отпадъци от батерии и акумулатори			
Екобатери АД	170,569	190,367	210,785
НУБА Рециклиране АД	0,890	0,964	
Излезли от употреба гуми			
Норд Гуми ЕАД	857,310	4818,915	559,026
Моторни превозни средства			
Българска Рециклираща Компания АД	424,990	494,730	525,030
Отработени Масла			
Норд Масла ЕАД	224,056	159,680	

Източник: Столична община

1.6. Количества опасни отпадъци събрани от домакинствата

От 2012 г. съвместно с „БалБок Инженеринг“ АД, Столична община, прилага иновативна система за разделно събиране на опасни отпадъци. Опасните отпадъци се предават безвъзмездно от домовете на гражданите по заявка и по-график в Мобилен събирателен пункт, с определени дати, места и часове. Лекарствата с изтекъл срок на годност се събират само в Мобилен събирателен пункт.

Основните групи отпадъци, които се събират от системата са:

- Лакове и бояджийски материали;
- Живак и живаксъдържащи уреди;
- Домакински препарати и химикали;
- Мастила и замърсени опаковки;

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

Приложения (част II) на Приложение № 1 към Решение № 912 по Протокол № 82/14.09.2023г.
л.27 от вс.л.270



- Фармацевтични продукти /лекарства с изтекъл срок на годност/.

Пунктовете се посещават както от хора, които предават опасните отпадъци от домовете си, така и от еко клубове на училища, интересувани се от Системата.

Количествата разделно събрани опасни отпадъци от домакинствата общо за Столична община и по районни администрации за периода 2018 – 2020 г. са дадени в следващите таблици

Таблица 20 Количество разделно събрани опасни отпадъци от домакинствата по районни администрации на Столична община, 2018-2020 г.

Количества, разделно събрани опасни отпадъци от домакинствата по райони (килограми)			
Район	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Банкя	497,59	23,4	90,28
Витоша	435,09	422,57	550,35
Връбница	50,9	47,6	179,36
Възраждане	68,71	144,12	334,883
Изгрев	317,73	534,74	583,1
Илинден	109,71	242,22	329,683
Искър	133,71	49,4	330,2
Красна поляна	112,51	125,62	623,423
Красно село	340,01	480,04	158,4
Кремиковци	244,43	23,76	98,4
Лозенец	377,57	375,65	517,55
Люлин	286,53	764,67	147,45
Младост	446,29	697,79	360,68
Надежда	74,65	237,4	255,84
Нови Искър	153,58	168	39
Оборище	389,64	560,42	393,9
Овча купел	184,5	184,96	347,6
Панчарево	64,35	129,8	132,42
Подуяне	216,91	485,2	298,18
Сердика	146,04	70,51	495,35
Слатина	278,32	370,07	1644,31
Средец	109,72	200,49	499,35
Студентски	166,2	262,9	277,03
Триадица	374,62	424,75	503,55

Източник: Столична община

Таблица 21 Количества разделно събрани опасни отпадъци (по код и наименование) от домакинствата общо за Столична община

№	Година
---	--------

С Т О Л И Ч Е Н О Б Щ И Н С К И С Ъ В Е Т

Приложения (част II) на Приложение № 1 към Решение № 912 по Протокол № 82/14.09.2023г.

л.28 от вс.л.270



	Код и наименование на отпадъка (съгласно Наредба №2 за класификация на отпадъците)		2018	2019	2020
	Код	Наименование			
1.	15 01 10*	Опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества	0,33	0,42	0,88
2.	16 03 05*	Органични отпадъци, съдържащи опасни вещества	0,00	0,12	0,00
3.	20 01 13*	Разтворители	0,69	0,56	0,36
4.	20 01 14*	Киселини	0,31	0,23	0,03
5.	20 01 15*	Основи	0,14	0,19	0,22
6.	20 01 17*	Фотографски химични вещества и смеси	0,15	0,16	0,12
7.	20 01 19*	Пестициди	0,17	0,08	0,19
8.	20 01 21*	Луминесцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	0,07	0,06	0,14
9.	20 01 27*	Бои, мастила, лепила/адхезиви и смоли, съдържащи опасни вещества	2,28	3,10	4,97
10.	20 01 29*	Перилни и почистващи смеси, съдържащи опасни вещества	0,18	0,43	0,45
11.	20 01 31*	Цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти	1,27	1,70	1,82
Общо			5,58 т.	7,03 т.	9,19 т.

Източник: Столична община

Както е видно от таблиците по-горе през предходните години, количествата на разделно събраните опасни отпадъци от домакинствата на територията на Столична община, постоянно нарастват като за 2020 г., количествата разделно събрани опасни отпадъци са с 25,99%, повече спрямо 2019 и с 64,69%, повече спрямо 2018 г.

С цел по-голяма успеваемост в количествата разделно събрани опасни отпадъци от бита е препоръчително Столична община да реализира и изградени площадки/ терени за безвъзмездно предаване, на които да могат да се събират опасни отпадъци от домакинствата в малки количества.

Изграждането на тези площадки ще улесни жителите на Столична община, така че всеки един момент те да могат да се освободят от стари си лекарства, лакове, бои, препарати и др. и по този начин тези отпадъци да не попадат в системите за разделно събиране, затруднявайки рециклирането.

1.7. Количества разделно събрани едрогабаритни отпадъци (ЕГО)

Едрогабаритните отпадъци представляват обемни битови отпадъци, които поради своите размери и тегло не могат да се поставят в съдовете за твърди битови отпадъци и изискват специфична организация за предаване и третиране.

Към едрогабаритните отпадъци не следва да се отнасят типове отпадъци с вече установен режим на управление, каквито са:

- Отпадъци от строителство и разрушаване;
- Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;
- Излезли от употреба моторни превозни средства;



- Негодни за употреба батерии и акумулатори и др.

Процесът на управление на едрогабаритните отпадъци, като част от потока битови отпадъци изисква специфична организация за предаване и третиране на тези отпадъци, което поражда необходимост от разработване на ясни указания представени с добри примери и успешни практики.

За територията на Столична община събирането на едрогабаритните отпадъци (ЕГО) се извършва от фирмите изпълнители по договори за събиране и транспортиране, почистване и поддържане на улици и места за обществено ползване по районни администрации на както следва:

1. Райони „Средец“, „Лозенец“ и „Студентски“

Събирането и транспортирането на едрогабаритни отпадъци (ЕГО) и строителни отпадъци, образувани от домакинствата на частни ремонти дейности и транспортирането им до съоръжения за третиране за територията на районите „Средец“, „Лозенец“ и „Студентски“ се извършва от външен изпълнител - „Титан София Център 1„ДЗЗД.

Дейността се извършва със специализирана транспортна и товарачна техника, съобразена със спецификата на обхванатите района, която включва най-малко 9 бр. специализирана транспортна техника за извозване на ЕГО в т.ч. строителни отпадъци, биоотпадъци, ИУГ и техника за сняг, която включва 3 броя самосвали с кран /щипка/. Изпълнителите съгласно техническите спецификации към сключените договори за сметосъбиране е необходимо да използват метални контейнери от 4 м³, открити и поставена на места определени от Столична община или да събират и транспортират поставените до съдовете за битов отпадък едрогабаритни отпадъци (ЕГО) и строителни отпадъци до съоръжение за третиране. Към настоящия момент събирането е само с поставяне до контейнерите за битови отпадъци. Изпълнителя по договора, единствено за район „Средец“, приема и заявки за извозване от гражданите, генериращи ЕГО и строителни отпадъци, образувани при извършване на частични ремонтни дейности в дома, като уточнява с тях ден и час за изпълнение на заявката.

2. Райони „Искър“, „Панчарево“ и „Кремиковци“

Събирането и транспортирането на едрогабаритни отпадъци (ЕГО) и строителни отпадъци, образувани от домакинствата в районите „Искър“, „Панчарево“ и „Кремиковци“ се извършва от външен изпълнител „Титан София Център 1„ДЗЗД.

Едрогабаритните отпадъци и строителните отпадъци от районите „Искър“, „Панчарево“ и „Кремиковци“ се извършват до контейнерите за битови отпадъци, след което се събират от изпълнителя по договора. Използваната техника включва най-малко 6 бр. специализирани автомобили за събиране и транспортиране на отпадъци от контейнери тип 4 куб.м., както и 11 бр. специализирана транспортна техника за



извозване на едрогабаритни отпадъци, в т.ч. отпадъци от строителство от ремонтна дейност, биоотпадъци и др.

3. Райони „Изгрев“, „Слатина“, „Подуяне“

Събирането на едрогабаритни отпадъци за районите „Изгрев“, „Слатина“ и „Подуяне“ се извършва от външен изпълнител – ДЗЗД „Грийн Партнерс - БКС“. Дейността по събиране и транспортиране на генерираните ЕГО от домакинствата се извършва от техника и транспортни средства собственост на изпълнителя по договора, която включва най-малко 2 бр. специализирани автомобили за събиране и транспортиране на отпадъци от 4 куб.м. контейнери.

4. Райони „Илинден“, „Надежда“ и „Сердика“

Събирането и транспортирането на едрогабаритни отпадъци (ЕГО) и строителни отпадъци, образувани от домакинствата на частни ремонти дейности и транспортирането им до съоръжения за третиране за територията на районите „Средец“, „Лозенец“ и „Студентски“ се извършва „ДЗЗД „Грийн Партнерс - БКС“. Както при останалите райони събирането на ЕГО и строителни отпадъци се извършва като се събират ЕГО, поставени до контейнерите за битов отпадък. За целта изпълнителя по договора притежава минимум 2 бр. специализирани автомобили за събиране и транспортиране на отпадъци от 4 куб. м. контейнери.

5. Райони „Банкя“, „Врѐбница“, „Нови Искър“

Събирането и транспортирането на едрогабаритни отпадъци (ЕГО) и строителни отпадъци, образувани от домакинствата в районите „Банкя“, „Врѐбница“ и „Нови Искър“ се извършва от външен изпълнител „Титан София Център 1“, ДЗЗД. Събирането на ЕГО се извършва като се събират до контейнерите за битов отпадък, където се изхвърлят.

Използваната техника за събиране на ЕГО включва най-малко 2 бр. специализирани автомобили за събиране и транспортиране на контейнери с обем до 3 куб.м.

6. Райони „Люлин“ и „Красно село“

Събирането и транспортирането на едрогабаритни отпадъци (ЕГО) в районите „Люлин“ и „Красно село“ се извършва от изпълнителя „ЗАУБА“ ЕАД. Събирането и транспортирането на ЕГО се извършва със специализирана техника, която включва най-малко 1 бр. специализиран автомобил за събиране и транспортиране на битов отпадък от 4 куб м. и 8 бр. специализирана транспортна техника за събиране на ЕГО в т.ч. строителни отпадъци от ремонтни дейности, биоотпадъци, както 4 бр. самосвали с кран /щипка/



7. Райони "Възраждане", "Оборище", район "Триадица - център", между булевардите: "Витоша", "Патриарх Евтимий", "Христо Ботев" и ул. "Позитано" Събирането и транспортирането на едрогабаритни отпадъци (ЕГО) и строителни отпадъци, образувани от домакинствата на частни ремонти дейности и транспортирането им до съоръжения за третиране за територията на районите Възраждане", "Оборище", район "Триадица - център", между булевардите: "Витоша", "Патриарх Евтимий", "Христо Ботев" и ул. "Позитано" се извършва от външен изпълнител - „Титан София Център 1„ДЗЗД.

Дейността се извършва със специализирана транспортна и товарачна техника, съобразена със спецификата на обхванатите района, която включва най-малко 7 бр. специализирана транспортна техника за извозване на ЕГО в т.ч. строителни отпадъци, биоотпадъци, ИУГ и техника за сняг, която включва 2 броя самосвали с кран /щипка/. Едрогабаритните отпадъци и строителните отпадъци от районите Възраждане", "Оборище", район "Триадица - център", между булевардите: "Витоша", "Патриарх Евтимий", "Христо Ботев" и ул. "Позитано", се изхвърлят до контейнерите за битови отпадъци, след което се събират от изпълнителя по договора. Изпълнителя по договора и в трите района на седма зона, приема и заявки за извозване от гражданите, генериращи ЕГО и строителни отпадъци, образувани при извършване на частични ремонтни дейности в дома, като уточнява с тях ден и час за изпълнение на заявката.

8. Райони „Витоша“ и район „Овча купел“

Събирането и транспортирането на едрогабаритни отпадъци (ЕГО) и строителни отпадъци, образувани от домакинствата на частни ремонти дейности и транспортирането им до съоръжения за третиране за територията на районите „Витоша“ и „Овча купел“ се извършва от Консорциум „София – Юг“ ДЗЗД. Използваната техника за събиране на ЕГО, СО и биоразградими /зелени отпадъци/ включва най-малко 2 бр. специализирани автомобили за всеки един от обслужваните района. Едрогабаритните отпадъци и строителните отпадъци от районите „Витоша“ и „Овча купел“, се изхвърлят до контейнерите за битови отпадъци и/или се събират по предварителна заявка по телефон.

Изпълнителя (Консорциум „София – Юг“ ДЗЗД), еднократно през календарната година, осигурява контейнер 4 м³ за събиране на едрогабаритни отпадъци и строителни отпадъци образувани от домакинствата при извършване на ремонтни дейности на всяка домакинство, в случай на подадена писмена заявка от същото домакинство до Столичен инспекторат.

9. Райони „Триадица“ и „Младост“

Събирането и транспортирането на едрогабаритни отпадъци (ЕГО) и строителни отпадъци, образувани от домакинствата на частни ремонти дейности и



транспортирането им до съоръжения за третиране за територията на районите „Триадица“ (без частта заключена между бул. „Витоша“, ул. „Позитано“, бул. „Христо Ботев“ и бул. „Патриарх Евтимий“) и район „Овча купел“ се извършва от ЗМБГ АД. Използваната техника за събиране на ЕГО, СО и биоразградими /зелени отпадъци/ включва най-малко 2 бр. специализирани автомобили за всеки един от обслужваните райони. ЕГО и СО се изхвърлят до контейнерите за битов отпадък или по предварителна заявка от гражданите.

10. Район „Красна поляна“

Събирането и транспортирането на ЕГО и СО, образувани от домакинствата, при извършване на ремонтни дейности от площите, разположени около контейнерите за отпадъци се извършва от „Чистота - Искър“ ЕООД, съгласно обявен график. При необходимост, изпълнителя по договора, извършва допълнително дейността по заявка от страна на Столична община и извън графика.

Актуалните графиците за събиране и транспортиране на едрогабаритни отпадъци, се публикуват на страницата на Столичния инспекторат- <https://inspectorat-so.org/>. Количествата разделно събрани едрогабаритни отпадъци общо за Столична община за периода 2018 – 2020 г. е дадено в следващата таблица.

Таблица 22 Количества разделно събрани едрогабаритни отпадъци общо за територията на Столична община

№	Количества разделно събрани ЕГО, тона		
	2018 г.	2019 г.	2020 г.
1	70 084,230	78 018,980	87 591,59

Източник: Столична община

Видно от таблицата, количествата на събраните едрогабаритни отпадъци от домакинствата на територията на Столична община, постоянно нарастват като за 2020 г., количествата събрани ЕГО са с 12,3%, повече спрямо 2019 и с 25%, повече спрямо 2018 г.

По-настоящем съоръжението в кв. Враждебна, е единствената общинска площадка, на която освен строителни отпадъци от разрушаване на сгради, в т.ч. от домакинства, тухли, бетон, земни маси и др., се приемат и значителни количества от едрогабаритни отпадъци (ЕГО). На тази площадка е разположена инсталация за предварително третиране на едрогабаритни битови отпадъци. Основните ѝ модули са: сепарираща станция, барабанно сито и машина за раздробяване. Капацитетът на инсталацията е 80 т/час или около 160 000 т/година (при работа 260 дни в годината). Събраните ЕГО, изхвърлени от домакинствата от фирми, с които общината има сключени договори за



събирането им и извозването им до „Враждебна“ достигат над 65 000 т. за всяка от последните 3 години, съгласно информацията в таблица №19.

В тази връзка за да бъдат увеличени нивата на рециклиране и повторна употреба на тези отпадъци, Столична община е стартирала процедура с избран изпълнител по реда на ЗОП за: *„Извършване на предварително (прединвестиционни) проучвания и изготвяне на задание за площадка за третиране и оползотворяване на едрогабаритни отпадъци (ЕГО) от бита, включително разработване на схема за разделно събиране на ЕГО на територията на Столична община и определяне на необходимите съоръжения и техника за целите на дейността“.*

Извършването на прединвестиционните проучвания (ПИП) има за цел да даде необходимата информация и документи, които да послужат на Столична община за изработване и одобряване на инвестиционен проект и изграждане на инсталация за третиране и оползотворяване на ЕГО и, в случай на необходимост, изграждане на довеждаща техническа инфраструктура към площадката за третиране и оползотворяване на ЕГО от бита. Предварителните прединвестиционно проучвания ще дадат и възможност за разработване и внедряване на система за разделно събиране на ЕГО на територията на Столична община в т.ч. и определяне на съоръженията и техниката, необходими както за целите на разделното събиране, така и за целите на дейността на площадката за третиране и оползотворяване на ЕГО. В рамките на техническото задание се предвижда разработване на цялостна система за третирана на ЕГО и Ръководство за управление на ЕГО на територията на Столична община.

В изпълнение на ПИП, планирани от Столична община се предвижда постигането на следните резултати:

- Извършване на анализ с оценка на състава, количествата и физическото състояние на постъпващите на площадката в кв. „Враждебна“ ЕГО по видове. В този анализ ще бъде включено обследване на генераторите и съществуващата система за събиране и третиране на ЕГО, постъпващи на площадката в кв. „Враждебна“ на база на който ще се да се предложи нова и по-ефективна система за разделно събиране на ЕГО, позволяваща неговата повторна употреба и рециклиране или друго оползотворяване;
- Определяне на най-подходящата площадка за третиране на ЕГО, чрез проучване и оценка на база изискванията (нормативни, функционални и др.), на които трябва да отговаря площадката за изграждане на бъдещата инфраструктура за третиране на едрогабаритни отпадъци чрез сравнителен анализ между съществуващата площадка на депо в кв. Враждебна и други три алтернативни площадки.
- Изготвени разчети на разходите, финансов анализ и анализ на вариантите за собственост на инсталацията или системата от съоръжения за третиране на ЕГО,



анализ на остойносттаването и определяне на необходимите разходи за цялата бъдеща система за управление на ЕГО;

- Извършване на предварителни (прединвестиционни) проучвания (ПИП) по реда на глава втора на Наредба №4 от 21 май 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, обобщаващи основните моменти и резултати от предходните анализи, заедно с КСС по окрупнени показатели и генерален план за разположение на отделните съоръжения и техника на избраните основна и алтернативна площадка;
- Изготвяне на задание за обхвата и съдържанието на проект за подробен устройствен план (ПУП-ПРЗ) за площадката и ПУП-ПП за довеждащата инфраструктура и/или изменение на ПУП-ПРЗ и/или ПУП-ПП, при констатирана с ПИП необходимост от процедиране на такива за съответната площадка.

1.8. Количества разделно събрани отпадъци от пепел и сгурия

Отпадъците от пепел и сгурия са отпадъчни материали, които се образуват при изгарянето на дърва и въглища през отоплителния сезон. На територията на Столична община тези отпадъци се образуват от домакинствата, предимно в крайградските райони където за отопление се използват конвенционални твърди горива.

С цел избягване смесването на битовите отпадъци с отпадъци от пепел и сгурия на територията на общината са поставени специализирани контейнери (метални с обем 110 л. или 4м³). Същите са надписани за вида на събирания отпадък, като за различните районни администрации събирането на отпадъците от пепел и сгурия, пръст и инертни материали се извършва както следва:

1. Райони „Средец“, „Лозенец“ и „Студентски“

За райони „Средец“, „Лозенец“ и „Студентски“ дейностите по транспортиране на отпадъци от пепел, сгурия, пръст и инертни материали от домакинствата се извършва от „Титан София Център 1„ДЗЗД. За целта изпълнителя е разположил контейнери от 110 л на територията на фамилни сгради, където се генерира такъв отпадък. Същите са надписани за вида на събирания отпадък.

Контейнерите се предават от изпълнителя на договора на домакинствата срещу подпис, оформен в двустранен протокол. В протокола се записва, че ползвателите се задължават да ги стопанисват, съхраняват и изхвърлят в тях единствено отпадъци, за които са предназначени и да не допускат смесването на различни отпадъци. Разположени са и 4 куб.м контейнери на територията на населените места, където няма възможност за разполагане на контейнери от 110 л.

2. Райони „Искър“, „Панчарево“ и „Кремиковци“



За райони „Искър“, „Панчарево“ и „Кремиковци“ дейностите по транспортиране на отпадъци от пепел, сгурия, пръст и инертни материали от домакинствата се извършва от „Титан София Център 1„ДЗЗД. В обхванатите райони, изпълнителя е осигурил контейнери 110 л. за фамилните сгради, където се генерира такъв отпадък. Контейнерите се предават от изпълнителя на договора на домакинствата срещу подпис, оформен в двустранен протокол. Разположени са и метални контейнери 4 куб.м., на местата където няма възможност да се поставят контейнери от 110 л. Събрания отпадък се транспорти до площадка „Враждебна“ или до друго място определено от Столична община.

3. Райони „Изгрев“, „Слатина“, „Подуяне“

Събирането на отпадъци от пепел и сгурия, пръст и инертни материали в районите „Изгрев“, „Слатина“, „Подуяне“ се извършва от външен изпълнител – ДЗЗД „Грийн Партнерс - БКС“. За обслужване на районите в разглеждания обхват, изпълнителя е поставил метални контейнери с обем 110 л. за фамилните сгради и 4 куб.м контейнери за местата, къде поставяне на съдове с вместимост от 110 л. е невъзможно. Контейнерите от 110 л. се предоставят на домакинствата, чрез подписване на двустранен приемно-предавателен протокол, с което домакинствата се задължават да ги стопанисват, съхраняват и изхвърлят в тях единствено отпадъци по предназначение.

4. Райони „Илинден“, „Надежда“ и „Сердика“

За районите „Илинден“, „Надежда“ и „Сердика“, събирането на отпадъци от пепел и сгурия, пръст и инертни материали се извършва от метални контейнери с обем 110 л. подобно както и при описаните по-горе описаните райони администрации. Контейнерите се предават от изпълнителя на договора на домакинствата срещу подпис, оформен в двустранен протокол. Разположени са и метални контейнери 4 куб.м., на местата където няма възможност да се поставят контейнери от 110 л.

5. Райони „Банкя“, „Връбница“, „Нови Искър“

Подобно както и в останалите райони, за „Банкя“, „Връбница“, „Нови Искър“, събирането на отпадъци от пепел и сгурия се осъществява от метални контейнери с обем 110 л. от фирмата изпълнител по договора - „Титан София Център 1„ДЗЗД. Контейнерите от 110 л. се предоставят на домакинствата с подписване на приемно-предавателен протокол. На местата къде е трудно поставянето на контейнерите от 110 л., са разположени контейнери от 4 куб.м.

6. Райони „Люлин“ и „Красно село“

Събирането на отпадъци от пепел и сгурия, пръст и инертни материали в районите „Люлин“, „Красно село“ се извършва от външен изпълнител – „ЗАУБА“ ЕАД. За



обслужване на районите в разглеждания обхват, изпълнителя е поставил метални контейнери с обем 110 л. за фамилните сгради и 4 куб.м контейнери за местата, където поставяне на съдове с вместимост от 110 л. е невъзможно

7. Райони "Възраждане", "Оборище", район "Триадица - център", между булевардите: "Витоша", "Патриарх Евтимий", "Христо Ботев" и ул. "Позитано" Събирането на отпадъците от сгурия пепел, пръст и инертни материали, както и за останалите райони на Столична община се извършва от контейнери 110 л., които се предоставят на домакинствата чрез подписване на приемно предавателен протокол. Там където населеното място не предразполага за поставяне на контейнери от 110 л. се поставят контейнери от 4 куб.м. Фирмата отговорна за събирането и транспортирането на този отпадък за районите Възраждане", "Оборище", район "Триадица - център", между булевардите: "Витоша", "Патриарх Евтимий", "Христо Ботев" и ул. "Позитано" е „Титан София Център 1“ ДЗЗД.

11. Райони „Витоша“ и район „Овча купел“

За събиране на отпадъци от пепел и сгурия за районите „Витоша“ и „Овча купел“, Столична община има сключен договор с Консорциум „София- Юг“ ДЗЗД. За изпълнение на дейността, Изпълнителя разполага метални - 1100 л. или 110 л. контейнери на територията с фамилни сгради, където се генерира такъв вид отпадък. Същите са надписани за вида на събрания отпадък. Съдовете се предоставят на генераторите приемателно-предавателни протоколи, подписани от лицето, на което се предоставя съда, представител на изпълнителя по договора, представител на Столична община, в т.ч. представител на кмета на съответния район.

12. Район „Триадица“ и район „Младост“

Събирането на отпадъци от пепел и сгурия за районите „Триадица“ и „Младост“ се извършва от „ЗМБГ“ АД. За изпълнение на дейността, Изпълнителя разполага метални - 1100 л. или 110 л. контейнери на територията с фамилни сгради, където се генерира такъв вид отпадък. Същите са надписани за вида на събрания отпадък. Съдовете се предоставят на генераторите приемателно-предавателни протоколи, подписани от лицето, на което се предоставя съда, представител на изпълнителя по договора, представител на Столична община, в т.ч. представител на кмета на съответния район.

13. Район „Красна поляна“

За отпадъците от пепел и сгурия за район „Красна поляна“, Столична община има сключен договор с „Чистота - Искър“ ЕООД. Събирането на отпадъци от пепел и сгурия се осъществява посредством метални контейнери – 110 л. за териториите с фамилни сгради. Същите са надписани за вида на събрания отпадък и след изтичане на



отоплителния сезон се събират и съхраняват от домакинствата. След писмено възлагане от страна на Столична община, изпълнителя по договора разполага на определените от Столична община места, метални контейнери 4 м³ за пепел и сгурия на територията на населените места. Същите са надписани за вида на събирания отпадък и след изтичане на периода на отоплителния сезон се прибират в складовите бази на изпълнителя.

Количествата разделно събрани отпадъци от пепел и сгурия общо за Столична община, с включени всички районни администрации за последните три отчетни години са дадени в следващата таблица:

Таблица 23 Разделно събрани отпадъци от пепел и сгурия общо за Столична община

Разделно събрани отпадъци от пепел и сгурия (тона)			
Пепел и сгурия	2018 г.	2019 г.	2020 г.
	1 225,440	734,260	633,44

Източник: Столична община

Поради показано ниско потребление на твърди горива в гр. София (съгласно резултати от „Програмата за подобряване качеството на атмосферния въздух в Столична община 2021 – 2026 г.“) до този момент не е възниквал проблем за отпадъците от пепел и сгурия в зимния сезон.

14. Количества рециклируеми отпадъци, отделени от завода за МБТ

Към настоящият момент в рамките на Фаза II на Проект №DIR -592113-1-9 “Интегрирана система от съоръжения за третиране на битови отпадъци на Столична община“ е изградена Инсталация за механично-биологично третиране (МБТ) на отпадъци. Функциониращата инсталация в завода за механично-биологично третиране (МБТ) на отпадъци в гр. София е проектирана да третира до 1300 т. отпадъци на денонощие или 410 000 т/година. Процесът за третиране на отпадъци в инсталацията се извършва чрез *Neuhof* технология, включваща:

1. Приемане и предварителна обработка на входящите твърди битови отпадъци;
2. Механични разделяне и сортиране на рециклируеми материали;
3. Биологично сушене;
4. Механично третиране на биологично изсушения продукт за извличане на рециклируемите фракции и производство на RDF.
5. Компостиране;
6. Рафиниране на компостирувания материал.

Инсталацията е проектирана и изградена в съответствие с действащите национални и европейски изисквания, играейки важна роля при подпомагането на Столична община за постигане на количествените цели, заложили към чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО.



По-долу в таблицата е посочена информация, предоставена от Столична община за общото количество отпадъци постъпили за третиране в инсталацията в т.ч. отпадъците отделени за рециклиране; отпадъци за енергийно оползотворяване (RDF) и съответно отпадъци отделени за депониране.

Таблица 22 Отпадъци, третирани в инсталацията за МБТ, площадка „Садината“

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо отпадъци, третирани в инсталацията (тона)	320 906,6	356 638,51	367 106,01	388 194,65	394 732,69
В т.ч. отпадъци на изход от инсталацията					
1. отделени за рециклиране (т)	12 521,03	9 550,90	34 950,89	37 018,82	37 260,32
2.отделени за енергийно оползотворяване (т)	50 257,5	60 724,78	57 738,62	58 960,74	73 605,12
3. отделени за друго оползотворяване (дейности с код R10) (т)	106 661,02	108 903,2	113 371,24	121 623,16	104 519,28
отделени примеси за обезвреждане – депониране (т)	49 815,72	59 714,50	51 119,28	52 239,24	59 500,40

Източник: Столична община

Както е видно от таблицата, отделените рециклируеми отпадъчни материали след преработка в инсталацията за МБТ на смесен битов отпадък на Столична община, непрекъснато се увеличават.

За 2020 г. приблизително 9,44% от общото количество отпадъци, постъпили за третиране в завода за МБТ са отделени за рециклиране, а 18,6% от тях за енергийно оползотворяване, което е заявено като количество от циментовите заводи, с които Столична община има сключени договори. С оглед непрекъснатото нарастване на общият поток смесен битов отпадък, който се третира в завода за МБТ, в бъдеще Столична община ще е необходимо да търси нови решения за третиране на постъпващите отпадъци, предвид достигане на проектният капацитет от 410 000 тона/година на инсталацията за МБТ. В тази връзка някои от тези решения могат да насочени към:

- създаване на центрове за повторна употреба, подготовка за повторна употреба и/или създаване на площадки за разделно събрани отпадъци. Чрез създаването на центрове за повторна употреба и подготовка за повторна употреба, гражданите ще могат да предават своите рециклируеми отпадъци, благодарение на което ще се насърчи разделното събиране и рециклиране на същите, с цел намаление в количеството отпадъци, предназначени за депониране.
- Разширяване на системите за разделно събиране на отпадъци при източника на МРО, хранителни отпадъци и др. - за разширяване на системите за разделно събиране на отпадъци при източника ще бъдат необходими допълнителни



средства (финансови и административни разходи) с цел подобряване на политиките по превенция на отпадъците и подобряване работата на системите за разделно събиране чрез по-добър контрол и въвеждане на стимули с оглед постигането на по-високите цели по рециклиране на битови отпадъци;

- Успехът на разделното събиране на отпадъците зависи в най-голяма степен от участието на населението. Ето защо, общинската администрация е нужно да отделя ресурси (административен и финансов) за осъществяване на съвместни инициативи с НПО, бизнеса, браншови организации и училища.

15. Количества разделно събрани и оползотворени битови биоотпадъци

Към настоящият момент в рамките на Фаза I на Проект №DIR -592113-1-9 “Интегрирана система от съоръжения за третиране на битови отпадъци на Столична община” е изградена Инсталация за биологична третиране (ИБТ) , включваща:

- Инсталация за анаеробно разграждане на биоразградими отпадъци с капацитет 20 000 тона/година;
- Инсталация за компостиране на зелени отпадъци с капацитет 24 000 тона/година.

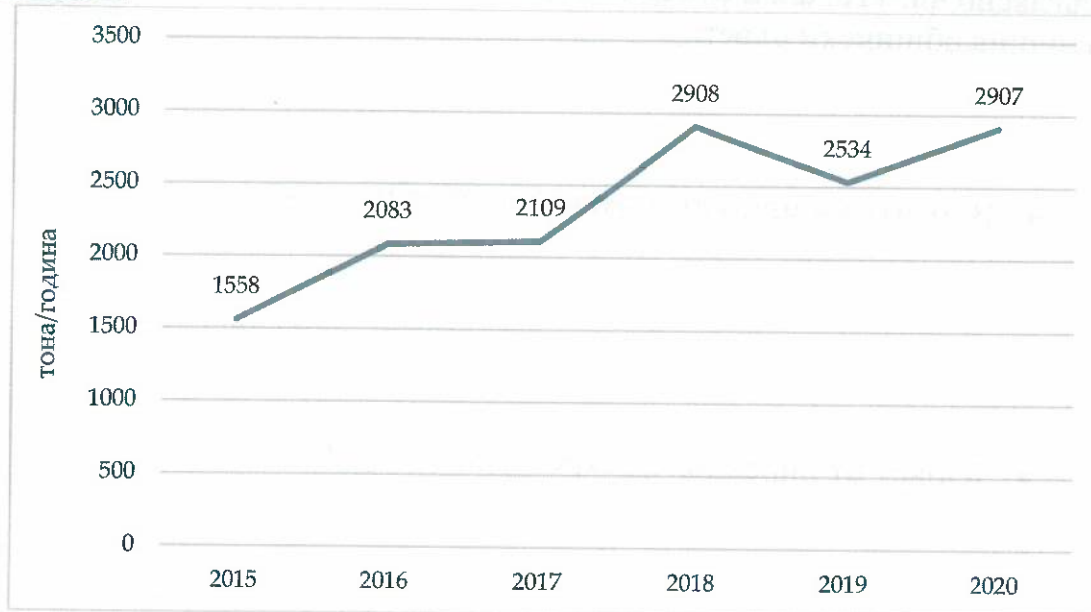
В инсталациите се събират и преработват зелените отпадъци, генерирани на територията на Столична община – клони, дървета, трева, които се събират от паркове, градини, междублокови пространства и дворове, в т.ч. и хранителни отпадъци, които се събират от общински и административни сгради на територията на гр. София.

През 2020 г. в ИБТ „Хан Богров“ са преработени общо 8852 тона, хранителни отпадъци, събрани от пазари, домакинства, ресторанти, заведения за обществено хранене и др., което е с 4% по-малко спрямо предходната 2019 г. (виж таблица №22.)

Таблица 22 Количества третирани хранителни биоотпадъци в ИБТ „Хан Богров“

години	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Третирани хранителни биоотпадъци в ИБТ „Хан Богров“ (тона)	8558	9289	9215	8 852

Източник: Столична община



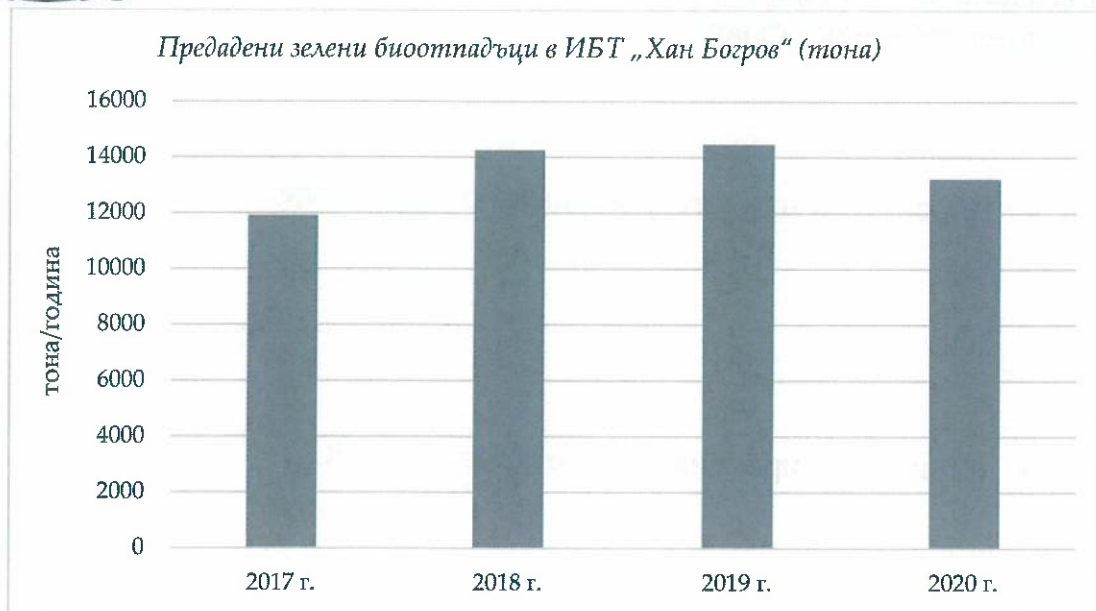
Фигура 3 Произведена електроенергия (MWh) в инсталация за биологично третиране „Хан Богров“

По отношение на зелените/градински отпадъци през 2020 г. в ИБТ „Хан Богров“ са третирани общо 13 230 тона зелени отпадъци. Количеството третирани зелени биоотпадъци през 2020 г. е 13584 т., което е с 10% по-малко спрямо количествата преработени през 2019.

Таблица 24 Количества предадени зелени биоотпадъци в ИБТ „Хан Богров“

години	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Предадени зелени биоотпадъци в ИБТ „Хан Богров“ (тона)	11907	14246	14466	13230

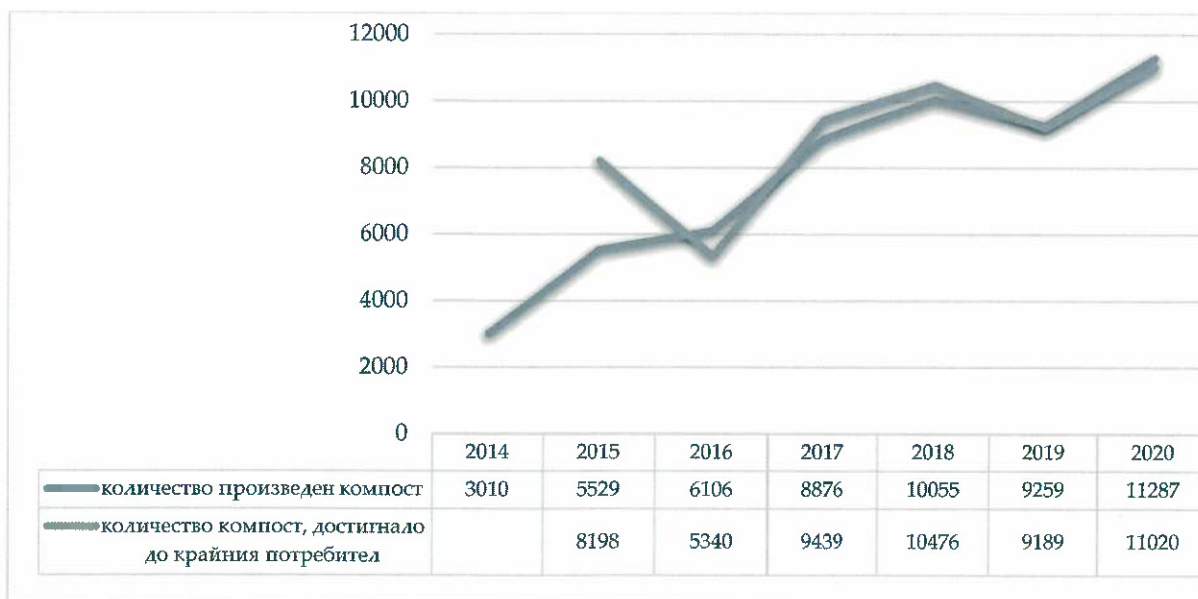
Източник: Столична община



Фигура 4 Предадени зелени биоотпадъци в ИБТ „Хан Богров“, тона

Столична община и ОП СПТО, всяка година организират безплатно раздаване на безплатен компост, който се произвежда от преработката на зелени биоотпадъци в Инсталацията за биологично третиране „Хан Богров“

Количеството произведен компост и количеството компост, достигнало крайния потребител за периода 2018 – 2020 г. е дадено на следващата фигура (фигура №5).



Източник: Столична община

Фигура 5 Количество произведен компост и количество компост предоставен на крайния потребител, тона



Г. Изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 и 2 от ЗУО

В контекста на политиката на Европейската комисия за отпадъците и развитие на кръговата икономика, линейният икономически модел от типа „взemi, произведи и изхвърли“ вече не съответства на нуждите на съвременното общество и на ограничения характер на природните ресурси. В този смисъл, държавната политика по управление на отпадъците се фокусира върху интегрирането на нови, устойчиви от екологична гледна точка модели, където от битовите отпадъци да се отдели всичко, което може да се оползотвори и рециклира, да се превърне в енергия, суровина за индустрията, а в изградените регионални депа да се депонират минимални количества отпадъци. В тази връзка, Законът за управление на отпадъците (ЗУО), регламентира цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, за изпълнение от общините на територията на Р. България.

Чл. 31 ал. 1 на ЗУО предоставя информация за конкретните параметри за изпълнение, а именно:

- т. 1. най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- т. 2. най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.¹
- т. 3. най-късно до 31 декември 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 55 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- т. 4. най-късно до 31 декември 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 60 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- т. 5. най-късно до 31 декември 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- т. 6. най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да е намалено до 10 на сто или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло).

¹ количеството депонирани биоразградими битови отпадъци в Република България през 1995 г. е 2 247 500 t



Целите по ал. 1, т. 3 - 6 се постигат поетапно съгласно сроковете, определени в § 15 от преходните и заключителните разпоредби. При изпълнение на законовите цели (чл. 31, ал. 1), размерът на отчисленията за битови отпадъци се намалява, както следва:

- При изпълнение на целите за отпадъците от хартия, метал, пластмаса и стъкло, общините се освобождават от заплащане на 50% от финансовите отчисления за депониране на отпадъци, което цели увеличаване от общините на рециклираните и оползотворени битови отпадъци.
- При изпълнение на целите за биоразградими отпадъци, общините се освобождават от заплащане на 50% от финансовите отчисления за депониране на отпадъци, целящи увеличаване на оползотворени битови биоразградими отпадъци и намаляване на дела на депонираните такива.

Съгласно чл. 13, ал. 3, от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци изпълнението, целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО се изчислява по методите съгласно приложение № 1 на Решение на Комисията от 18 ноември 2011 г. за установяване на правила и изчислителни методи за проверка на съответствието с целите, зададени в чл. 11, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

Избраният изчислителен метод за страната ни, за изчисляване на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници до 2020 г. е Метод 4 от Приложение 1 на Решение на Комисията от 18 ноември 2011 г. Според него степента на постигане на целите се изчислява по следния начин:

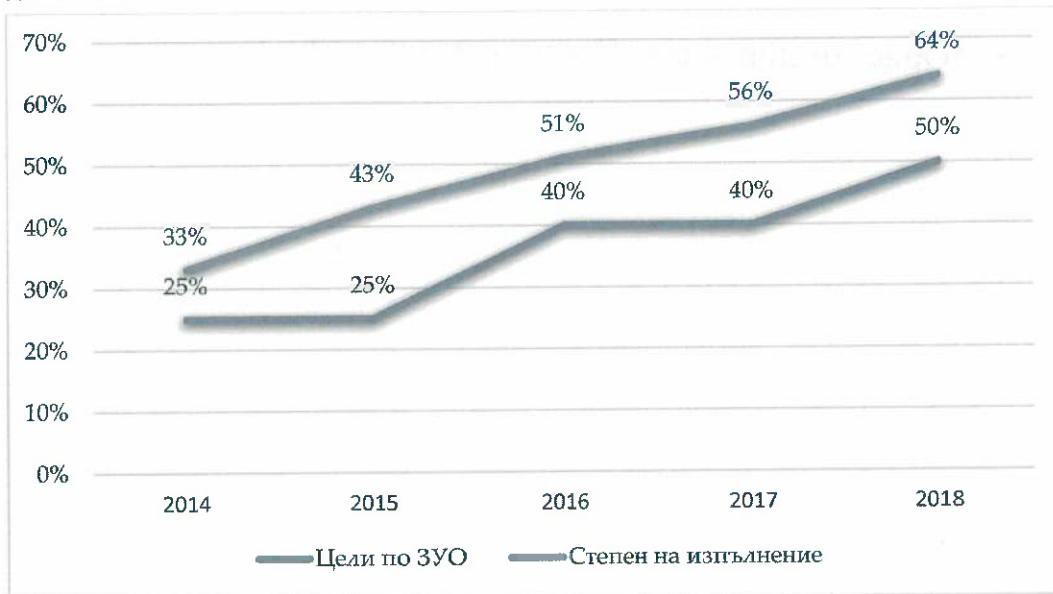
$$\text{Рециклиране на битовите отпадъци (\%)} = \frac{\text{Рециклирани битови отпадъци (тона)}}{\text{Генерирани битови отпадъци (тона)}}$$

В количеството на рециклираните битови отпадъци попадат всички отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали предадени за рециклиране от:

- Организации по оползотворяване на отпадъци;
- Пунктове за вторични суровини;
- Общински и частни предприятия управляващи инсталации за предварително третиране на битови отпадъци или сепариращи инсталации;
- Търговски обекти
- Физически лица;
- Експорт на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали



Според Заповед №139 от 15.06.2020г. на Изпълнителния Директор на ИАОС за 2018 относно изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1. т. 1 от Закон за управление на отпадъците, към 2018 година 32 общини (12% от Общините в България) изпълняват заложените цели по чл. 31 (подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци). Съгласно горесцитираната заповед, Столична община е постигнала степен на рециклиране 64% за календарната 2018 г., което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.



Фигура 6 Съотношение между заложените цели по чл.31, ал. 1, т.1 от ЗУО и тяхното изпълнение за Столична община

Във връзка с изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО, със Заповед № 168/08.07.2020 г., Изпълнителния Директор на ИАОС констатира, че в страната 170 общини са изпълнили целите за 2018 г. „за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци“ (по чл. 31, ал.1, т. 2 от ЗУО).

Целите по чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци се изчисляват за всяка година като процент на количеството депонирани биоразградими отпадъци спрямо количеството на образуваните биоразградими отпадъци през 1995 г. в Република България.

Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци определя разрешените за депониране биоразградими отпадъци в съответния регион за 2020 г. на 109 кг/жител. Съгласно горесцитираната заповед, Столична община е постигнала степен на отклоняване на биоразградими отпадъци от депа 75% за календарната 2018 г. (последната налична отчетна година), което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО.



Поставените цели следва да бъдат постигнати при източника на образуване и оползотворяване, чрез компостиране, анаеробно разграждане или като източник на възобновяема енергия в инсталации за изгаряне на биомаса на територията на региона за управление на отпадъците.

4.1.1.1. Изводи и препоръки относно битовите отпадъци

- През последните години в общината се наблюдава трайна тенденция на намаляване на образуваните битови отпадъци и увеличение на количествата събрани смесени битови отпадъци. Преобладаващата част (над 70%) от битовите отпадъци, генерирани на територията на Столична община, се събират от системи за организирано сметосъбиране на общината, като през 2020г. тези отпадъци представляват над 83% от общообразуваните отпадъци.
- Установява се положителна тенденция в насока намаление на количествата депонирани отпадъци, за сметка на количествата третирани такива, което е в съответствие и с приоритетният ред на ЗУО.
- Столична община е една от малкото общини в България, в която се наблюдават най-ниските нива на депонирани битови отпадъци. Съгласно данни на НСИ за общото количество директно депонирани битови отпадъци към 2019 г. и данни за населението на страната към същата година, средно на жител се падат по 122,5 кг депониран отпадък. При направена съпоставка към същата година – 2019 г. (отново по данни от НСИ за общо количество директно депонирани битови отпадъци) за Столична община за един жител се пада по 7,9 кг. депониран отпадък.
- С Решения на Столичен общински съвет са определени условията и реда за сключване на договори за организиране на системи за разделно събиране на битови отпадъци за отпадъчни материали от: облекла и текстил от домакинствата; отпадъци от опаковки; хартия и картон, пластмаса и стъкло и др.
- В Столична община е въведена и функционира Информационна система за управление на отпадъците (ИСУО), в която се събира и обработва информация за управление на отпадъците. Информационната система позволява цялостно стандартизиране и автоматизиране на дейности, обекти и регистри, свързани с управлението на отпадъците.
- Съгласно данните от морфологичния състав, с най-голям относителен дял за Столична община е фракция „други“ (14.21%), следвани от фракциите пластмаса (13,20%), картон (12.10%) и хартия (11.22%).
- Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ, проведен през 2019 г., възлиза на 52% от общото количество генерирани отпадъци в общината.



- Столична община е постигнала степен на рециклиране 64% за календарната 2018 г., което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.
- Столична община е постигнала степен на отклоняване на биоразградими отпадъци от депа 75% за календарната 2018 г. (последната налична отчетна година), което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО.
- Необходимо е в Столична община да се подобрят методите за последващо третиране на разделно събраните отпадъци чрез създаване на центрове за повторна употреба, подготовка за повторна употреба и/или създаване на площадки за разделно събрани отпадъци.
- Препоръчително е да бъде разширен обхвата на съществуващите системи за разделно събиране на зелени/градински и хранителни/кухненски отпадъци, с оглед достигане на пълния капацитет на ИБТ „Хан Богров“.
- Препоръчва се да бъдат разширени съществуващите системи за разделно събиране на отпадъци в СО в т.ч. за текстилни отпадъци, отпадъци от опаковки, опасни отпадъци, ЕГО и др. посредством увеличаване броя на контейнерите и обособяване на нови площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинства и др., с оглед доближаване на количествата отпадъци (390 321т), постъпващи в завода за МБТ до проектния капацитет на инсталацията (410 000т). За разширяване на системите за разделно събиране на отпадъци при източника ще бъдат необходими допълнителни средства (финансови и административни разходи) с цел подобряване на политиките по превенция на отпадъците и подобряване работата на системите за разделно събиране чрез по-добър контрол и въвеждане на стимули с оглед постигането на по-високите цели по рециклиране на битови отпадъци.

4.1.2. Анализ на утайки от ПСОВ

Анализът на утайките от ПСОВ се стреми да даде отговор на следните въпроси:

1. Каква е тенденцията в образуване на утайки от ПСОВ на територията на Столична община;
2. По какъв начин се третират утайките от ПСОВ и до колко прилаганите методи съответстват на нормативните изисквания и на йерархията за управление на отпадъците. Използват ли се за производството на материали или енергия.
3. Какви са основните изводи и препоръки в бъдеще;

Информационно обезпечаване

На национално ниво няма изградена цялостна информационна база данни, в която информацията за утайките от ПСОВ да е систематизирана и да обхваща всички аспекти,



както в регионален и местен, така и във времеви разрез. В тази връзка за целите на настоящият анализ е ползвана информацията от:

- Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ за отпадни води с период на действие 2014 – 2020 г.;
- Национален план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г.;
- Информация от Столична община и ИАОС;

1. Национална законодателна рамка

В България основният документ, който регламентира екологосъобразното управление и въвежда изискванията на директивата за утайките на национално ниво това е Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 339 от 14.12.2004 г., обн., ДВ, бр. 112 от 23.12.2004 г.).

Прегледът на законодателните актове показва, че много малка част от националната законодателна рамка се отнася до употребата на утайките за други цели, освен за земеделие (например, използване за горски насаждения или възстановяване на нарушени терени). Изгарянето или депонирането на утайки обикновено също се разглежда от подзаконовите нормативни актове касаещи изгарянето или депонирането на отпадъци. Подзаконовите нормативни актове по прилагането на ЗУО, касаещи косвено управлението на утайките в България, са:

- Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр.101 от 27 Ноември 2020 г.);
- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (Издадена от министъра на околната среда и водите, обн. ДВ бр.36 от 1 Май 2021 г.)
- НАРЕДБА № 26 от 2.10.1996г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт (обн. ДВ, бр. 89 от 22.10.1996 г., изм. и доп. – бр. 30 от 2002 г.)

Съгласно заложените цели и свързаните с тях мерки в Националния стратегически план за управление на утайки от градски пречиствателни станции за отпадъчни води на територията на Р. България (НСПУУ), за периода 2014- 2020 г. България трябва да осигури изпълнение на следните национални цели:

Рециклиране и материално оползотворяване на следните количества образувани утайки от ГПСОВ до 2020 г:

- 55% до края на 2016 г.



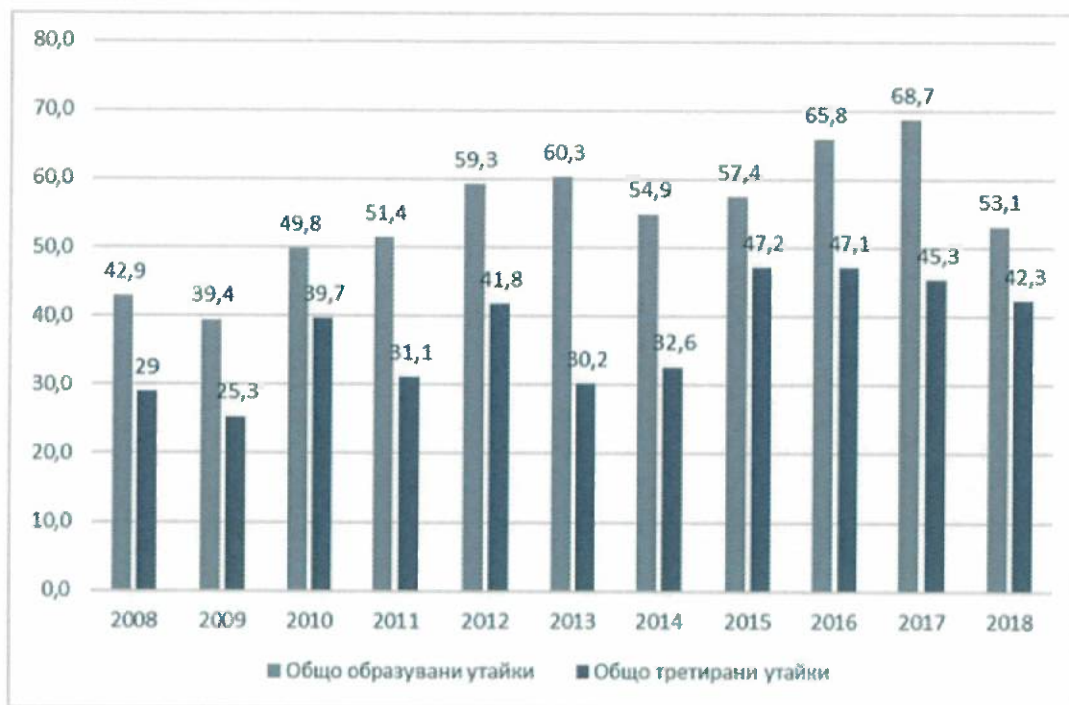
- 60% до края на 2018 г.
- 65% до края на 2020 г.

Енергийно оползотворяване на следните количества образувани утайки от ГПСОВ до 2020г.:

- 10% до края на 2016 г.
- 20% до края на 2018 г.
- 35% до края на 2020 г

2. Тенденции в образуването на утайки от ПСОВ и източници на образувани

През периода 2004-2006 г. количествата на образуваните утайки от ПСОВ в България варира между 29 000 и 33 000 тона сухо вещество. За 2017 г. общото количество на докладваните образувани неопасни утайки в страната е 68 716,99 тона сухо вещество. В края на 2018 г. тяхното количество е 53 082,62 тона сухо вещество. Количествата на общо образуваните и общо третираните утайки, съгласно НПУО 2021 – 2028 г., са представени в следващата фигура .



Фигура 7 Общо образувани и третираны утайки в страната, 2008 – 2018 г.

Източник: НПУО 2021-2028 г.

Понастоящем ГПСОВ на територията на РИОСВ София са най-големият източник на утайките в страната с 43,5 % от общото количество образувани утайки от ПСОВ.

3. ПСОВ на територията на Столична община



Отпадъчните води на Столична община се пречистват в Пречиствателната станция за отпадъчни води (ПСОВ) „Кубратово“, в която постъпват битови, индустриални и дъждовни отпадъчни води. Станцията е въведена в експлоатация през 1984 г. като вече 38 години съоръжението работи без прекъсване. През годините са правени частични реконструкции и подобрения, финансирани със средства на ЕС и чрез инвестиционната програма на „Софийска вода“ АД, част от Веолия. Станцията се намира в най-ниската северна част на София – Кубратово, на обща площ от 60 хектара, с капацитет да третира до 500 000 м3 отпадъчни води на ден.

В ПСОВ Кубратово се обработват първични утайки, които се генерират при механичното пречистване на водата и излишните активни утайки, формирани в процеса на биологичното пречистване. Излишните активни утайки в ПСОВ „Кубратово“ постъпва в 2 бр. калоуплътнители, където гравитачно се уплътняват, след което постъпват за механично съгъстяване с флокуланти към барабани и един лентов съгъстител.

Съгъстените и първични утайки се смесват и се подлагат на анаеробна стабилизация в 5 анаеробни изгнивателя (метантанкове), където престояват между 15 и 20 дни. Стабилизираните утайки постъпват в 2 бр. калоуплътнители, след като се обезводняват в 5 филтър преси, с помощта на флокуланти. Обезводнените утайки се смесва с негасена вар, което цели хигиенизацията на утайките и постигането на изискуемите параметри за употреба в земеделието и се разпределят на изсушителните полета.

Съгласно Директива 86/278/ЕИО методите и технологиите за третиране на утайките от ПСОВ, следва да отговарят на изискванията за ефективно и ефикасно използване на природните ресурси. Изборът на конкретен модел за управление на утайките трябва да води до минимално отрицателни въздействия върху околната среда и здравето на хората и да дава предимство на употребата им като ресурс. По-настоящем в света се използват няколко технологии за третиране на утайки, позволяващи да ги преобразуват в полезен ресурс, а именно:

- Анаеробно разграждане с производство на биогаз, което е част от технологичната схема на пречиствателните съоръжения;
- Аеробно компостиране;
- Директно влагане в почвата за земеделски и рекултивационни цели;
- Ко-генерация на биогаза с производство на електро и/или топлоенергия;
- Смесено изгаряне или моноизгаряне с цел оползотворяване на енергията.

У нас един от най-често срещаните методи за обезвреждане на утайки е депонирането, което се явява най-неприемливото решение от екологична и финансова гледна точка.

Съгласно данни предоставени от ИАОС, към настоящият момент най-висок процент на образуваните утайки се оползотворяват в земеделието (приблизително 56% от общото количество на образуваните утайки в страната). 27% от утайките се депонират и временно съхраняват на изсушителни полета на пречиствателните станции. 11% от тях



се използват за укрепване и стабилизиране на ерозирали терени и свлачищни зони, за рекултивация на горски терени, за подравняване на терени на депа, стари руднични находища и др.

Към настоящият момент, утайките от ПСОВ „Кубратово“, преминават през анаеробно третиране след определен времепрестой на изсушителни полета и извършване на нормативно определените анализи, утайката се оползотворява в земеделието.

Количествата генерирани утайки от ПСОВ „Кубратово“ за периода 2016 – 2020 г. са дадени в таблица №24.

Таблица 25 Количество генерирани утайки в ПСОВ „Кубратово“ 2016-2020 г.

години	2016	2017	2018	2019	2020
Генерирани утайки заредени на изсушителни полета (тона)	154 875	144 224	106 060	110 382	95 790

Източник: Софийска вода АД, част от Веолия

Видно от таблицата по-горе, количествата на генерираните утайки от СПСОВ „Кубратово“ през последните години се движат в границите от 95 000 тона до 155 000 тона. Най-малко количество генерирани утайки са отчетени през 2020 г., едва 95 790 тона, като се наблюдава ясна тенденция за намаляване на количествата.

„Софийска вода“ АД е водоснабдително дружество, отговарящо за територията на Столична община и разполагащо с разрешителен документ за дейности с отпадъци № 12-ДО-00001204-04/11.02.2020 г. за оползотворяване на утайките от отпадъчни води в земеделието.

Утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места от „Софийска вода АД“ се рециклират посредством код R03 *„Рециклиране или възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители, включително чрез компостиране и други процеси на биологично превръщане“*.

Разрешителното за дейности с отпадъци № 12-ДО-00001204-04/11.02.2020 г. на „Софийска вода“ АД разрешава третирането на утайки с код 19 08 05, и чрез дейност R10 *„Обработване на земната повърхност, благоприятстващо земеделието или подобряващо качествата на околната среда“*, като площадките върху които се осъществява реализацията на дейността са земеделски земи на физически и юридически лица на територията на РИОСВ София.

С реализираните технологични решения за третиране и оползотворяване на образуваните утайки от Столична община се изпълняват изискванията за ефективно и ефикасно използване на ресурсите, съгласно Директива 86/278/ЕИО. По проект „Улавяне на метан и комбинирано производство на енергия в пречиствателна станция за



отпадъчни води „Кубратово“. През 2009 г. са въведени в експлоатация три когенерационни модула GE JMS 320 GS-B.LC с 1063 kW електрическа мощност всеки и 1088 kW топлинна мощност, за производство на електрическа и топлинна енергия при изгарянето на биогаз. От 1 януари 2007 г. метантанковете – биореактори за анаеробна стабилизация на утайките от пречистване на отпадъчните води, които са реконструирани по проекта, са в редовна експлоатация. За първия период на Протокола от Киото (01.01.2008 – 31.12.2012г.) проектът е преминал четири верификации и са издадени Единици редуцирани емисии (ЕРЕ) равняващи се на общо 403,796 tCO₂e. След регистрацията на проекта по Златен стандарт през 2013г. и до август 2020 г., генерираните доброволни редуцирани емисии (VER) са в размер на около 425,000 tCO₂e. С така реализираните технологични решения ПСОВ „Кубратово“ не депонира утайки от дейността си.

През 2018 г. Столична община финализира открита процедура за възлагане на обществена поръчка за избор на Изпълнител „Подготовка на регионално прединвестиционно проучване (РПИП) за водоснабдяване и канализация за територията на Столична община“.

Избраният изпълнител е разгледал различни технологични варианти за устойчиво управление на утайките, с което са разработени допълнения в съпътстващата документация за кандидатстване пред ОПОС 2014-2020 г., като е предложено интегриране в проекта на инсталация за термална хидролиза на утайките, образувани в пречиствателния процес. Този нов процес ще позволи надеждно стабилизиране на генерираните утайки, намаление на техният обем и ефективно производство на биогаз. След изпълнение на проекта утайките ще могат да бъдат оползотворявани чрез преработката им до компост и използването му за обогатяване на земеделски земи.

На 21.12.2020 г. е представено заключително становище на инициативата JASPERS, изготвено въз основа на предпроектно проучване. Документа е задължително условие за кандидатстване за финансиране пред УО на ОПОС 2014 – 2020 г. Подготвен е формуляр за кандидатстване за европейско финансиране на проектното предложение „Реконструкция, модернизация, доизграждане и изграждане на ВиК инфраструктура в агломерации „София-град“, „Банкя“ и „Нови Искър“. В проектното предложение е предвидена и реконструкция/ модернизация на СПСОВ „Кубратово“. Проектното предложение има за цел да реализира мерки за реконструкция, модернизация, ново оборудване и доизграждане на СПСОВ „Кубратово“ като включва съоръжение за снижаване на концентрацията на азот в утайковите води (Анамокс реактор), байпас от аериран пясъко-масло задържател до биобасейните, допълнително третиране на утайките в инсталациите за термална хидролиза.

Пречиствателна станция за третиране на отпадъчни води е изградена и на територията на ОП „Столично предприятие за третиране на отпадъци“, площадка „Садината“.



Пречиствателната станция третира образуванията при експлоатацията на депото за неопасни отпадъци води, водите от инсталацията за механично-биологично третиране на отпадъци и инсталацията за биологично третиране „Хан Богров“. Пречиствателната станция за отпадъчни води включва няколко подобекта:

- Разпределителна шахта, през която постъпва инфилтратът от депото за неопасни отпадъци
- Сграда решетки и помпена станция, където се извършва грубо механично почистване на инфилтрата, постъпващ от депото за неопасни отпадъци „Садината“. Технологичният процес в нея е автоматизиран.
- Резервоар за инфилтрат от депото с обем 600 м³
- Резервоар за отпадъчни води от инсталацията за биологично третиране „Хан Богров“, с обем 180 м³
- Технологична сграда, състояща се от помещения и резервоари.

Пречиствателната станция е с непрекъснат режим на работа.

На територията на депо за неопасни отпадъци „Садината“ се депонират отпадъци с код и наименование както следва:

- 19 08 01 Отпадъци от решетки и сита
- 19 08 02 Отпадъци от пясъкозадържатели
- 19 08 12 Утайки от биологично пречистване на промишлени отпадъчни води, различни от упоменатите в 19 08 11

Количествата депонирани отпадъци са подробно разгледани в таблица №26.

Таблица 26 Количества обезвредени утайки на депо за неопасни отпадъци „Садината“ 2016 – 2020 г.

№	код	Наименование, съгласно наредба №2/2014	Количество
2016 г.			
1	19 08 12	Утайки от биологично пречистване на промишлени отпадъчни води, различни от упоменатите в 19 08 11	43,540
2	19 08 01	Отпадъци от решетки и сита	1013, 860
Общо			1057.400
2017 г.			
1	19 08 12	Утайки от биологично пречистване на промишлени отпадъчни води, различни от упоменатите в 19 08 11	97,800
2018 г.			
1	19 08 12	Утайки от биологично пречистване на промишлени отпадъчни води, различни от упоменатите в 19 08 11	118,16
2	19 08 01	Отпадъци от решетки и сита	633,24
Общо			751.400
2019 г.			



1	19 08 01	Отпадъци от решетки и сита	418,520
2	19 08 02	Отпадъци от пясъкозадържатели	600,160
3	19 08 12	Утайки от биологично пречистване на промишлени отпадъчни води, различни от упоменатите в 19 08 11	111,880
Общо			1130.56
2020 г.			
1	19 08 01	Отпадъци от решетки и сита	480,620
2	19 08 12	Утайки от биологично пречистване на промишлени отпадъчни води, различни от упоменатите в 19 08 11	83,460
Общо			564.080

Източник: ГДОС „Садината“

Видно от годишните доклади на депо за неопасни отпадъци „Садината“ за периода 2016 – 2020 г., утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места не са депонирани на територията на СПТО, поради реализираните технологични решения за третиране на утайките от ПСОВ „Кубратово“. На депото постъпват единствено утайки от биологично пречистване на промишлени отпадъчни води.

От представените данни в таблицата не може да се идентифицира ясна тенденция за намаляване и/или нарастване на общите годишни количества утайки от биологично пречистване на промишлени отпадъчни води, отпадъци от решетки и сита и отпадъци от пясъкозадържатели.

4.1.2.1. Изводи и препоръки относно утайки от ПСОВ

- Отпадъчните води на гр. София, постъпват в ПСОВ Кубратово, в която се обработва първични утайки, които се генерира при механичното пречистване на водата и излишни активни утайки, формирани в процеса на биологичното пречистване.
- Подготвен е формуляр за кандидатстване за европейско финансиране на проектното предложение „Реконструкция, модернизация, доизграждане и изграждане на ВиК инфраструктура в агломерации „София-град“, „Банкя“ и „Нови Искър“.
- В проектното предложение е предвидено да се реализират мерки за реконструкция, модернизация, ново оборудване и доизграждане на СПСОВ „Кубратово“.
- Генерираните от територията на Столична община утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места не са депонират, за тях е спазена йерархията за управление на отпадъците и третирането им е свързано с рециклиране и оползотворяване в земеделието.
- На депото за неопасни отпадъци „Садината“ се депонират единствено утайки от пречистване на промишлени отпадъчни води, генерирани от пречиствателната станция на територията СПТО, отпадъци от решетки и сита и утайки от



пясъкозадържатели, генерирани от дейността на пречиствателните станции на територията на СПТО и ПСОВ „Кубратово“.

4.1.3. Анализ на строителни отпадъци

Анализа на отпадъците от строителство и разрушаване се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви да количествата образувани и оползотворени строителни отпадъци в общината за анализирания период;
- Какви са основните източници на строителни отпадъци и каква е морфологията на строителните отпадъци;
- Какви са ключовите изисквания към общините в т.ч. към Столична община, относно управлението на строителните отпадъци и как Столична община отговаря на изискванията;
- Какви са основните изводи и препоръки;

Определения

По смисъла на Допълнителните разпоредби на ЗУО §1, т. 39 „*Строителни отпадъци*“ са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения“.

„*Материално оползотворяване*“ са всички операции по оползотворяване на ОСР, с изключение на енергийното оползотворяване и преработването в материали, които се използват като гориво. Материално оползотворяване на ОСР е всяка една от дейностите:

- Подготовка за повторна употреба;
- Рециклиране;
- Оползотворяване в обратни насипи;

1. Национални цели до 2020 г.

Съгласно ЗУО кметът на общината отговаря за управлението на строителните отпадъци, образувани на нейната територия. Отговаря за оползотворяването и обезвреждането на строителните отпадъци събрани от ремонтните дейности на домакинствата. (чл.19, ал. 3, т.5 от ЗУО).



Кметът на общината е пряко ангажиран с организирането на системи за третиране на строителни отпадъци най – късно от 01 Януари на 2020г, за подготовката им за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци, включително при насипни дейности, чрез заместване на други материали с отпадъци в количество не по малко от 70 на сто от общото им тегло, от което се изключват материали в естествено състояние, определени с код 17 05 04 от списъка на отпадъците съгласно Наредба № 2 за класификация на отпадъците, като с това се постигат целите по чл. 32, параграф 16 от ЗУО, както следва:

- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Кметът на общината контролира дейностите (чл.112, ал.1,т.1 от ЗУО), свързани с образуването, събирането, включително разделното, съхраняването, транспортирането, третирането на строителните отпадъци на територията на общината. Кметът контролира управлението на строителните отпадъци, когато общината е възложител на строителни дейности, регламентирани подробно в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (*Приета с ПМС № 267 от 05.12.2017 г. Обн. ДВ. бр.98 от 8 Декември 2017г.*)

Общините имат възможност да приложат различни подходи за организация на дейността за изпълнение на ангажиментите им по отношение на строителните отпадъци от ремонтна дейност и съответно да ги регламентират в Наредбата по чл.22 от ЗУО. Общинският Съвет на общината приема наредба или тя е част от Общинската Наредба по чл. 22 от ЗУО, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци на територията на общината, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

2. Основни данни и тенденции на национално ниво

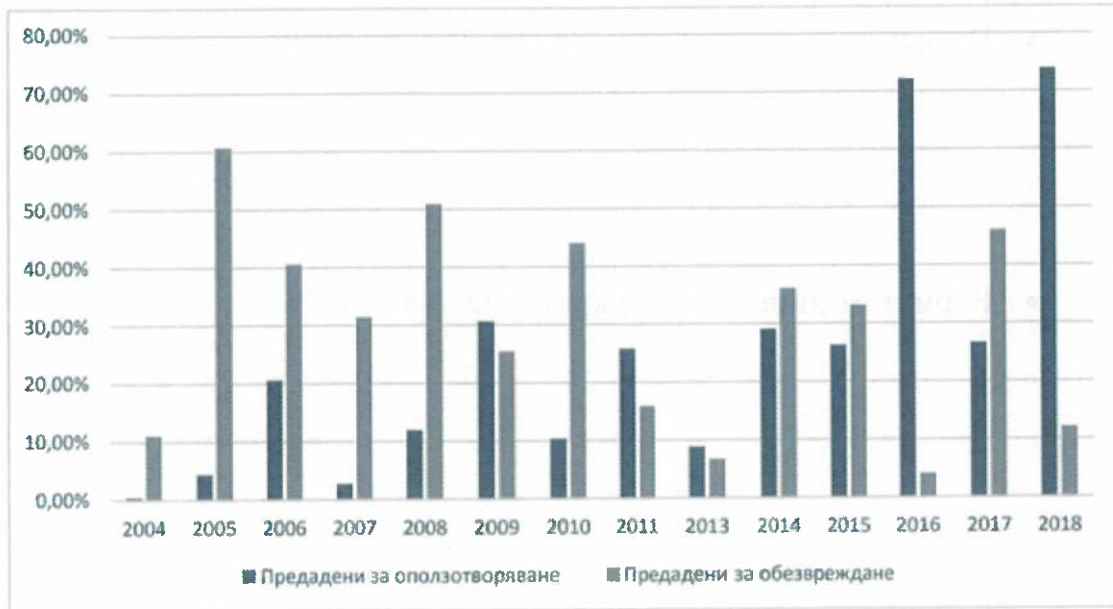
През периода от 2007-2011 г. в България се отчита намаление в количествата образувани отпадъци от строителство, което до голяма степен се дължи на големия спад в сектор „Строителство“ поради икономическата криза. След 2013 г. се наблюдава ръст в количествата строителни отпадъци, последван отново от спад през 2017 и 2018 г.

Строителните отпадъци са с относително малък относителен дял в общо образуваните производствени отпадъци в страната. Средно за шестгодишния период 2013-2018 г. строителните отпадъци представляват 6,6% от общо образуваните производствени отпадъци (с изключение на отпадъците от добивна промишленост).

Съгласно данни от НПУО за периода 2008-2018 г. се наблюдава увеличение на предадените за оползотворяване строителните отпадъци спрямо общото количество



образувани строителни отпадъци, като през 2016 г. и 2018 г. предадените за оползотворяване отпадъци надвишават предадените за обезвреждане строителни отпадъци (виж фигура №9).



Източник: НПУО 2021 – 2028 г.

Фигура 8 Строителни отпадъци, предадени за оползотворяване и обезвреждане в България, 2008-2018 г.

През 2018 г. 73,9% от образуваните строителни отпадъци са предадени за оползотворяване.

Таблица 27 Депонирани строителни отпадъци на депа за битови отпадъци в България, 2010 – 2017 г., хил. тона

година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Общо за страната	374,949	507,661	554,108	998,907	534,078	465,566	434,824	561,007

Източник: НПУО 2021 – 2028 г.

3. Основни данни за ОСР на територията на Столична община

На територията на Столична община има разположени три инсталации за третиране на строителни отпадъци – в кв. Враждебна, собственост на „Софинвест“ ЕООД; в кв. „Дружба“, гр. София – собственост на собственост на „Холсим Кариерни Материали“ АД и в кв. Връбница, собственост на „Щрабаг“ ЕАД.

Столична община е сключила договор със „Софинвест“ ЕАД за извършване на дейности по третиране на отпадъци на площадка, представляваща част от имот с идентификатор



ПИ 68134.8631.111, собственост на Столична община, находяща се в гр. София, район Кремиковци, кв. „Враждебна“. „Софинвест“ ЕАД е търговско дружество с основна задача да изпълнява инвеститорските функции на обектите на Столична община, в т.ч. да организира проучването, проектирането и строителството, изпълнение на инвеститорския контрол на основната част от изграждания сграден фонд, инженерна и социална инфраструктура на София.

Отпадъците, които постъпват за третиране на площадката на „Софинвест“ ЕАД са с генератор от домакинствата и от обекти на Столична община е възложител, и най-често представляват едрогабаритни отпадъци и смесени строителни отпадъци от ремонтни дейности.

Фирмите изпълнители по договорите за събиране и транспортиране на битовите отпадъци имат задължението да събират строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата и едрогабаритни отпадъци, изхвърлени до контейнерите за битов отпадък, само в определените дни, съгласно предварително обявен график, публикуван на интернет страницата на Столична община. Освен по график жителите на столицата могат да събират строителни и едрогабаритни отпадъци, в наети от тях специализирани контейнери, като ги предават на лица притежаващи документ, издаден по реда на Закона за управление на отпадъците.

В рамките на площадката с оператор „Софинвест“ ЕАД са обособени няколко функционални зони включващо:

- Зона за постъпване на отпадъците;
- Зона за предварително третиране на ЕГО в мобилна инсталация;
- Зона за сортиране и рециклиране на строителни отпадъци с инсталация за трошене;
- Зона за съхранение на изолационни материали, съдържащи азбест;
- Зона за извършване на рекултивация чрез обратен насип.

Отделения при сортирането на смесени отпадъци от ремонтни дейности и на ЕГО отпадъци, които подлежат на последващо рециклиране се съхраняват в рамките на „Зона за предварително третиране на ЕГО“ в обособени за това зони и периодично се предават за последващо третиране на дружества, притежаващи разрешение за извършване на дейности за преработка на конкретните видове отпадъци.

Изградената на площадката мобилна инсталация за третиране на едрогабаритни битови отпадъци е с капацитет от 80 000 т/г., и е предназначена да обработва отпадъци както от домакинствата, така и от сферата на бизнеса.

На площадката е изградена и инсталация за третиране на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата и от строителни дейности, по които СО е възложител. Инсталацията също се оперира от общинското дружество „Софинвест“,



като същата има капацитет от 160 000 т/год. и възможност да обслужва и фирмите от строителния бранш, извършващи строителни дейности на територията на СО.

Количествата приети отпадъци на площадката на „Софинвест“ ЕАД за периода 2016 – 2020 г. са дадени в следващата таблица

Таблица 28 Количества приети за третиране отпадъци на площадка в „Софинвест“ ЕАД

Вид отпадък	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Бетон	49 043	83 526	74 356	71563	65 448
Тухли	2 041	2 420	1 288	1 450	2 450
Керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия	530	462	457	387	348
Смеси от бетон и тухли	1665	21440	85 781	1 028	1 320
Дървесен материал	506	155	345	11	
Стъкло	4	2			
Пластмаса	1	5			
Асфалтови смеси	20 621	14 556	22 310	13 237	19 374
Почва и камъни	2 2396			28 756	43 982
Драгажна маса, различна от упоменатата в 17 05 05	57 435	118 292	39 374	33 297	19 561
Баластра от релсов път, различна от упоменатата в 17 05 07	233	65	6		
Изолационни материали (азбест)	3	3	32		
Изолационни материали, различни от упоменатите в 17 06 04 и 17 06 03	795	619	115	27	52
Строителни материали на основата на гипс, различни от упоменатите в 17 08 01	1048	787	803	500	349
Смесени отпадъци от строителство и събаряне, различни от упоменатите в 17 09 01, 17 09 02 и 17 09 03	240 039	193 437	178 861	214 742	147 804
Общо	376 200	435 799	403 728	364 998	300 688

Източник: Столична община

От 2017 г. е осигурено свързване на площадката в кв. „ Враждебна“ с ИСУО, като по този начин е осигурена възможност на потребители да получават информация за кантарни бележки, като се правят различни видове справки за количествата строителни отпадъци, приети на площадката.

Като цяло за територията на Столична община липсва информация за морфологичния състав и източници на този поток отпадъци. Не е налично целенасочено проучване и



информация относно количествата ОСР от ремонтна дейност на домакинствата, който поток отпадъци е ангажимент на общината за оползотворяване или обезвреждане.

Относно ОСР като генерирани количества според източниците на образуване на територията на общината не е налична информация, но като се има в предвид спецификата на общината (в град София живеят над 95 % от населението) се предполага, че основните източници на ОСР са разрушаване, ново строителство и ремонт, поддръжка на сгради. Като цяло най-голямо количество отпадъци се образуват и съответно третират в пет области на България: София, Варна, Бургас, Благоевград и Пловдив. Причината за това е, че според данни на НСИ в тези области се извършва най-мощно строителство на жилищни, административни и други сгради.

Град София е индустриален град, който допринася и за генерирането на ОСР от индустрията. Друг важен фактор, че в Столицата се развива пътната инфраструктура, което налага мащабни строително-ремонтни дейности, което също води до образуването на строителни отпадъци.

Въпросите за извозване на строителните отпадъци са регламентирани със Заповеди на Кмета на Столична община. От друга страна изпълнителите на строително-монтажни работи, не винаги доставят отпадъци на отреденото за целта място, с което се случва да бъдат изхвърляне на нерегламентирани за целта места. За съжаление контролът върху тази част от дейността на строителните фирми от страна на общината е доста затруднен. Почистването на тези нерегламентирани сметища става с финансиране от страна на Общината по време на сезонни почиствания (пролет и лято). Обикновено силите и средствата не стигат за пълното премахване на тези замърсявания, а освен това при липса на достатъчно строг контрол процесът на замърсяване продължава и след акциите на почистване.

4. Изисквания на националното законодателство

Законът за управление на отпадъците, приет през 2012 г., въведе специални изисквания към оползотворяването на отпадъците от разрушаване на сгради. На основание на ЗУО в края на 2012 г. Министерски съвет одобри и Наредба за управление на строителни материали и за влагане на строителни рециклирани материали.

Съгласно ЗУО общините са отговорни за организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането само на ОСР от ремонтна дейност, образувани от домакинствата. Общините имат ангажимент по отношение на строителните отпадъци и в случаите, когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи.

С Наредбата №7 от 13.12.2013 г. за реда и начина на изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци се определят:



- Редът и начинът за определяне на размера на обезпеченията, както и редът и начинът за изразходване на средства при закриване и рекултивация на депа, в т.ч. и на депа за ОСР.
- Размерът на отчисленията за депониране на всеки тон депониран отпадък, в т.ч. и на строителни отпадъци, които трябва да отчисляват собствениците на депа за строителни отпадъци, както и реда и направленията за изразходване на натрупаните средства.

Размерът на отчисленията за депониране на ОСР нараства поетапно до 2022 г., а след това размерът остава непроменен.

4.1.3.1. Изводи и препоръки относно ОСР

- Едрогабаритни отпадъци и смесени строителни отпадъци от ремонтни дейности и обекти, на които Столична община е възложител, се третира на площадка на „Софинвест“ ЕАД
- На площадката е изградена и инсталация за третиране на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата и от строителни дейности, по които СО е възложител.
- Целесъобразно е да се извърши проучване относно морфологичен състав, източници и количества повторно използвани, рециклирани и оползотворени ОСР на територията на общината, включително отделна информация и за ОСР от ремонтна дейност на домакинствата, които са ангажимент на общината.
- Макар и приблизителна, информацията относно количествата генерирани строителни отпадъци от ремонтна дейност дава основание да се направи извод, че общината се справя с оползотворяване на строителните отпадъци, основно чрез използването им за ландшафтно оформление на нарушени терени.



**АНАЛИЗ И ОЦЕНКА
НА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА
ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО**



4.3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО

Въведение

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Приета ли е нормативна уредба на местно ниво в съответствие с чл. 22 от ЗУО, която да детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците и съдържа ли тя минималните изисквания на ЗУО;
- Има ли планирани/извършени промени в Наредбата по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяващи на изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл. 67, ал. 4, ЗМДТ);
- Кои други местни наредби имат отношение към управление на отпадъците.

За осигуряване на необходимата информация са ползвани и проучени местните нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общината, свързани с управлението на отпадъците.

В този раздел ще се анализира общинската наредба за управление на отпадъците и съответствието ѝ с минималните изисквания на ЗУО, както и подзаконовите държавни и общински нормативни актове. Анализът ще обхване и други нормативни актове на общината, пряко или косвено свързани с управлението на отпадъците.

Информационно осигуряване на анализа

За осигуряване на необходимата информация са ползвани и проучени местните нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общината, свързани с управлението на отпадъците.

По-подробна информация е посочена в 4.2. Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и на стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините, част 4.2.1. Анализ на националната нормативна рамка , подзаконови нормативни актове.



4.3.1. Анализ на общинската нормативна рамка

Основен предмет на този анализ е общинската наредба за управление на отпадъците и съответствието ѝ с изискванията на националната нормативна уредба.

ЗУО определя в чл. 22 минималните изисквания за съдържание на общинските наредби за управление на отпадъците, които е необходимо да уреждат условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

Освен посочените по-горе минимални изисквания за съдържание на общинските наредби по чл. 22 от ЗУО, общините включват широк кръг въпроси, свързани с отпадъците и чистотата на обществените места, произтичащи от ЗУО и други нормативни актове.

1. Наредби на местно ниво:

1.1. Наредба за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община с Решение № 364 по Протокол № 84 от 25.06.2015 г., последно изменена и допълнена с Решение № 136 по Протокол № 30 от 18.03.2021 г. на Столичен общински съвет.

С наредбата се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на битови включително, опасни отпадъци, биоотпадъци, строителни отпадъци и масово разпространени отпадъци на територията на Столична община. Наредбата определя правата и задълженията на общинската администрация и на притежателите на отпадъци – физическите или юридическите лица, в чието владение са те. Наредбата определя и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване. В Наредбата са определени изискванията към площадките за приемане на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките. В Наредбата са разписани контролни и административно наказателни разпоредби.

1.2. Наредба за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги

Столична община е приела Наредба за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община, приета с Решение № 894 по



Протокол № 93 от 23.11.2006 г., последно изменена и допълнена с Решение № 49 по Протокол № 27 от 28.01.2021 г. на Столичен общински съвет. Наредбата урежда реда и начина за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги, предоставяни на физически и юридически лица на територията на Столична община, както и реда и сроковете за тяхното събиране. Съгласно Наредбата (чл. 18) такса за битови отпадъци се заплаща за услугите по събиране, извозване и обезвреждане в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване. Таксата се определя в годишен размер с решение на Столичния общински съвет ежегодно въз основа на одобрена план-сметка, включваща необходимите разходи за всяка дейност поотделно. Границите на районите, в които ще се извършва организирано сметосъбиране и сметоизвозване, вида на предлаганите услуги и честотата на сметоизвозване се определят със заповеди на кмета на Столична община и се обявяват публично чрез районните администрации и в Интернет сайта на Столична община. За имоти на предприятия и граждани, попадащи извън границите на организираното сметосъбиране и сметоизвозване, се събира такса за обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения и за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване в размер пропорционален в промили на отчетната стойност на имотите на предприятията, респ. на данъчната оценка на имотите на гражданите. Такса за битови отпадъци за нежилищни имоти на предприятията се определя:

1. според количеството на битовите отпадъци съобразно вида и броя на съдовете за съхраняването им и честотата на сметоизвозване;
2. чрез пряко договаряне;
3. пропорционално в промили.

Столичният общински съвет определя размера на таксата за битови отпадъци на един съд за една година за всеки район на Столична община при определена честота на сметоизвозване в левове, в зависимост от вида и обема на съда, като цена на услугите по сметосъбиране и сметоизвозване, и обезвреждане в депа или други съоръжения на битовите отпадъци.

Таксата за битови отпадъци за имоти на граждани и жилищни имоти на предприятия се определя пропорционално в промили на база данъчната оценка на имотите, като разпределянето на размера на промила по видове услуги е, както следва:

1. за сметосъбиране и сметоизвозване;
2. за обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения;
3. за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.



1.3. Наредба за принудителното изпълнение на заповеди по чл. 195, ал. 4, ал. 5 и ал. 6 от ЗУТ за поправяне, заздравяване или премахване на строежи или части от тях и заповеди по чл. 225 а, ал. 1 от ЗУТ за премахване на незаконни строежи или части от тях от органите на Столична община

Наредбата е приета с Решение № 330 по Протокол № 63 от 12.06.2014 г. на Столичен общински съвет. С тази наредба се уреждат условията и редът за принудително изпълнение на заповеди по чл. 195, ал. 4, ал. 5 и ал. 6 от ЗУТ за поправяне, заздравяване или премахване на строежи или части от тях и на заповеди по чл. 225а, ал. 1 от ЗУТ за премахване на незаконни строежи от четвърта до шеста категория или части от тях от четвърта до шеста категория, съгласно чл. 137, ал. 1 от ЗУТ, от органите на Столична община. Съгласно наредбата, почистване на терена от отпадъците, получени при поправянето, заздравяването или премахването на строежа и възстановяването на терена се извършва от изпълнителя по чл. 7 и е за сметка на собствениците на строежа. В Наредбата не е включено изискването на Закона за управление на отпадъците, при строителството, разрушаването на законни сгради и съоръжения и доброволното премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи да се извършва по начин, осигуряващ последващото оползотворяване, в т.ч. рециклиране на образуваните строителни отпадъци.

1.4. Правилник за организацията на дейността на Общинско предприятие „Столично предприятие за третиране на отпадъци“

В Столична община управлението на отпадъците се осъществява чрез създадено общинско предприятие „Столично предприятие за третиране на отпадъци“. Дейността на предприятието се регламентира с Правилник, приет с Решение № 123 по Протокол № 71 от 28.02.2019 г. на Столичен общински съвет. Общинско предприятие "Столично предприятие за третиране на отпадъци" осъществява дейности по третиране на отпадъци, управление, експлоатация, поддръжка, ремонт и подмяната на съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община, както и осъществяване на мониторинг, рекултивация и следексплоатационни грижи на съоръженията за третиране и обезвреждане на битови отпадъци, и организиране на дейности, свързани с повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци за постигане на целите, съгласно общинските програми за управление на дейностите по отпадъците. При осъществяване на дейността си общинското предприятие:

1. извършва дейности по третиране на отпадъците, които се образуват на територията на Столична община, в съответствие с издадените разрешителни за третиране на отпадъци за съответните съоръжения;



2. води и отчита дейностите по третиране на отпадъците, както и последващата реализация на получените материали и крайни продукти, въвежда данните в Информационната система за управление на отпадъците;
3. спазва всички приложими условия на законодателството на Република България и ЕС, свързани с неговата работа и всички клаузи, по които са необходими разрешителни за околната среда или други лицензи, разрешения или подобни документи;
4. осигурява създаването на продукти, материали или субстанции, произведени в следствие работата на съоръженията в съответствие с приложимите стандарти или критерии;
5. спазва всички надлежно одобрени инструкции, издавани при необходимост от упълномощените по съответния ред представители на Столична община, за осигуряване изпълнението на задълженията по Правилника и Проекта за отпадъците на СО;
6. при възникнала необходимост извършва и други съпътстващи дейности по управление на отпадъци и при възлагане от страна на Кмета на Столична община.

ОП „СПТО“ се създава, преобразува и закрива с решение на Столичния общински съвет. За осъществяване на дейността, за която е създадено, на ОП „СПТО“ се предоставя за управление общинско имущество, собственост на Столична община. Разпореждането с произведените от механично и биологично третиране на битовите отпадъци: гориво произведено от отпадъци (ГПО), подобен на компост продукт и други изходни продукти и/или материали, се извършва от Столична община, в качеството ѝ на техен собственик. Всички генерирани продукти, материали или субстанции, както и всички отпадъци, които са управлявани от общинското предприятие, са собственост на Столична община.

1.5. Правилник за организацията и дейността на Столичен инспекторат

Столичен инспекторат е звено на общинска бюджетна издръжка при Столична община, който осигурява и подпомага изпълнението на контролните функции на Кмета на Столична община на територията на Столична община, като е на негово пряко подчинение. Съобразно правомощията си инспекторатът осъществява контрол по спазването от страна на всички юридически и физически лица на територията на Столична община на нормативните актове на Столичен общински съвет, на законите и подзаконовите нормативни актове, както и на договори, по които страна е Столичната община, когато такива функции са му възложени от Кмета на Столична община или от Столичен общински съвет.



Функциите на столичен инспекторат, които са пряко или косвено свързани с управлението на отпадъците, са следните:

10. Оперативният център към Столичен инспекторат осъществява денонощна координация и оперативна връзка в реално време между централната администрация на Инспектората и районните администрации на Столична община по отношение чистотата и управлението на отпадъците на територията на СО; координира работата на инспекторите и фирмите, поддържащи чистотата и управлението на отпадъците на СО.

Отдел "Контрол по опазване на околната среда", чрез своите сектори, анализира и отчита дейността на фирмите, поддържащи чистотата и управлението на отпадъците на СО и изпълнението на годишната задача по дейност "Чистота" по данни, постъпващи от сектор "Инвестиционен контрол"; Сектор "Контрол на компонентите и факторите на околната среда", следи за състоянието на компонентите и факторите на околната среда, като осъществява превантивна, контролна и административнонаказателната дейност, в рамките на статута и правомощията на кмета на СО, по прилагане на законите, подзаконовите нормативни актове и нормативните актове на Столичен общински съвет, свързани с компонентите и факторите на околната среда, чистотата, управлението на отпадъците и зелената система на територията на Столична община; Звено "Медицинска екология" към Сектор "Контрол на компонентите и факторите на околната среда" организира и провежда контролно-методични мероприятия по опазване на околната среда в лечебните заведения за хуманна и ветеринарно-медицинска помощ, аптеките, складовете за лекарствени средства и реактиви и по разделното събиране, временно съхранение и предаване за обезвреждане на опасните болнични отпадъци.

1.6. Устройствен правилник за организацията и дейността на Столичната общинска администрация

Устройственият правилник за организацията и дейността на Столичната общинска администрация е утвърден със заповед № СОА20-РД09-2224/29.07.2020 г. и изменен със заповед № СОА20-РД09-5058/23.12.2020 г. на кмета на Столична община.

Този правилник урежда организацията и дейността на Столичната общинска администрация, регламентирана от действащите закони и подзаконови нормативни актове. В съответствие с предоставената компетентност, Столична общинска администрация обезпечава изпълнението на функциите на Столичната община.

Съгласно Решение 811/16.12.2021 г. на Столичен общински съвет, за частична промяна в структурата и общата численост на Столична общинска администрация в сила от 01.01.2022 г. Дирекция „Управление на отпадъците и контролни дейности“ в



направление „Зелена система, екология и земеползване“ се преименува в дирекция „Планиране и управление на дейностите по отпадъци“, като се обособят два отдела:

1.1. Отдел „Планиране и организиране на дейностите по отпадъци“;

1.2. Отдел „Съоръжения и инсталации за отпадъци“. В Устройствения правилник подробно са описани функциите на дирекцията във връзка с управлението на отпадъците. В Анализа на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове подробно са разгледани функциите на звената от общинската администрация по отношение управлението на отпадъците.

1.7. Правилник за управление на околната среда в Столична община.

Правилника за управление на околната среда в Столична община е приет с Решение № 6 по Протокол № 81 от 13.01.2011 г. на Столичен общински съвет. С правилника се урежда редът за управление на околната среда в централната администрация на Столична община и за работата на Съвета за управление на околна среда в Столична община. В правилника няма изрични разпоредби относно управлението на отпадъците, но тъй като те са част от управлението на околната среда, то разпоредбите на правилника са приложими и по отношение на въпросите, свързани с управлението на отпадъците като част от управлението на околната среда.

2. Анализ на общинската наредба за управление на отпадъците и съответствието ѝ с изискванията на националната нормативна уредба. /НАРЕДБА за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община - НУОПОЧТСО/

2.1. Битови, биоотпадъци и строителни отпадъци.

2.1.1. Битови отпадъци

Кметът на Столична община осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, притежаващи документ издаден по реда на ЗУО, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране и транспортиране; осигурява съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи, улични кошчета и други; осигурява събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им; отговаря за избора на площадка, изграждането, поддържането, експлоатацията, закриването и мониторинга на депата за битови отпадъци и/или на други инсталации или съоръжения за оползотворяване и обезвреждане на битовите отпадъци на територията на Столична община; определя съоръженията за



оползотворяване и/или обезвреждане на територията на Столична община, до които да бъдат транспортирани битовите отпадъци, като съвместно с кметовете на райони и Столичен инспекторат създава организация за дейностите и контролира изпълнението им; организира система за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата, като сключва договор с лица притежаващи разрешение и регистрационен документ, издадени по реда на ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране и третиране на опасни отпадъци.

2.1.2. Биоотпадъци.

Изискванията към дейностите по събиране и третиране на биоотпадъци се определят с наредба на Министерския съвет, а именно *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци*. Кметът на Столична община: организира общинска система за разделно събиране на биоотпадъци от поддържане на обществени площи, паркове, градини, междублокови пространства, хранителни и кухненски отпадъци от ресторанти, заведения за обществено хранене, търговски и др. обекти на територията на общината. Освен това осигурява условия, при които притежателите на битови биоотпадъци, се обслужват от лица, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане.

Биоотпадъците от поддържане на обществени площи, паркове, градини, междублокови пространства се събират разделно на места, определени от кмета на Столична община или упълномощени от него длъжностни лица и се транспортират до съоръжения за третиране, посочени от кмета на Столична община. Биоотпадъците от зелени площи частна собственост, обхванати от общинската система за разделно събиране се събират разделно, като се предават на места, определени от кмета на общината или упълномощени от него длъжностни лица или се компостират на място. Информация по чл.10, ал. 2 се оповестява на интернет страницата на Столична Община, дирекция "Управление на отпадъците" и на интернет страниците на районните администрации, като се актуализира при всяка промяна.

2.1.3. Строителни отпадъци.

Съгласно чл. 10 ЗУО, строителството, разрушаването на законни сгради и съоръжения и доброволното премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи се извършва по начин, осигуряващ последващото оползотворяване, в т.ч. рециклиране на образуваните строителни отпадъци в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 43, ал. 4 ЗУО. При строителство, разрушаване на законни строежи и доброволно премахване на незаконни строежи или



на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи възложителят носи отговорност за изпълнението на целите, свързани с подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от строителни отпадъци. Принудителното премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи се извършва от собственика или изпълнителя на разрушаването селективно по материали.

Кметът на съответната община отговаря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране.

Разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудителното премахване на строеж, са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата или съоръжението. Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи за дейностите по транспортиране и оползотворяване на отпадъците кметът на съответната община подава заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение за събиране на вземането от задължените лица по реда на чл. 417, т. 2 от Гражданския процесуален кодекс.

Възложителят на обществени поръчки за проектиране и изпълнение на строежи, с изключение на премахване на строежи, включва в условията за избор на изпълнител и в договорите за възлагане задължения към изпълнителите за влагане на рециклирани строителни материали съгласно изискванията на наредбата по чл. 43, ал. 4 ЗУО.

Произведените продукти от рециклиране на строителни отпадъци, които се пускат на пазара в Република България и са предназначени за трайно влагане в строежите или части от тях, трябва да осигуряват изпълнението на основните изисквания към строежите въз основа на експлоатационните им показатели, определени в техническите спецификации, както и на нормативните изисквания за тяхната употреба в зависимост от областта на приложението им.

В чл.11 на ЗУО се постановява, че възложителят на строителни и монтажни работи по смисъла на § 5, т. 40 от допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията, с изключение на текущи ремонти, и възложителят на премахване на строежи отговарят за изготвянето на план за управление на строителни отпадъци в случаите, определени с наредбата по чл. 43, ал. 4. Планът се изготвя от правоспособен проектант по смисъла на чл. 162, ал. 1 от Закона за устройство на територията.



Съгласно чл.11, ал.4 ЗУО, плановете за управление на строителни отпадъци когато не са одобрени по реда на чл. 156б, ал. 6 от Закона за устройство на територията се одобряват от кмета на общината или оправомощено от него длъжностно лице по искане на възложителя на строежа след влизането в сила на разрешението за строеж и преди откриването на строителната площадка и/или преди започването на дейностите по изграждане или премахване на обект по чл.11, ал 1 ЗУО. За обектите, свързани с отбраната и сигурността на страната, планът за управление на строителните отпадъци се одобрява от министъра на отбраната, съответно от министъра на вътрешните работи, от председателя на Държавна агенция „Национална сигурност“ или от председателя на Държавна агенция „Разузнаване“. Компетентните органи по ал. 4 и 5 могат да изискват предоставяне на допълнителна информация или отстраняване на нередовности в случай на несъответствие с изисквания на наредбата по чл. 43, ал. 4, като изпращат мотивирано становище до заявителя не по-късно от 14 дни от получаването на плана. Компетентните органи по ал. 4 и 5 одобряват плана за управление на строителни отпадъци или мотивирано отказват одобряването му в 14-дневен срок от получаването на плана или от отстраняването на нередовностите и/или предоставянето на допълнителната информация.

За строежи, разположени на територията на повече от една община, плановете по ал. 1 се одобряват от кметовете на съответните общини или от оправомощени от тях длъжностни лица за частта от строежа, която се изпълнява в териториалния обхват на съответната община. Отказът за одобрение на плана може да бъде обжалван пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Одобрението на плана за управление на строителни отпадъци включва проверка на съответствието с целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци.

Изпълнението на плана за управление на строителни отпадъци и състоянието на обектите се установяват:

- за строежите, за които се упражнява строителен надзор - с окончателния доклад по чл. 168, ал. 6 от Закона за устройство на територията на лицето, упражняващо строителен надзор, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при изпълнението на проекта, като се прилагат и копия на първични счетоводни документи, доказващи предаването на отпадъците на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за извършване на дейности с отпадъци;
- за строежите, за които не се упражнява строителен надзор - с отчет до кмета на общината по образец съгласно наредбата по чл. 43, ал. 4, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за



влагане на рециклирани строителни материали при реализацията на проекта, като се прилагат и копия на първични счетоводни документи, доказващи предаването на отпадъците на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за извършване на дейности с отпадъци.

Съгласно чл. 53. Наредба за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община.

(1) Кметът на СО отговаря за:

1. определянето на маршрути за транспортиране на строителни отпадъци и земни маси до съоръжения/площадки, места отговарящи на изискванията и притежаващи разрешителни по реда на Закона за управление на отпадъците .

2. предаването на отделните строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, оползотворяването на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриване на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране,

3. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината.

(2) Разходите по ал. 1, т. 2, се заплащат на кмета на Столична община от извършителя на незаконния строеж или собственика на сградата.

(3) В случай на получен сигнал за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху имоти частна, общинска или държавна собственост, Кмета на СО чрез определени длъжностни лица разпорежда проверка и съставяне на констативен протокол, и уведомява директора на РИОСВ-София.

Извършването на дейностите по събиране, транспортиране и предаване за третиране на строителни отпадъци и земни маси е задължение на възложителя на строителни и монтажни работи, с изключение на случаите, когато строителните отпадъци са образувани от домакинствата на територията на общината. Третирането и транспортирането на отпадъците от строителни площадки и от премахването на строежите се извършват от лица, притежаващи документ издаден по реда на ЗУО, въз основа на писмен договор, с възложителя на строежа или притежателя на строителните отпадъци.

В наредбата също така са уредени и въпросите с плана за управление на строителни отпадъци. В чл.56, ал. 4 е посочено, че планът за управление на строителни



отпадъци се одобрява от кмета на общината или оправомощени от него длъжностни лица, по искане на възложителя на строежа, след влизането в сила на разрешението за строеж и преди откриването на строителната площадка и/или преди започването на дейностите по изграждане или премахване на обект. Основно задължение на възложителя на строителни и монтажни работи (с изключение на текущи ремонти) и на възложителя на премахване на строежи, произтичащо от разпоредби на ЗУО, е изготвяне на план за управление на строителни отпадъци (ПУСО). Планът се изготвя в обхват и съдържание, определени с Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (НУСОВРМ). В началото на 2017 г. бяха приети изменения и допълнения на Закона за управление на отпадъците (обн. ДВ., бр. 13 от 07.02.2017г.), с които одобряването на плана за управление на строителните отпадъци става след влизането в сила на разрешението за строеж и преди откриването на строителната площадка и/или преди започване на дейностите по изграждане или премахване на строеж, като ПУСО се одобрява от кмета на общината или оправомощено от него длъжностно лице. Съгласно измененията в ЗУО, ПУСО за се изготвя от правоспособен проектант, по смисъла на чл. 162, ал. 1 от ЗУТ. Със Заповед № СОА17-РД09-622/19.06.2017 г. на кмета на СО на началниците на районните технически служби (главните инженери) в Столична община, са предоставени функции да одобряват или да отказват да се одобри план за управление на строителните отпадъци при условията и по реда на ЗУО.

Задълженията на кмета на общината съгласно *Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали* са подробно посочени в анализа в т. 4.2.2. Подзаконови нормативни актове.

2.2. Опасни битови отпадъци.

Регламент (ЕС) 2017/852 — опазване на здравето на човека и околната среда от излагане на живак и живачни съединения. Целта му е опазване на здравето на човека и околната среда чрез определяне на мерки и условия по отношение на: употребата, съхранението и търговията с живак, живачни съединения и смеси с живак; производството, употребата и търговията с продукти с добавен живак (т.е. продукти с умишлено добавен живак за извършване на функциите, за които са предназначени); управлението на живачни отпадъци.

Регламентът забранява:

- износа на живачни съединения и смеси с живак, посочени в приложение I, считано от 1 януари 2018 г., в зависимост от въпросните съединения;



- вноса на живак и смеси с живак от източници като хлор-алкалната промишленост – различни от изхвърлянето им като отпадъци;
- употребата на живак и живачни съединения в производствените процеси, в които:
 - живакът или живачните съединения се използват като катализатори (от 1 януари 2018 г.);
 - живакът се използва като електрод (от 1 януари 2022 г.);
 - износа, вноса и производството в ЕС на продукти с добавен живак (от 31 декември 2018 г. или 31 декември 2020 г., в зависимост от въпросния продукт);
 - занаятчийски и дребномащабен добив и обработка на злато, в които се използва амалгамация на живак за извличане на злато от рудата;
 - Зъбна амалгама

Регламентът въвежда система за гарантиране на проследимост през цялата верига за управление на живачните отпадъци. Производителите на отпадъци и операторите на съоръжения за живачни отпадъци трябва да водят информационен регистър. Регламентът дава възможност на ЕС и държавите от ЕС да одобрят, ратифицират и прилагат Конвенцията Минамата от 2013 г. относно живака, подписана от ЕС и държавите от ЕС, и гарантира, че правото на ЕС е в съответствие с конвенцията. Държавите от ЕС могат да прилагат по-стриктни изисквания, отколкото заложените в настоящия регламент.

На национално ниво регламентът се изпълнява, в тази връзка и на местно ниво, Столична община публикува информация, относно разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата, но текстове относно обезвреждане, третиране на опасни отпадъци на територията на Столична община – липсват в Наредбата приета от Столичен общински съвет. На сайта на Столична община е посочено, че опасните отпадъци се приемат от домовете на гражданите по заявка и месечно в Мобилен събирателен пункт. Столична община предварително приема утвърден годишен график за определяне на мобилни пунктове, в които безплатно ще приемат следните опасни отпадъци, образувани от домакинствата:

Живак и живаксъдържащи уреди – живачни термометри, прекъсвачи и други подобни без луминесцентни лампи; Лакове и бояджийски материали; Домакински препарати и химикали; Мastica и замърсени опаковки; Фармацевтични продукти – лекарства с изтекъл срок на годност.



2.3. Масово разпространени отпадъци и регулацията им на територията на СО.

В следващите редове ще разгледаме 6 групи масово разпространени отпадъци (МРО): 1. опаковки; 2. излезли от употреба МПС (ИУМПС); 3. излезли от употреба електрически и електронни отпадъци - ИУЕЕО; 4. отпадъчни масла и нефтопродукти; 5. батерии и акумулатори; 6. гуми. При тези видове отпадъци, лицата, пускащи на пазара продукти, които се превръщат в МРО, са задължени по силата на ЗУО и специфичните наредби за постигане на количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на МРО, определени в Наредбите за всеки вид МРО.

Мерките, които определят носенето на разширена отговорност от производителите, в т.ч. лицата, пускащи на пазара в Република България продукти, след чиято употреба се образуват масово разпространени отпадъци, се определят с наредбите, с цел насърчаване на повторната употреба, предотвратяването, рециклирането и друго оползотворяване на тези отпадъци.

Кметът на общината организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране по чл. 19, ал. 3, т. 6 ЗУО, като сключва договори при условия и ред, определен с решение на общинския съвет, със:

- организации по оползотворяване, притежаващи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел III ЗУО, и/или други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на съответната община, и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда.
- Общините, включени във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 ЗУО, създават регионална система за управление на отпадъците, състояща се от регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци. Регионалната система за управление на отпадъците има за цел да постигне тяхното ефективно събиране, транспортиране и третиране съобразно изискванията на чл. 6, ал. 1 ЗУО и изпълнение на задълженията по чл. 19 ЗУО чрез участие на общините.

В изпълнение на законовите си задължения Столична община е сключила договори с организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

Може да се направи извод, че Столична община е изпълнила възложените задължения, съгласно чл.19, ал.3 от ЗУО.

2.3.1. Отпадъци от опаковки.



Дефиниция на опаковка, а именно „опаковка“ означават всички продукти, направени от материал от всякакво естество, използвани, за да се поставят в тях, съхраняват, пренасят, доставят и представят стоки, от сурови материали до обработени стоки, от производителя до ползвателя или потребителя. Артикули, които „не се връщат“ и се използват за същите цели, също се считат за опаковки.

Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки в сила от 06.11.2012 г., приета с ПМС № 271 от 30.10.2012 г.Обн. ДВ. бр.85 от 6 Ноември 2012 г., изм. и доп. ДВ. бр.76 от 30 Август 2013 г., изм. ДВ. бр.30 от 15 Април 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2021г. (НООО)

С наредбата се регламентират:

- изискванията за предотвратяване вредното въздействие на отпадъците от опаковки върху околната среда;
- прилагането на мерки от лицата, които пускат на пазара опаковани стоки, за събирането, оползотворяването и/или обезвреждането на образуваните в резултат на тяхната употреба отпадъци от опаковки без риск за човешкото здраве и околната среда и за постигане на целите за оползотворяване по чл. 9;
- изискванията към пусканите на пазара опаковки;
- изискванията за маркиране на опаковките;
- мерките, насочени приоритетно към предотвратяване на образуването на отпадъци от опаковки и като допълнителни основни принципи, към повторна употреба на опаковките, към рециклиране и други форми на оползотворяване на отпадъците от опаковки и към намаляване на окончателното обезвреждане на такива отпадъци, с цел да се спомогне за прехода към кръгова икономика;
- условията за носене на отговорност от първоначалния причинител на отпадъци от опаковки по цялата верига от тяхното събиране до третирането им, както и за споделяне и прехвърляне на отговорността между лицата, участващи във веригата за събиране и третиране, в съответствие с чл. 7, ал. 3 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО);
- мерките, които определят носенето на разширена отговорност от производителите, с цел насърчаване на повторната употреба, предотвратяването, рециклирането и друго оползотворяване на отпадъците от опаковки в съответствие с чл. 13, ал. 2 и 3 ЗУО;
- създаването на системи за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки;
- информирането на крайните потребители за ролята им в разделното събиране на отпадъци от опаковки, значението на маркировките върху съществуващите



опаковки на пазара и наличните системи за събиране, оползотворяване и рециклиране на отпадъци от опаковки.

Регламентация в Наредбата за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община /НУОПОЧТСО/

С наредбата се урежда управлението на масово разпространените отпадъци, в т.ч. отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия, картон, метали, пластмаса и стъкло, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), отработени моторни масла (ОММ), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) и излезли от употреба автомобилни гуми (ИУАГ).

Съгласно чл.17 от наредбата на Столична община, Кметът на Столична община отговаря за разделното събиране на отпадъци от опаковки (ООп) и на отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, като сключва договори при условия и ред, определен с решение на Столичен общински съвет, със:

- а) организации по оползотворяване, притежаващи разрешение, издадено по реда на ЗУО, и/или
- б) други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци.

Определя местата за разполагане на елементите от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, в т.ч. разполагането на съдове за разделно събиране на територията на общината, по предложение на кметовете на райони. Информация по чл. 17 от Наредбата се оповестява на интернет страницата на Столична община и се актуализира при всяка промяна. Лицата извършващи дейности по събиране и транспортиране на отпадъци от опаковки и битови отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло на територията на Столична община са длъжни да:

- използват специализирани транспортни средства, като не замърсяват околната среда и не смесват отпадъци, събрани от различни по цвят съдове (син, жълт и зелен);
- връщат съдовете за отпадъци на определените за тях места след натоварване на отпадъците в специализираните транспортни средства;
- представят за съгласуване с кмета на Столична община или на определени от него длъжностни лица, график и маршрут за събиране и транспортиране на отпадъците до



площадки за временно съхраняване и/или съоръжения за подготовка преди оползотворяване или третиране;

- спазват съгласования с кмета на Столична община или определено от него длъжностно лице, график и маршрут по точка 3;
- почистват местата, на които са разположени съдовете за разделно събиране на отпадъци и около тях, както и уличното платно от разпилени при товаренето и/или препълване на съда с отпадъци, при всяко обслужване;
- извършват дейностите по събиране и транспортиране на отпадъците, без да възпрепятстват функционирането на съществуващата система за събиране на битови и биоотпадъци;
- предоставят безвъзмездно индивидуални съдове и/или чували за разделно събиране на отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло, на ползватели на административни, социални, обществени сгради, заведения за обществено хранене, търговски обекти и обекти за отдих, забавления и туризъм, в случаите, когато имат сключен договор с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, притежаващи разрешение, издадено по реда на ЗУО;
- събират и транспортират по предварителен график, предадените отпадъци от обектите по т. 7, без допълнително заплащане.

Съгласно чл.20, ал.1 на НУОПОЧТСО, лицата, притежатели на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, образувани от домакинствата, обхванати от организирана система по чл. 17 от Наредбата са длъжни да:

- изхвърлят и/или предават отпадъци, обозначени с маркировката за разделно събиране в определените за целта съдове и/или на площадки за временно съхраняване;
- спазват указанията за изхвърляне на различните видове разделно събрани отпадъци, посочени на съдовете за разделно събиране;
- привездат отпадъците във възможно най-малък обем;
- почистват отпадъците от хранителни и/или други остатъци или примеси;
- не смесват рециклируемите отпадъци със смесени битови, биоотпадъци и опасни отпадъци от бита;
- използват съдовете за разделно събиране на отпадъци, като не допускат повреждането, разместването им и запалването на отпадъците в тях.



Съгласно чл. 21 на НУОПОЧТСО, лицата, извършващи търговска дейност в търговски обекти, производствени и стопански сгради, здравни и социални сгради и заведения, заведения за хранене и развлечения, обекти за комунални и други услуги, хотели и други места за настаняване и съпътстващи производството занаятчийски дейности, освен посочените задължения по чл. 20 от Наредбата, са длъжни да:

1. събират разделно отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло.
2. предават разделно събраните отпадъци на:
 - а) организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки или на
 - б) лица притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ, издаден по реда на ЗУО.
3. създават вътрешни правила за организиране на разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло на територията на съответния обект.

Те могат да използват:

- съдовете за разделно събиране на отпадъци на територията на общината за домакинствата, когато количеството на отпадъците, генерирани от дейността им не възпрепятства функционирането на общинската система за разделно събиране на отпадъците;
- индивидуални съдове и/или чували за разделно събиране, предоставени безвъзмездно от организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки, които се обслужват без заплащане по предварителен график;
- площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло по Глава седма от Наредбата;
- площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.

Лицата по чл.21, ал. 1 НУОПОЧТСО са длъжни да съхраняват на територията на обекта документи (договори, кантарни бележки и др.), които удостоверяват предаването на разделно събраните отпадъци и да ги представят на контролните органи при поискване.

В чл.22 НУОПОЧТСО са посочени и случаите, когато има сключен договор по чл. 17 от Наредбата и се забранява:

- смесването на събраните отпадъци от хартия и картон, пластмаси, стъкло и метали с други материали или отпадъци;
- изхвърлянето на отпадъци от опаковки, обозначени с маркировка за разделно събиране и други битови отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаси, стъкло и метали в съдовете за смесени битови отпадъци и биоотпадъци;



- изхвърлянето на отпадъци от опаковки, обозначени с маркировка за разделно събиране и други битови отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаси, стъкло и метали, извън съдовете за разделно събиране;
- изваждането на отпадъци от съдовете за разделно събиране на отпадъци, освен на лицата, на които е възложено тяхното обслужване;
- изхвърлянето на материали, които могат да предизвикат запалване на отпадъците в съдовете за разделно събиране;
- лепенето на рекламни и/или други материали, както и писането, драскането и рисуването върху съдовете за разделно събиране.

Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г., изм. и доп. ДВ, бр.60 от 20 Юли 2018 г.)

Тази Наредба е относима към лицата, които пускат на пазара опаковани стоки, те следва да съставят месечна справка-декларация по приложение № 15 по Наредбата за заплащане на продуктова такса. Месечната справка-декларация по ал. 1 се съхранява от лицата, които пускат на пазара опаковани стоки, в срок 5 години от съставянето ѝ и се представя при поискване от компетентните органи. Продуктова такса се заплаща по сметката на Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС).

Столична община е изпълнила задълженията си по чл.19, ал.3, т.13 ЗУО за осигуряването на информация на обществеността, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страница. Установено е, че на следната интернет страница на Столична община, общината е предоставила информация, относно разделно събиране на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло. Събирането и транспортирането на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло се извършва от организациите по оползотворяване: „Екопак България“ АД, „Екобулпак“ АД и „Булекопак“ АД, с които Столична община има сключени договори.

С договорите са обхванати домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, заведенията за обществено хранене, търговските обекти и обектите за отдих, забавления и туризъм на територията на Столична община.

В райони: „Триадица“, „Средец“, „Красно село“, „Оборище“, „Младост“, „Студентски“, „Овча купел“ и „Кремиковци“ се прилага триконтейнерен модел, който включва три вида контейнери за разделно събиране:



- син за събиране на отпадъци от хартия и картон;
- жълт за пластмаса и метали;
- зелен за събиране на стъкло.

В райони: „Банкя“, „Илинден“, „Изгрев“; „Красна поляна“, „Лозенец“, „Надежда“, „Сердика“, „Слатина“, „Възраждане“, „Връбница“, „Витоша“, „Люлин“, „Панчарево“, „Подуяне“, „Искър“ и „Нови Искър“, се прилага 2-контейнерен модел, който включва два вида контейнери за разделно събиране:

- жълт контейнер за събиране на отпадъци от хартия, картон, пластмаса и метали;
- зелен контейнер за събиране на стъкло.

2.3.2. Излезли от употреба МПС /ИУМПС/

Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства е издадена на основание чл.13, ал.1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и осигурява транспонирането в българското законодателство на изискванията на Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 година относно излезлите от употреба превозни средства. Съгласно чл. 12 от НИУМПС, организацията по оползотворяване на ИУМПС изготвя програма по чл. 53, ал. 1 ЗУО, която включва поотделно за ИУМПС от категориите по чл. 2, ал. 1, т. 1 и 2. За изпълнение на задълженията за събиране, повторна употреба, оползотворяване, в т.ч. рециклиране на ИУМПС с организацията по оползотворяване сключва договори с лица по чл. 17 и с кметове на общини.

Задълженията на кмета на общината съгласно НИУМПС са подробно посочени в анализа в т. 4.2.2. Подзаконовни нормативни актове.

Съгласно Наредбата за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община (НУОПОЧТСО)

Съгласно чл. 43 НУОПОЧТСО, кметът на Столична община:

1. Определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и местата за предаване на излезли от употреба моторни превозни средства ИУМПС, върху общински имоти на територията на общината, в съответствие с програмата за управление на отпадъците и настоящата наредба, в случаите, когато икономическите оператори не са изградили площадки за събиране и съхраняване и на центрове за разкомплектоване на ИУМПС.
2. Организира дейностите по събирането на ИУМПС по чл. 143, ал. 7 и 8 ЗДП и предаването им в центрове за разкомплектоване, за което контролните органи,



определени от кмета на Столична община уведомяват звеното "Пътна полиция" при Столичната дирекция на вътрешните работи или областната дирекция на Министерството на вътрешните работи по месторегистрация на МПС.

3. Извършва дейностите по ал. 1 и ал. 2 като сключва договор с:

- а) организации по оползотворяване на ИУМПС и/или
- б) лица, които изпълняват задълженията си индивидуално.

Съгласно чл. 44, собственикът на ИУМПС е длъжен да го съхранява в имот частна собственост. В случай че ИУМПС се намира върху имот държавна или общинска собственост собственикът му е длъжен да го предаде на площадка за временно съхранение или в център за разкомплектоване на ИУМПС. Когато собственик на МПС не изпълни задълженията си, както и в случаите, когато ИУМПС не може да бъде идентифицирано поради липса на регистрационен или идентификационен номер и при невъзможност собственикът да бъде установен се прилага процедурата по чл. 143, ал. 7 и ал. 8 от Закона за движението по пътищата.

В чл. 45 от Наредбата се посочва, че дейностите по съхраняване и третиране на ИУМПС се извършват от лица, притежаващи разрешение, издадено по реда на ЗУО. Кметовете на районите назначават комисия с представители на Столичен инспекторат и районната общинска администрация за установяване на ИУМПС, собствеността на терена и собствеността на ИУМПС. На установените ИУМПС се залепва стикер - предписание, съгласно образец - Приложение № 1. Комисията съставя констативен протокол за техническото състояние на МПС в 3 екземпляра, съгласно образец - Приложение № 2, в който се отбелязва датата на поставяне на стикер-предписание по ал. 1. Собствениците на ИУМПС се уведомяват по реда на АПК, като при поискване от собственика или от упълномощено от него лице, им се предоставя екземпляр от протокола. С поставянето на стикер-предписание по ал. 1 за преместване на ИУМПС, започва да тече тримесечен срок за преместване на МПС. Преместването на ИУМПС на друго място общинска или държавна собственост, не спира изпълнението на предписанието по ал. 3. В случай, че в срока по ал. 3 собственикът не е изпълнил предписанието, въз основа на констативния протокол за техническото състояние на МПС по ал. 2, кметът на Столична община или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за принудително преместване на ИУМПС на площадка за временно съхранение или в център за разкомплектоване на ИУМПС за сметка на собственика на ИУМПС.

Съгласно разпоредбата на чл. 47 от Наредбата, забранява се:

- 1. разполагането на ИУМПС в имоти общинска и държавна собственост;



2. предаването на ИУМПС на лица, които не притежават разрешение, издадено по реда на Закона за управление на отпадъците, или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда.

Столична община е изпълнила задълженията си по чл.19, ал.3, т.13 ЗУО за осигуряването на информация на обществеността, както и информацията относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата.

Установено е, че на сайта на Столична община, секция Разделно събиране на излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), е изложена информация, касаеща собствениците на излезли от употреба МПС и техните задължения. Посочено е, че те са длъжни да ги предават на площадки за събиране и временно съхраняване или в центрове за разкомплектоване. Излезли от употреба моторни превозни средства могат да се съхраняват от собствениците им на имоти – тяхна собственост до предаването им на площадка за временно съхранение или в център за разкомплектоване на ИУМПС. Посочено е, че гражданите могат да подадат сигнал за изоставено ИУМПС на кметовете на райони. Принудителното преместване на ИУМПС се извършва в съответствие с разпоредбите на общинската Наредба за управление на отпадъците на територията на Столична община от: „Българска рециклираща компания“ АД – адрес: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 110Б, тел.: +359 2 967 62 21, e-mail: office@brk.bg, <http://brk.bg/index.html>

2.3.3. Излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/

Отпадъци от електрическо и електронно оборудване са всяко електрическо или електронно оборудване, вещество или обект, който по принцип е предназначен да бъде или се изисква да бъде изхвърлен. Електрическо и електронно оборудване: оборудване, което зависи от електрически ток или електромагнитни полета, за да работи правилно.

Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване /НИУЕЕО/

Задълженията на кмета на общината съгласно НИУМПС са подробно посочени в анализа, т. 4.2.2. Подзаконовни нормативни актове.

Съгласно Наредбата за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община

Кметът на Столична община:



1. организира дейностите по разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) от домакинствата и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на ИУЕЕО;

2. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на ИУЕЕО, върху общински имоти на територията на общината, когато има сключен договор с:

а) организация по оползотворяване на ИУЕЕО или

б) лица, които изпълняват задълженията си индивидуално, и/или

в) други лица, притежаващи документ, издаден по реда на ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на общината.

Кметът на Столична община утвърждава график за събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, който се оповестява на интернет страницата на Столична община, дирекция "Управление на отпадъците" и на интернет страниците на районните администрации, като се актуализира при всяка промяна.

Дистрибуторите и лицата, които извършват продажба на ЕЕО на крайните потребители на територията на общината, са длъжни да спазват разпоредбите на чл. 9 и чл. 34 от Наредбата за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване. Площадките за съхраняване и за предварително третиране на ИУЕЕО се проектират, оборудват и експлоатират съгласно изискванията на Наредбата за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване и изискванията към площадките, съоръженията и инсталациите за съхраняване на отпадъци по наредбата по чл. 43, ал. 1 ЗУО. Местата за разделно събиране на ИУЕЕО, включително тези, разположени в обекти, където се извършва продажба на ЕЕО, и площадките за съхраняване се обозначават с табели "Събирателен пункт за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване".

Организациите по оползотворяване на ИУЕЕО и лицата, които пускат на пазара ЕЕО и изпълняват задълженията си индивидуално, предоставят на кмета на Столична община информация за местата за предаване на ИУЕЕО, образувано от бита. Информация по ал. 1 се оповестява на интернет страницата на Столична община и се актуализира при всяка промяна.

Съгласно чл.35 от Наредбата , притежателите на ИУЕЕО могат да:

1. върнат безплатно ИУЕЕО в търговските обекти, които извършват продажба на ЕЕО, при покупката на ново ЕЕО от сходен вид и изпълняващо същите функции;



2. върнат безплатно много малко по размер ИУЕЕО (при което нито един външен размер не надвишава 25 cm) в търговските обекти или на входа на обектите, които извършват продажба на ЕЕО, с търговска площ, по-голяма или равна на 400 m², без да закупуват ЕЕО от подобен вид;

3. предадат безплатно ИУЕЕО, по заявка, съгласно утвърдения график за събиране на ИУЕЕО, когато има сключен договор по чл. 30, ал. 1, т. 1 от Наредбата;

4. предават ИУЕЕО на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогоабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други отпадъци на територията на общината.

В заключение може да се каже, че Кметовете на общини с районно деление могат да сключват договори с лицата по ал. 1, т. 2 за всеки район поотделно.

Кметът на общината изготвя и утвърждава график за събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, включващ не по-малко от две дати годишно. Графикът по ал. 1 се обявява чрез местните средства за масово осведомяване и по друг подходящ начин.

Столична община е изпълнила задълженията си по чл.19, ал.3, т.13 ЗУО за осигуряването на информация на обществеността, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата. Установено е, че на сайта на Столична община е предоставена информация в секцията на сайта Разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО).

Събирането на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) се извършва от „Елтехресурс“ АД – гр. София и „Екобултех“ АД – гр. София по предварително утвърден от Столична община Годишен график. Такъв график за 2021 г. липсва.

2.3.4. Негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/:

Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори.

С наредбата се определят изискванията за пускането на пазара на батерии и акумулатори и за разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА).



Мерки за организиране на събирането, съхраняването, рециклирането и/или оползотворяването на НУБА.

Задълженията на кмета на общината относно НУБА са подробно посочени в анализа, т. 4.2.2. Подзаконовни нормативни актове.

Съгласно Наредба за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община

В Наредбата на Столична община е посочено, че лицата, които извършват продажба на портативни и/или автомобилни батерии и акумулатори на крайни потребители са длъжни да спазват разпоредбите на чл. 35 и чл. 36 от Наредбата за батерии и акумулатори и негодни за употреба батерии и акумулатори. Площадките за съхраняване на НУБА се проектират, оборудват и експлоатират, съгласно изискванията към площадките, съоръженията и инсталациите за съхраняване на отпадъци на наредбата по чл. 43, ал. 1 от ЗУО и Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори. Площадките за съхраняване на НУБА, специализираните превозни средства за събиране и местата за поставяне на съдовете за събиране на портативни и/или автомобилни НУБА се обозначават с табели "Събирателен пункт за негодни за употреба батерии и акумулатори".

Организациите по оползотворяване на НУБА и лицата, които пускат на пазара батерии и акумулатори и изпълняват задълженията си индивидуално, предоставят на кмета на Столична община информация, за местата за обратно приемане на портативни и/или автомобилни НУБА в търговските обекти на територията на Столична община.

Съгласно чл. 28 от Наредбата на СО, лицата, извършващи дейности по събиране, транспортиране и съхраняване на портативни и/или автомобилни НУБА, с които кметът на общината има сключен договор предоставят отчети за дейностите по отпадъците, по ред, определен в договора. В съответствие с чл.57 на Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори

Столична община е изпълнила задълженията си по чл.19, ал.3, т.13 ЗУО за осигуряването на информация на обществеността, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата. Установено е, че на сайта на Столична община. Събирането на негодни за употреба батерии и акумулатори се извършва от „Екобатери“ АД, с което Столична община има сключен договор. Събирането на НУБА се извършва по предварително утвърден от Столична община годишен график и чрез съдове, разположени в търговски и административни сгради.



Виж на сайта на Столична община относно Разделно събиране на акумулатори и батерии.

2.3.5. Отработените масла и отпадъчните нефтопродукти.

Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти.

С наредбата се определят изискванията за: 1. пускането на пазара на масла; 2. разделното събиране, съхраняването, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

Задълженията на кмета на общината съгласно наредбата са подробно посочени в анализа, т. 4.2.2. Подзаконови нормативни актове.

Съгласно Наредба за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община

Наредбата е в съответствие в тази част с националното законодателство, като в чл. 37 се постановява, че Кметът на Столична община:

- определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината и информира обществеността за местоположението им и условията за приемане на отработените масла, когато тези места са разположени върху общински имот;
- съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване или обезвреждане, когато има сключен договор:

а) с организация по оползотворяване на отработени масла;

б) лица, които пускат на пазара масла, и изпълняват задълженията си по Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти индивидуално;

в) други лица извършващи дейности по събиране, транспортиране, регенериране и/или оползотворяване на отработени масла, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на Закона за управление на отпадъците.

В случаите когато има сключен договор за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване или обезвреждане, на интернет страницата на Столична община дирекция "Управление на отпадъците" и на интернет страниците на районните администрации се публикува информация за местата за смяна и условията за приемане на отработените масла, която се актуализира при всяка промяна.



Лицата, които извършват продажба на масла на крайните потребители, предназначени за употреба в моторни превозни средства, са длъжни да осигурят безплатно на крайния потребител информация, поставена на видно място на територията на обекта, относно местата за смяна на маслата след употребата им и възможните опасности за здравето и риска за околната среда при неправилно манипулиране.

Събирането и/или съхраняването на отработени масла и/или отпадъчни нефтопродукти се извършва: 1. в места за смяна на отработени масла; 2. на площадки за предварително съхраняване, когато са образувани в резултат на експлоатацията на техника и оборудване; 3. в събирателни пунктове, обособени самостоятелно или като част от площадките, на които са разположени съоръжения и инсталации за оползотворяване и/или обезвреждане на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

Съгласно наредбата, организациите по оползотворяване на отработени масла и лицата, които пускат на пазара масла и изпълняват задълженията си индивидуално, предоставят на кмета на Столична община информация за местата по чл. 40, ал. 1 от Наредбата.

Столична община е изпълнила задълженията си по чл.19, ал.3, т.13 ЗУО за осигуряването на информация на обществеността по както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата. Установено е, че на сайта на Столична община, секция Разделно събиране на отработени масла.

Столична община има организирана система за разделно събиране на отработени масла от гражданите, чрез сключен договор за събирането им с фирма „Ойл Рециклейшън“ ЕООД.

Отработените масла от гражданите могат да се предават само на местата за смяна на отработени масла на територията на Столична община, както и на следната площадка: гр. София, район „Панчарево“, ул. „Циклама“ № 7.

2.3.6. Третиране на излезли от употреба гуми /ИУГ/

В действащото законодателство на Европейския съюз няма нормативен акт, уреждащ отношенията, свързани с дейностите по събиране, транспортиране, временно съхраняване и оползотворяване на ИУГ.

В Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми /НИТИУГ/ са взети предвид изискванията на Рамковата директива 2008/98/ЕС за отпадъците, които са въведени в Закона за управление на отпадъците (ЗУО). С Наредбата се определят изискванията за събирането, транспортирането, съхраняването, оползотворяването или



обезвреждането на излезли от употреба гуми, включително целите за регенерирането и/или рециклирането и/или оползотворяването им.

Задълженията на кмета на общината съгласно Наредбата са подробно посочени в анализа, т. 4.2.2. Подзаконови нормативни актове.

Съгласно Наредба за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община

Наредбата е в съответствие в тази част с националното законодателство, като в чл. 48 се постановява, че Кметът на Столична община:

1. определя местата за събиране на ИУГ на територията на общината, когато същите се разполагат върху общински имот;
2. съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на ИУГ и предаването им за оползотворяване или обезвреждане, когато има сключен договор за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на ИУГ и предаването им за оползотворяване или обезвреждане с:

- а) организация по оползотворяване на ИУГ;
- б) лицата, които пускат на пазара гуми и изпълняват задълженията си по Наредбата за изискванията за третиране на ИУГ индивидуално.

Столична община е изпълнила задълженията си по чл.19, ал.3, т.13 ЗУО за осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 от ЗУО, както и информацията относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци, информацията е достъпна чрез интернет страницата на общината. Установено е, че на сайта на Столична община в раздела Разделно събиране на излезли от употреба гуми е посочена информация, за притежателите на излезли от употреба гуми.

3. Третиране на отпадъците.

На сайта на Столична община е обявена информацията относно общинско предприятие "Столично предприятие за третиране на отпадъци" с адрес: с. Яна, местност Садината.

Неговият предмет и дейност са:

- Получаване и обработване на битови отпадъци (до 410 000 тона годишно), които трябва да бъдат третирани, така че да се получава минимално количество отпадък за обезвреждане чрез депониране.
- Възстановяване на материали за рециклиране.



- Производство на фракции на модифицирани горива (RDF) по договорена спецификация.
- Производство на продукт, който може да се използва при озеленяване и лесовъдство съгласно договорена спецификация.
- Обработване и третиране по механичен и биологичен способ (сепариране на биоотпадъци /органични отпадъци) и получаване на биогаз.
- Обработване и третиране по механичен и биологичен способ разделно събирани зелени отпадъци от градини, паркове, ландшафтно озеленяване и други.

4.3.2. Основни изводи и препоръки.

1. До 1 януари 2025 г., България, като държава-членка има задължение да установи разделно събиране на текстил. В тази връзка с Решение № 730/25.10.2018 г. на Столичен общински съвет, се определиха условия и ред за сключване на договори за организиране на система за разделно събиране на битови отпадъци на територията на Столична община за отпадъчни материали от облекла и текстил от домакинствата. В началото на 2019 г., Столична община е сключила договор с „Евротекс“ ЕООД за поетапно поставяне на 43 места общо 47 контейнери за текстилни отпадъци с бранда TexCycle. През м. септември 2019 г. „Тексайд България“ ЕООД е поставила 34 специализирани контейнери за текстил на 28 места в София. До края на 2020 г., двете фирми са разположили общо 92 специализирани контейнера за текстил на 78 адреса на територията на СО. До 31.12.2020 г. са събрани 1186 тона текстилни отпадъци, от които 859 тона (72%) са подготвени за повторна употреба и 327 тона (18%) са предадени за оползотворяване в т.ч. рециклиране. Адресите на всички контейнери на TexCycle и Texaid могат да бъдат намерени на сайта на Столична община - www.sofia.bg/waste.

Въпреки изпълнението на това задължение от страна на Столична община, отправяме препоръка за нормативното уреждане на това задължение, чрез изменение на текстовете на Наредбата в тази насока.

2. До 1 януари 2025 г., България, като държава-членка има задължение да установи разделно събиране на опасни отпадъци, генерирани от домакинствата. Опасните отпадъци от домовете на гражданите се събират от организация по заявка и месечно в Мобилен събирателен пункт. Разположението на Мобилния пункт е по райони след предварително утвърден от Столична община годишен график. На сайта <https://waste.sofia.bg/> е посочен телефон, на който може всеки един гражданин да се обади и да заяви за безплатно предаване на опасни отпадъци, констатацията ни е, че Столична община е предприела действия в тази насока, но би било добре да присъства и нормативна регулация чрез изменение в Глава втора управление на битовите отпадъци, в т.ч. опасни отпадъци от бита от Наредба за управление на отпадъците и



поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община. Предложението си отправяме във връзка с това, че в Наредбата на Столична община е посочено, че :

Чл. 4. Кметът на Столична община:

6. организира система за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата, като сключва договор с лица притежаващи разрешение и регистрационен документ, издадени по реда на ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране и третиране на опасни отпадъци.

После Наредбата говори основно за битови отпадъци:

Чл. 5. (1) *Лицата, извършващи дейности по събиране и транспортиране на битови отпадъци на територията на Столична община, са длъжни да: „(...)“*

Чл. 7. *Притежателите на битови отпадъци са длъжни да:*

3. събират разделно опасните отпадъци от бита и ги предават за третиране на лица притежаващи съответното разрешение по ЗУО, в съответствие с организираната система за разделно събиране;

Цялата глава втора е наименована: УПРАВЛЕНИЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ, В Т.Ч. ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ ОТ БИТА, но считаме, че няма достатъчно информация за опасните отпадъци. Предложението ни в тази насока е да се посочи и да се допълни, какви са и задълженията на лицата, извършващи дейности по събиране и транспортиране на опасни отпадъци на територията на Столична община.

3. До 31 декември 2023 г., следва да се изгради необходимата организация, която да гарантира, че биологичните отпадъци се събират отделно или се рециклират при източника (напр. чрез компостиране). В тази връзка и общината следва да подготви съответните системи за събиране, инсталации за третиране и др. По тази дейност, Столична община е провела кампания по предоставяне безплатно на съдове за домашно компостиране на определен брой домакинства. През месец септември 2018 г., Столична община е провела кампания, след която са раздадени безплатно 2 800 броя компостери - 700 литра, 2 800 броя активатори, 2 800 броя аератори и информационни материали на всички граждани и администрации - училища, детски градини и ясли, заявили желание да станат партньори на общината във всичките 24 столични района. Инициатива е част от кампанията на Столична община „Компостирай къщи“, която цели да стимулира гражданите към намаляване на крайния битов хранителен и зелен отпадък, както и да насърчи стремежа към рециклиране на различни типове отпадъци.



Като препоръка, отправяме предложение за въвеждане на разделно събиране на хранителните отпадъци от домакинствата чрез поставяне на кафява кофа за хранителни отпадъци до всеки комплект цветни кофи за рециклируеми отпадъци, както и нормативното уреждане на това задължение, чрез изменение на текстовете на Наредбата в тази насока.

4. Столична община има задължението да публикува на интернет страниците на общината и на районните администрации местонахождението на площадките за предаване на разделно събрани отпадъци, какви отпадъци, при какви условия могат да се оставят на тези площадки и пр. ЗУО (чл. 19, ал. 3, т.13) предвижда кметовете на общините да осигуряват по-широка информираност на населението относно изпълнението на дейностите в обхвата на чл. 19, ал.3, т.1-12, 14 и 15, както и информация за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин. Столична община изпълнява формално това изискване за публикуване на информация, вкл. информацията за местата и начина на предаване на различните видове отпадъци. Въпреки това, проблем създава достъпът до тази информация, която в момента е достъпна на различни места, разпръсната на различни интернет страници. Затруднения възникват при търсене на пълната информация за организацията на дейностите по управление на отпадъците. Тя се открива трудно и изисква едновременно търсене на интернет сайтовете на районната администрация, на сайта на Столичен общински съвет (раздел нормативни актове или информация за местонахождението на площадките за предаване на разделно събрани отпадъци, какви отпадъци, при какви условия могат да се предават на тези площадки може да бъде намерена) на интернет сайт: <https://waste.sofia.bg/>, където чрез интерактивна карта, гражданите на София бързо и лесно могат да се информират, както и на сайта на Столичен инспекторат.

Препоръката ни в тази насока е да се създаде по-добра организация и цялата относима информация да бъде достъпна на едно място, като Наредбата може да уреди стандартност на предоставяната информация и достъп чрез единен интернет портал за управление на отпадъците. В този смисъл препоръчваме създаване на специален член в Наредбата, който да уреди достъпа до информация на обществеността, който може да уреди и достъпа до навремена и систематизирана информация чрез единен портал.

5. Във връзка с предходната точка, препоръчваме включване в общинските нормативни актове на уредба на процедури за провеждане на обществени консултации във връзка с управлението на отпадъците на територията на Столична община, както и за провеждането на информационно-образователни дейности за привличане на



обществеността, вкл. ученици, студенти. Препоръчително е Наредбата за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община да включи възможности за включването на гражданите (напр. чрез обществени съвети) за подкрепа на осъществяването на функциите по контрола на изпълнението на изискванията и задълженията, произтичащи от Наредбата.

6. Столична община е изпълнила задължението си за осигуряване на допълнителни площадки по чл.19, ал.3, т. 11 от ЗУО за предаване на разделно събрани битови отпадъци от домакинствата и други обекти. Сключени са договори с фирми, притежаващи разрешение по чл. 35, ал.1 от ЗУО за осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата от опаковки, отпадъчни материали от хартия, пластмаса, метал, стъкло, негодни за употреба батерии, текстилни отпадъци, излезли от употреба електрически уреди, опасни отпадъци, обемисти едрогабаритни отпадъци, биоразградими зелени отпадъци и други видове отпадъци, включени в разрешенията на фирмите. С изм. и доп. на ЗУО (бр. 105 от 30.12.2016 г.) отпадна изискването за населените места с районно деление площадките да съответстват най-малко на броя на районите. Определяне от общината на изискванията към площадките на пунктовете за вторични суровини за предаване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло, вкл. за регистрация в СО. В Наредбата за управление на отпадъците и поддържане на чистотата на територията на Столична община, приета с Решение № 364 по протокол № 84 от 25.06.2015г. на Столичен общински съвет са определени изискванията към площадките за предаване на битови отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло. През 2019 г. влязоха в сила промени по § 66. ал. 1-5 от преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на ЗУО, съгласно които лицата, притежаващи разрешение или регистрационен документ за дейностите с отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и отпадъци от опаковки, привеждат дейността си в съответствие със следните изисквания: „Дейностите с ОЧЦМ. отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло, отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, НУБА и ИУМПС се извършват само на площадки, разположени на територии, за които съгласно устройствен план са допустими производствени и складови дейности, на пристанища за обществен транспорт с национално и регионално значение и на обекти на железопътната инфраструктура със стопанско предназначение. Всяка площадка трябва да отговаря на нормативните изисквания за опазване на човешкото здраве и околната среда. За издадените разрешения по чл. 67 от ЗУО за площадки за събиране, съхранение и третиране на отпадъци, разположени на територията на Столична община, се води публичен регистър от ИАОС, поради което с изменение и допълнение на Наредбата за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община (Решение № 759 от 23.11.2017 г. на Столичен общински съвет) отпадна



задължението за площадките за приемане на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло да се вписват и в регистър към общината.

Въпреки, че Столична община изпълнява дейностите, съгласно изискванията заложи в ЗУО, в приетата от Столичен общински съвет, НАРЕДБА за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община липсват текстове относно: оползотворяването, обезвреждането на отпадъци, организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал.1 ЗУО и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане; разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци; осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, третиране на отпадъците. Все пак препоръката ни е да се приемат съответните изменения в текстовете на Наредбата с цел допълване на текстовете, за по-голяма яснота каква е организацията на територията на Столична община при управление на отпадъците.

7. Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община не отразява последните изменения, съгласно Закона за местни данъци и такси отчитайки, че количеството битови отпадък е водеща основа за определяне на размера на такса битови отпадъци (чл.67, ал.4 от ЗМДТ). Препоръчително е местната нормативна уредба имаща отношение към управлението на отпадъците периодично да бъде актуализирана, съобразно настъпващите промени в ЗУО и ЗМДТ. А именно, Столичен общинският съвет следва да приеме основите за изчисляване размера на таксата за всяка от услугите по чл. 62 с наредбата на СО. Основите за определяне на размера на таксата за битови отпадъци, които общинският съвет може да приеме съгласно чл.67, ал.8 от ЗМДТ, При приемане на основа индивидуално определено количество битови отпадъци за имота чрез торби с определена вместимост и товароносимост същите се закупуват от задължените лица по ред, определен в Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община . С наредбата общинският съвет може да определи минимален брой торби, които да бъдат закупени от задължено лице за календарна година, съобразен с извършения анализ за минималното количество битов отпадък, генерирано от един ползвател на услугата в дадено населено място, селищно образувание или зона. Когато закупените за годината торби надхвърлят действително изразходваните през годината, останалите торби се използват през следващата година, като се приспадат от определения за нея минимален брой и се заплаща само разликата. Начинът за изчисляване на размера на таксата за битови отпадъци при прилагане на основите по чл.67 ал. 8 се определя с наредбата по чл. 66, ал. 3, т. 1 ЗМДТ, съгласно приетата план-сметка за съответната година. Наредбата за определяне и



администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община следва да бъде приведена в съответствие с Наредбата по чл. 66, ал. 3, т. 1 от ЗМДТ, когато същата бъде приета от Министерски съвет.

8. Съгласно чл.23 от Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община, за определяне на такса за битови отпадъци за нежилищни имоти на предприятията, попадащи в границите на организираното сметосъбиране и сметоизвозване, по реда на чл. 22, т. 1 предприятията подават в срок от 1 октомври до 30 ноември на предходната година до кмета на Столична община чрез Дирекция "Икономика и търговска дейност" декларация по образец (Декларация № 1) в два екземпляра за вида и броя на съдовете за съхраняване на битови отпадъци, които ще се използват през годината

Декларацията се попълва по образец (2 екземпляра), прилага се нотариално заверено пълномощно (когато документът се подава от лице, различно от представляващия фирмата) – копие.

За определяне на таксата в условията на пряко договаряне за услугата по сметосъбиране и сметоизвозване (чл. 24 от Наредбата) се подават молба по образец (2 екземпляра); договор – в оригинал или нотариално заверено копие; удостоверение за актуално състояние, респ. извлечение от публичния Търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел, (с дата не по-рано от 01.09.2020 г.) за всяка от страните по договора – копия; документи съгласно ЗУО, удостоверяващи правото на обслужващата фирма да извършва услугата – копие; нотариално заверено пълномощно (когато документите се подават от лице, различно от представляващия фирмата) – копие. Забележка: Представените копия на документи да бъдат заверени с текст „вярно с оригинала“ и подпис.

Столична община е осигурила възможност за електронното попълване на декларацията по чл. 23. ал. 1 и молбата по чл. 24. ал. 1от Наредбата на следния интернет адрес: isuo.sofia.bg/public/. След попълване по електронен път на Декларация по чл. 23, ал. 1 от НОАМТЦУПСО или Молба по чл. 24, ал. 1 от НОАМТЦУПСО, системата генерира файл във формат RTF (отваря се с Microsoft Word, OpenOffice и др. текстови редактори), който се разпечатва в 2 екземпляра и подава в Дирекция „Икономика и търговска дейност“ на Столична община (гр. София, ул. „Оборище“ №44, ет. 4). Декларациите/молбите за дадена година се подават от 1 октомври до 30 ноември на предходната година. Електронното попълване на декларация/молба не отменя физическото им подаване на хартиен носител на място или чрез лицензираните пощенски оператори, на адрес: гр. София, ул. „Оборище“ № 44 – Дирекция „Икономика и търговска дейност“.



Нашата препоръка е тези услуги да бъдат администрирани изцяло електронно, с цел облекчаване на административната тежест и поетапно преминаване към електронно управление в областта на отпадъците на територията на Столична община. На следващо място, Столична община следва да идентифицира електронни административни услуги в областта на управлението на отпадъци, които да предоставя на гражданите и организациите от административните органи, и които могат да се заявяват и/или предоставят от разстояние чрез използването на електронни средства. Съответно да стартира възможността за предоставянето им чрез подаване и получаване на документи по електронен път, и тяхното съхраняване по реда на Закона за електронното управление.

В заключение, сме извели в табличен вид */ТАБЛИЦА ПРИЛОЖЕНИЕ №6 Допълнителни препоръки/* допълнителни препоръки за изменения и допълнения в Наредбата за управление на отпадъците и поддържане и опазване чистотата на територията на Столична община въз основа на анализ на задълженията за общините в ЗУО.



АНАЛИЗ

**НА ДЕЙНОСТТА НА СТОЛИЧНО ПРЕДПРИЯТИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
ОТПАДЪЦИТЕ (СПТО)**



4.4. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА СТОЛИЧНО ПРЕДПРИЯТИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ (СПТО)

Въведение

Предмет на настоящия анализ е дейността на Столичното предприятие за третиране на отпадъците (СПТО), предвид обстоятелството, че Столична община е самостоятелен регион за управление на отпадъците.

Информационна обезпеченост на анализа

За целите на настоящият анализ е ползвана информация налична в Столична община, информация от интернет страницата на ОП „Столично предприятие за третиране на отпадъците“ - правилници, решения на Столичен общински съвет и др.

4.4.1. Състав, ръководство и функции на СПТО

Столичното предприятие за третиране на отпадъците е създадено с Решение № 223 на Столичен общински съвет от 16.05.2013 год. с предмет на дейност: предоставяне на услуги по третиране на отпадъци, управление, експлоатация, поддръжката, ремонт и подмяната на съоръженията, придобити по проект „Интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община“, съгласно договори за безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Околна среда 2007-2013“, както и осъществяване на мониторинг, рекултивация и следексплоатационни грижи на съоръженията за третиране и обезвреждане на битови отпадъци, и организиране на дейности, свързани с повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци за постигане на целите, съгласно общинските програми за управление на дейностите по отпадъците.

Към 2019 г., съгласно Решение №123/28.02.2019 г., общата численост на персонала в ОП „Столично предприятие за третиране на отпадъци“ (ОП „СПТО“) е общо 307 щатни бройки и включва:



Фигура 1 Организационна структура на СПТО

Деятността на СПТО се урежда с ПРАВИЛНИК за организацията на дейността на Общинско предприятие "Столично предприятие за третиране на отпадъци", приет с Решение № 223 от 16.05.2013 г на Столичен общински съвет. С Решение № 123 по Протокол № 71 от 28.02.20219 г на Столичен общински съвет е приет нов Правилник за организация на дейността на Общинско предприятие "Столично предприятие за третиране на отпадъци";. Съгласно Правилника:

- Общинско предприятие "Столично предприятие за третиране на отпадъци" (ОП СПТО) осъществява дейности по третиране на отпадъци, управление, експлоатация, поддръжка, ремонт и подмяната на съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община, както и осъществяване на мониторинг, рекултивация и следексплоатационни грижи на съоръженията за третиране и обезвреждане на битови отпадъци, и организиране на дейности, свързани с повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци за постигане на целите, съгласно общинските програми за управление на дейностите по отпадъците.
- При осъществяване на дейността си общинското предприятие:
 - извършва дейности по третиране на отпадъците, които се образуват на територията на Столична община, в съответствие с издадените разрешителни за третиране на отпадъци за съответните съоръжения;



- води и отчита дейностите по третиране на отпадъците, както и последващата реализация на получените материали и крайни продукти, въвежда данните в Информационната система за управление на отпадъците;
- спазва всички приложими условия на законодателството на Република България и ЕС, свързани с неговата работа и всички клаузи, по които са необходими разрешителни за околната среда или други лицензи, разрешения или подобни документи;
- осигурява създаването на продукти, материали или субстанции, произведени в следствие работата на съоръженията в съответствие с приложимите стандарти или критерии;
- спазва всички надлежно одобрени инструкции, издавани при необходимост от упълномощените по съответния ред представители на Столична община, за осигуряване изпълнението на задълженията по настоящия Правилник и Проекта за отпадъците на СО;
- при възникнала необходимост извършва и други съгътстващи дейности по управление на отпадъци и при възлагане от страна на Кмета на Столична община.

ОП СПТО е стопанска структура, чрез която Столична община осъществява самостоятелно стопанска дейност по смисъла на глава VI от ЗОС. ОП СПТО не е юридическо лице и действа от името и за сметка на Столична община. ОП СПТО се управлява от директор, който се назначава и освобождава от длъжност от кмета на Столична община по ред, определен в Правилника.

Основните функции на Директора на ОП СПТО са:

- ръководи и управлява предприятието, съгласно действащите нормативни актове, в съответствие с решенията на Столичния общински съвет и заповедите на кмета на Столична община или определен от него заместник-кмет;
- осъществява оперативното ръководство на дейността на предприятието;
- представлява предприятието пред държавните и общински институции, съдебни, данъчни органи и учреждения и пред трети лица;
- представлява предприятието, като работодател по смисъла на Кодекса на труда, във всички трудовоправни отношения с работниците и служителите му;
- утвърждава длъжностното и поименното щатно разписание на ОП СПТО;
- сключва договорите за осъществяване дейността на ОП СПТО, след делегиране на това правомощие от кмета на Столична община;
- своевременно информира заместник-кмета на направление "Зелена система, екология и земеползване" за необходимостта от възлагане на обществени поръчки по ред определен от кмета на Столична община в качеството му на Възложител.



- отговаря за осъществяване на финансовото управление и контрол във всички ръководени от него структури, програми, дейности и процеси при спазване на установените в ЗФУКПС правила и принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност;
- съгласува изпълнението на дейността на ОП СПТО със заместник-кмета на направление "Зелена система, екология и земеползване";
- съгласува изпълнението на дейности по сключени договори от кмета на Столична община или упълномощено от него лице със заместник-кмета на направление "Зелена система, екология и земеползване";
- изготвя и представя на дирекция "Финанси" при Столична община периодични (месечни, тримесечни и годишни) финансови отчети;
- прави мотивирани предложения за изменение на одобрения бюджет; изготвя и представя за утвърждаване от кмета на Столична община Програма за изпълнение на дейностите на общинското предприятие, обхващащи минимум 3-годишен период;
- ежегодно изготвя и представя до края на месец февруари на заместник-кмета на направление "Зелена система, екология и земеползване" отчет за изпълнението на Програма за изпълнение на дейностите на общинското предприятие за предходната година, с предложения за актуализация на Програмата, в случай на необходимост и прогноза до края на текущата година;
- изготвя тригодишна прогноза за приходите и разходите и проектобюджет за следващата година и ги представя в Столична община в срокове, в съответствие с действащата нормативна уредба;
- отговаря за законосъобразното и целесъобразно разходване на бюджета на предприятието;
- организира ефективното използване, управление и опазване на имуществото, предоставено за управление на предприятието;
- упражнява контрол, свързан с воденето на документацията на общинското предприятие самостоятелно или във взаимодействие с общинската администрация и компетентни държавни органи;
- прави мотивирани предложения за изменение на настоящия правилник и на правилата по Правилника.

4.4.2. Анализ на обезпечеността на СПТО с необходимата инфраструктура за третиране на отпадъците

С Решение № 223 от 16.05.2013 г. за създаване на Столично предприятие за третиране на отпадъци на предприятието се предоставя имущество и съоръжения, съгласно приложение № 1 към решението, както следва:



- 1.) Депо за неопасни отпадъци с пречиствателна станция за инфилтрата на площадка „Садината“ в землище Яна, район «Кремиковци»:
 - Питейно-битово водоснабдяване
 - Промислено и противопожарно водоснабдяване
 - Електрозахранване на площадката
 - Депо за неопасни отпадъци
 - Обслужваща зона: контролно-пропускателен пункт и кантар, административна сграда, гараж, работилница, паркинг, трансформаторна станция
 - Дренажна система за инфилтрат
 - Дренажна система за повърхностни води
 - Дренажна система за подпочвени води
 - Система за събиране на газа и горелка
 - Пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ)
 - Клетки 1 и 2 на депото – изградени към настоящия момент и клетки 3 и 4 предстоящи за изграждане
 - Автомобилен парк
- 2.) Площадка Хан Богров - „Инсталация за компостиране на разделно събирани биологични (хранителни) отпадъци на площадка „Хан Богров“ и „Инсталация компостиране на разделно събрани градински - „зелени“ отпадъци на площадка „Хан Богров“ , включващи:
 - Приемна зона, с включени съпътстващи сгради и съоръжения
 - Инсталация за разделно събирани „зелени“ отпадъци, капацитет 20 000 т/г, с включени съпътстващи сгради и съоръжения
 - Инсталация за разделно събирани хранителни „био-отпадъци“, с капацитет 24 000 т/г с включени съпътстващи сгради и съоръжения
 - Площадкова инфраструктура:
 - система за водоснабдяване
 - система за електрозахранване
 - осветление и пътища
 - зелени площи
- 3.) Завод за механично-биологично третиране на отпадъци /МБТ/ с производство на RDF-гориво на площадка „Садината“

С Решение на Столичен общински съвет № 99/от 14.01.2016 година на Общинско предприятие „Столично предприятие за третиране на отпадъци“ се предоставя за управление, експлоатация и ежедневна поддръжка, съоръжения, имущество и активи, съгласно Приложение 1 към Решението.:



- 4.) Завод за механично – биологично третиране на отпадъци с производство на RDF-гориво (Първи подетап), с издадено Разрешение за ползване № СТ-05-1138/27.07.2015 г., включващ:
- Електрическа подстанция 110/20 kV "Садината", находяща се в поземлен имот, с идентификатор 87401.7547.182, м. "Садината", землището на с. Яна, Район "Кремиковци" - Столична община, с Разрешение за строеж (РС) № 52/20.03.2009 година на Главния архитект на Столична община, състояща се от:
 - закрыта разпределителна уредба (ЗРУ) 110 kV;
 - трансформаторно помещение за силов трансформатор 110/20 kV;
 - комплектна разпределителна уредба (КРУ) 20 kV;
 - командна зала и сервизни помещения;
 - "Кабелна линия 110 kV "Садината" - м. "Садината", землището на с. Яна, Район "Кремиковци" - Столична община, с РС № Б-94/22.08.2014 г. на Главния инженер на НАГ - Столична община;
- 5.) Завод за механично-биологично третиране на отпадъци с производство на RDF-гориво, (Втори подетап) с издадено Разрешение за ползване № СТ-05-1517/12.09.2015 г., включващ:
- Приемна сграда за отпадъци общо;
 - Сграда за складиране на материалите, подлежащи на рециклиране общо;
 - Сграда за механично третиране и сепариране на отпадъка общо;
 - Сграда за производство на подобен на компост продукт (CLO);
 - Сграда за производство на RDF;
 - Сграда за съхранение и товарене на CLO;
 - Сграда за производство и товарене на RDF общо;
 - Системи за управление на въздуха, включително биофилтри;
 - Управление на водите, включително «сива вода»;
 - Пътища и пътеки в рамките на площадката «Садината», включително земни работи, настилка, канали (проводи) и др.
 - Ограда за площадката и входни портали
 - Ландшафт и озеленяване
 - Дренажна система за отвеждане на дъждовни води
 - Електронна автомобилна везна (кантар)
 - Сграда биологично сушене
 - Резервоар – технологична вода
 - Противопожарен резервоар за спринклерна инсталация
 - Резервоар – надземна модулна станция за светло гориво – дизел
- 6.) Моторни превозни средства и самоходна механизация

Всички инсталации и съоръжения са собственост на Столична община.



Заводът за механично-биологично третиране на отпадъци произвежда РДФ-гориво, подобен на компост продукт и рециклируеми материали. Капацитетът на завода е 410 000 т/год. или 1 300 т/денонощие.

Инсталацията за разделно събирани био-отпадъци е с капацитет 20 000 т/г или 2,3 т/час, а инсталацията за разделно събирани зелени отпадъци е с капацитет 24 000 т/г или 2,7 т/час.

Неоползотворимите отпадъци се депонират на депото за неопасни отпадъци в местност „Садината“. Общия капацитет на 4-те клетки на депото (пасивен капацитет) е 2 825 000 куб.м. или 3 234 000 тона отпадъци. Капацитетата на изградените 1 и 2 клетка на депото (активен капацитет) е 905 000 куб.м. или 1 031 700,00 тона. През 2020 г. на депото са депонирани 60 470,86 тона отпадъци. Към 2020 г. остатъчният пасивен капацитет на депото е 2 4851 686,06 м³ или 85,21% от капацитетата на депото .

Остатъчният капацитет на активния капацитет на депото е 474 250,83 м³ или 52,40% от капацитетата на клетките. Експлоатационният период на депото е 21 години, като същото е въведено в експлоатация през 2012 г.

На този етап, изградените инсталации и съоръжения обезпечават напълно екологосъобразното третиране на цялото количество събрани смесени битови отпадъци за Столична община.

Съгласно чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО „Системите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци осигуряват като минимум: 1. най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;“ Към 31.12.2020 г. изградените и функциониращи съоръжения към инсталацията за МБТ са достатъчни за достигане на количествените цели по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО. Според Заповед №139 от 15.06.2020 . на Изпълнителния Директор на ИАОС за 2018 относно изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от Закон за управление на отпадъците, към 2018 година 32 общини (12% от Общините в България) изпълняват заложените цели по чл. 31 (подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци). Съгласно горесцитираната заповед, Столична община е постигнала степен на рециклиране 64% за календарната 2018 г., което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.

Изчислените прогнозни количества генерирани битови отпадъци, показват че до края на действие на програмата (до 2028 г.) се очаква увеличение на количествата с 9,93 %



спрямо 2020 г. Съгласно направените прогнози до 2028 г. и при отчитане на съществуващото състояние (т .4.1. Анализ на състоянието относно отпадъците) за постигане на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО се очаква достигане и надминаване на проектния капацитет на инсталацията за МБТ от 410 000 т/год. Необходимо е обновяването на част от инсталациите, както и решаването на въпроса с оползотворяването на RDF, произвеждан в Завода за механично-биологично третиране на смесени битови отпадъци - Садината.

4.4.3. Изводи и препоръки

- Дейностите по третиране на отпадъците на Столична община са възложени на Столичното предприятие за третиране на отпадъците, създадено с Решение № 223 на Столичен общински съвет от 16.05.2013 год.
- Депото за неопасни отпадъци в местност „Садина“, Завод за механично-биологично третиране на отпадъци с производство на RDF-гориво и инсталациите за разделно събирани био-отпадъци и за разделно събирани зелени отпадъци площадка „Хан Богров“ се експлоатират от Столичното предприятие за третиране на отпадъците
- В резултат на изградената интегрирана система за управление на отпадъците на Столична община се депонират 85% по-малко отпадъци и остатъчният капацитет на депото за неопасни отпадъци е 85,21% от пасивния капацитет на депото към 31.12.2020 г.
- Столична община е изпълнила целите си по чл. 31, ал. 1, т.1 и т. 2 от ЗУО за 2018 г. (по данни на ИАОС);
- Необходимо е обновяването на част от инсталациите, както и решаването на въпроса с оползотворяването на RDF, произвеждан в Завода за механично-биологично третиране на смесени битови отпадъци - Садината.



**АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРАТА НА
УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ, С АКЦЕНТ ВЪРХУ КОНТРОЛНИТЕ
ФУНКЦИИ**



4.5. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРАТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ, С АКЦЕНТ ВЪРХУ КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ

Въведение

Столична община е самостоятелен регион за управление на отпадъците. Предмет на настоящия анализ е институционалният капацитет в сферата на управление на отпадъците, с акцент върху контролните функции.

Информационна обезпеченост на анализа

За целите на настоящия анализ е ползвана информация, налична в Столична община, вкл. и на интернет страницата ѝ – наредби, правилници, и др., съответно посочено, където е приложимо, както следва:

- ✓ проучване на ведомствени и национални нормативни документи, регламентиращи правомощията и функциите за управлението на отпадъците;
- ✓ проучване на отчетни документи и статистически данни за дейностите по отпадъци и за персонала, ангажиран с функции за управление на отпадъците;
- ✓ обобщаване на резултатите от предварително подготвени въпросници към ръководители и експерти с възложени функции за отпадъци в общината за изясняване на състоянието и на бъдещите потребности от гледна точка на капацитет в сферата на управление на отпадъците.

4.5.1. Функции за управление на отпадъците в Столична община

4.5.1.1. Отговорни звена и лица за управлението на отпадъците в общинската администрация

Правомощията на общината в процеса на управление на отпадъците са описани подробно в раздел „Анализ и оценка на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците“. Предвид нормативно определените функции в областта на управление на отпадъците, институционалният капацитет на СО е разгледан по отношение функционалност, практически съответстваща на правомощията на кмета на общината.

Функциите за управление на отпадъците в Столична община могат да се групират в следните направления на компетентност:

- функции по политиката за отпадъците - разработване на общински програмни и нормативни документи;

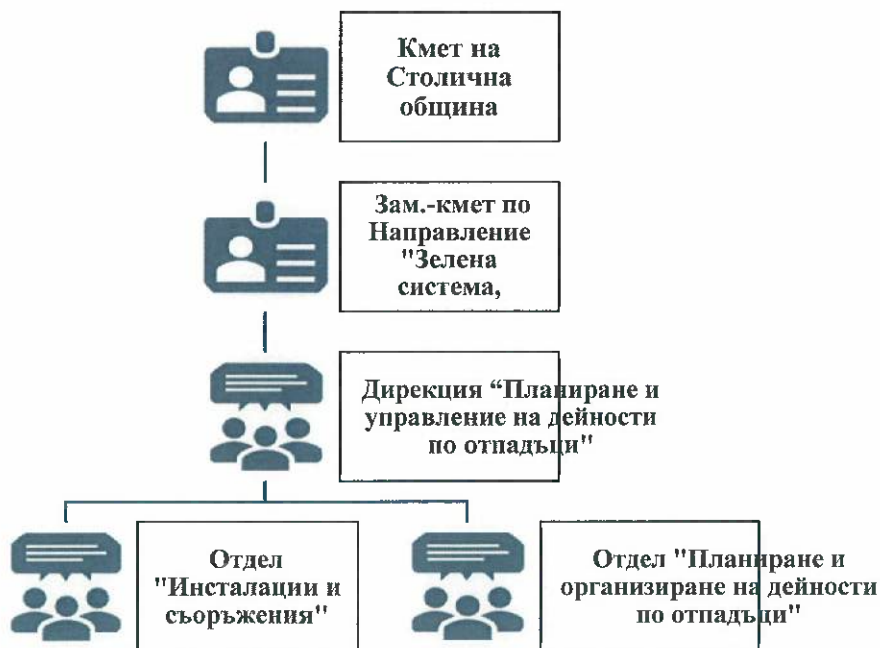


- функции по предоставяне на услуги - дейности по събиране и третиране на отпадъците, разработване на годишни бюджети и определяне на годишните такси за предоставяне на услугата;
- функции по наблюдение и контрол – извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи;
- функции за привличане на обществеността - обществени консултации, информационно-образователни дейности

В зависимост от степента на ангажираност на отделните структурни звена в процеса по подпомагане и реализиране на ангажиментите на кмета на общината по управление на отпадъците, функциите се групират по следния начин:

- Основни функции – включват се дейности по подпомагане и/или осъществяване на определено правомощие, политика, стратегия, програма, план
- Спомагателни функции – включват се дейности по съдействие, координация, техническа помощ и пр. при осъществяване на основните функции

Основните функции по осъществяване политиката по управление на отпадъците в Столична община са вменени на Дирекция „Планиране и организиране на дейности по отпадъци“ – част от специализираната администрация. Политиката по управление на отпадъците се обезпечава правно, финансово, административно и пр. чрез спомагателни функции, възложени на други звена от общата и специализирана администрация.



Фиг. 1. Органиграма за управление на отпадъците в администрацията на Столична община



I. Основно ръководно звено

Съгласно ЗУО, управлението на отпадъците в общините е възложено на кметовете на общини. Кметът на Столична община:

- осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, притежаващи документ издаден по реда на ЗУО, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране и транспортиране;
- осигурява съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи, улични кошчета и други;
- осигурява събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
- отговаря за избора на площадка, изграждането, поддържането, експлоатацията, закриването и мониторинга на депата за битови отпадъци и/или на други инсталации или съоръжения за оползотворяване и обезвреждане на битовите отпадъци на територията на Столична община;
- определя съоръженията за оползотворяване и/или обезвреждане на територията на Столична община, до които да бъдат транспортирани битовите отпадъци, като съвместно с кметовете на райони и Столичен инспекторат създава организация за дейностите и контролира изпълнението им;
- организира система за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата, като сключва договор с лица притежаващи разрешение и регистрационен документ, издадени по реда на ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране и третиране на опасни отпадъци
- организира общинска система за разделно събиране на биоотпадъци от поддържане на обществени площи, паркове, градини, междублокови пространства, хранителни и кухненски отпадъци от ресторанти, заведения за обществено хранене, търговски и др. обекти на територията на общината
- отговаря за разделното събиране на отпадъци от опаковки и на отпадъчни материали от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, като сключва договори при условия и ред, определен с решение на Столичен общински съвет
- определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) на територията на Столична община, когато същите се разполагат върху общински имот и организира дейностите по събиране и временно съхраняване на портативни и автомобилни НУБА и предаването им за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане



- организира дейностите по разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) от домакинствата и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на ИУЕЕО и определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на ИУЕЕО, върху общински имоти на територията на общината
- определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината и информира обществеността за местоположението им и условията за приемане на отработените масла, когато тези места са разположени върху общински имот и съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване или обезвреждане
- Определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и местата за предаване на излезли от употреба моторни превозни средства ИУМПС, върху общински имоти на територията на общината, в случаите, когато икономическите оператори не са изградили площадки за събиране и съхраняване и на центрове за разкомплектоване на ИУМПС и организира дейностите по събирането на ИУМПС по чл. 143, ал. 7 и 8 ЗДП и предаването им в центрове за разкомплектоване
- определя местата за събиране на излезли от употреба гуми (ИУГ) на територията на общината, когато същите се разполагат върху общински имот и съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на ИУГ и предаването им за оползотворяване или обезвреждане
- определя маршрути за транспортиране на строителни отпадъци и земни маси до съоръжения/площадки, места отговарящи на изискванията и притежаващи разрешителни по реда на ЗУО, отговаря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, оползотворяването на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриване на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране и организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината
- сключва договори за почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и други територии, предназначени за обществено ползване и за почистване от отпадъци на общинските пътища
- определя със заповед длъжностните лица, които извършват контрола за спазването и прилагането на разпоредбите на Наредбата за управление на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община в сила от 26.03.2021 г.



При осъществяване на конкретните правомощия за управление на отпадъците, кметът на СО се подпомага от Заместник-кмет по направление "Зелена система, екология и земеползване" и кметове на райони.

Заместник-кмет по направление "Зелена система, екология и земеползване"

Групи функции		Устройствен правилник, чл. 51
<p>Функции по политиката за отпадъците - разработване на общински програмни и нормативни документи</p>	<p>по за - на</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Координира разработването, актуализирането и изпълнението на стратегии и програми, свързани с управлението на дейностите по отпадъците, т. 25 ● Организира разработването на предложение за общинската програма за околна среда и програма за управление на отпадъците за територията на съответната община, като неразделна част от нея, т. 26 ● Организира разработването на план за разполагане на съдове за разделно събиране на отпадъците и кампании за разделно събиране на отпадъци от домакинствата, т. 27 ● Координира дейностите за изготвяне и актуализирането при промяна в нормативните изисквания на Наредбата по чл. 22 от ЗУО, т. 30 ● Участва в процеса на планиране на бюджетните средства за изпълнение на програмите и стратегиите, свързани с управлението на дейностите по отпадъците към бюджета на дирекция "Управление на отпадъците и контролни дейности", т. 31 ● Одобрява/изготвя предложения до кмета за планове за управление на строителни отпадъци, когато не са одобрени по реда на чл. 156б, ал. 6 от Закона за устройство на територията, в случай на упълномощаване, т. 32
<p>Функции по предоставяне на услуги - дейности по събиране и третиране на отпадъците, разработване на годишни бюджети и определяне на годишните такси за предоставяне на услугата</p>	<p>по на по третиране на на на на за на на</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Организира и контролира чистотата, поддържането, опазването и разширяването на селищните зелени системи в населените места и крайселищните територии, както и опазването на биологичното разнообразие, на ландшафта и на природното и културното наследство в тях, т. 24 ● Подпомага кмета за осъществяване на дейността по организирането на управлението на битовите и строителните отпадъци, осигуряване на условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица по чл. 35 от ЗУО, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане, т. 28

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

Приложения (част II) на Приложение № 1 към Решение № 912 по Протокол № 82/14.09.2023г.

л.112 от вс.л.270



	<ul style="list-style-type: none"> Участва при организирането на дейността за разделно събиране на масово разпространени отпадъци, в т. ч. - отпадъци от опаковки, излезлите от употреба луминесцентни и други лампи, съдържащи живак, излязло от употреба електронно и електрическо оборудване, излезли от употреба моторни превозни средства и др., т. 29
<p>Функции по наблюдение и контрол – извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи</p>	<ul style="list-style-type: none"> Контролира, проверява и потвърждава разходите за авансови, междинни и окончателни плащания, извършвани от изпълнители по договори, свързани с управление на дейностите по отпадъците, т. 33 Организира, координира и контролира изпълнението на договорите от компетентността на поверената му структура, както и осъществява постоянен контрол, с оглед своевременното попълване на данни в Система за управление на договорите на Столична община (СУДСО) спрямо същите, т. 45
<p>Функции за привличане на обществеността - обществени консултации, информационно-образователни дейности</p>	<ul style="list-style-type: none"> Няма възложени специфични функции по отношение на управлението на отпадъци. <p>Общи функции от Чл. 8 УП СО:</p> <ul style="list-style-type: none"> Осигуряват в оперативен порядък информация, необходима по повод изготвянето отговори на питання на общински съветници към кмета на Столична община, т. 8 Създават организация за навременното, точното и пълното нанасяне на данните, относно договорите в съответните информационни системи на Столична община, т. 9.3.

Кметове на райони в Столична община

<i>Групи функции</i>	<i>НУОПОЧТСО</i>
<p>Функции по политиката за отпадъците разработване на общински програмни и нормативни документи</p>	<ul style="list-style-type: none"> Изготвят, утвърждават и връчват скици, с които се определят прилежащи площи към сградите по реда и при условията на Наредба № 6/2009 г.на МРРБ за определяне на прилежащата площ към сгради в режим на етажна собственост в квартали с комплексно застрояване"
<p>Функции по предоставяне на услуги - дейности по</p>	<ul style="list-style-type: none"> Подпомагат дейността на Кмета на СО при определяне на съоръженията за оползотворяване и/или обезвреждане на територията на Столична община, до които да бъдат



<p>събиране и третиране на отпадъците, разработване на годишни бюджети и определяне на годишните такси за предоставяне на услугата</p>	<p>транспортирани битовите отпадъци, като съвместно със Столичен инспекторат създават организация за дейностите им</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предлагат местата за разполагане на елементите от системата за разделно събиране на отпадъци • Одобрява заявления за включване в общинската система за разделно събиране на биоотпадъци • Издават направление на определен маршрут за транспортиране на строителни отпадъци и земни маси • Кметовете на райони предоставят на кмета на Столична община информация за установени замърсявания на територията на района, ежемесечно, в т.ч. размера на изразходваните от тях средства за почиствените площи.
<p>Функции по наблюдение и контрол – извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Създават организация съвместно със Столичен инспекторат (съответния Районен инспекторат) за контролиране на дейностите по управление на битовите отпадъци • Кметовете на районите назначават комисия с представители на Столичен инспекторат и районната общинска администрация за установяване на излезли от употреба МПС, собствеността на терена и собствеността на МПС
<p>Функции за привличане на обществеността - обществени консултации, информационно-образователни дейности</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Оповестяват на интернет страниците на районните администрации сключените договори за почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и други територии, предназначени за обществено ползване и за почистване от отпадъци на общинските пътища • Оповестяват на интернет страниците на районните администрации организациите и местата за местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори • Оповестяват на интернет страниците на районните администрации графика за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване • Оповестяват на интернет страниците на районните администрации информация за местата за смяна и условията за приемане на отработените масла



	<ul style="list-style-type: none"> • Оповестяват на интернет страниците на районните администрации информация за местата и условията за приемане на излезли от употреба гуми • Оповестяват на интернет страниците на районните администрации площадките за приемане на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло от физически и юридически лица
--	---

II. Основно изпълнително звено

Дирекция „Управление на отпадъци и контролни дейности“

Групи функции		Устройствен правилник, чл. 55
<p>Функции по политиката за отпадъците разработване на общински програмни и нормативни документи</p>	<p>по за - на</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и координира изпълнението на политиките на Столична община, свързани с управлението на отпадъците, т. 1 • Координира, организира и участва в подготовката на планове, програми, стратегии и наредби на Столична община, т. 4 • Подготвя методически указания, свързани с дейностите по управление на отпадъците към районните администрации на СО, физически и юридически лица, когато това е необходимо, т. 5 • Координира, организира и участва в подготовката и актуализацията на стратегии и програми, свързани с управлението на дейностите по отпадъците, т. 11 • Координира дейностите за изготвянето и актуализирането при промяна в нормативните изисквания на общинската наредба, с която се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и масово разпространени отпадъци на територията на Столична община, т. 16 • Изготвя доклади до СОС и проекти за решения, свързани с дейността на дирекцията, т. 17 • Участва в процеса на планиране на средства за изпълнението на приети програми и стратегии, свързани с управлението на дейностите по отпадъците към бюджета на дирекцията, т. 18



<p>Функции по предоставяне на услуги - дейности по събиране и третиране на отпадъците, разработване на годишни бюджети и определяне на годишните такси за предоставяне на услугата</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Обезпечава изпълнението на законоустановените задължения на Столична община по всички дейности по събиране и третиране на отпадъците, т. 2 ● Предлага на системи и механизми за устойчиво управление на отпадъците при спазване на изискванията на нормативната уредба, т. 3 ● Подготовка на документи за провеждане на процедури за избор на изпълнители, управление и контрол по изпълнението на сключените договори, възложени за реализация на дирекцията, т. 7 ● Съставяне и поддържане на публичен регистър за издадени направления за определянето на маршрути за транспортиране на строителни отпадъци и земни маси, т. 8 ● Планиране на бюджета, като част от програмата за управление на отпадъците, т. 9 ● Упражнява контрол за спазване на условията и реда за извършване на дейности с отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ), съобразно своите компетенции, във връзка с изпълнение на чл. 118 от ЗУО, т. 10 ● Участва при организирането на дейностите по разделно събиране на битови и масово разпространени отпадъци, в т. ч. - отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия, картон, метали, пластмаса и стъкло, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУБЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), излезли от употреба гуми (ИУТ) и др., т. 12 ● Обобщава информация и изготвя предложения, относно определянето на вида на предлаганите услуги по чл. 62 от ЗМДТ на територията на общината и честотата на събиране и транспортиране на битовите отпадъци, във връзка с предвиденото задължение на кмета на общината в чл. 63 от същия закон, т. 14 ● Участва в работата на комисии и работни групи, създадени със заповед на кмета на СО, свързани с управление на дейностите по отпадъците, т. 20 ● Участва в унищожаването на растения, растителни продукти и други обекти, съгласно Закона за защита на растенията, т. 21 ● Подготовка на документи за провеждане на процедури за избор на изпълнители, управление и контрол по изпълнението на сключените договори, за строителството на съоръженията за третиране на отпадъци и оперативните
---	--



	<p>дейности при последващата им експлоатация, както и др. договори, възложени за реализация на дирекцията в областта на управление на дейностите по отпадъците, т. 22</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Подготвя и предоставя за съгласуване (съгласно йерархията на СО) документи, необходими за стартиране на процедурите за избор на изпълнители на обществени поръчки, контролира изпълнението на сключените договори с избраните изпълнители, т. 24 ● Организира, предоставянето на техническа информация, необходима на изпълнителите на договори за обществени поръчки за целите на изпълняваните от тях дейности, т. 28 ● Участва в работата на комисии и работни групи, звена за изпълнение (управление) на проекти и др., т. 35 ● Подпомага работата на ОП СПТО – издава становища, заповеди, указания, съгласува договори, т. 36
<p>Функции по наблюдение и контрол – извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Осъществяване на мониторинг по изпълнението на изготвените и приети планове, програми и стратегии на СО, свързани с управлението на отпадъците, т. 6 ● Събира, систематизира и анализира информация, свързана с дейността на дирекцията, т. 13 ● Организира събирането и поддържането на информация за броя на ползвателите на услугите по чл. 62 от ЗМДТ в имотите на територията на общината, т. 15 ● Разработване на инструменти за управление и контрол на договори, процедури и насоки, които да подпомогнат дейността на дирекцията. Организиране на процеса на верификация на разходите, провеждане на проверки на място и докладване, във връзка с изпълнение на проекти, съфинансирани от оперативна програма "Околна среда", т. 23 ● Проучва, анализира, разработва и предлага експертни оценки, становища, прогнози и решения по изпълнението на сключени договори на обществени поръчки, т. 25 ● Проучва представените резултати от изпълнители на обществени поръчки и изготвя становища по извършените работи, т. 26 ● Следи за спазване на сроковете за изпълнение, залегнали в договорите за изпълнение и други срокове, поставени във връзка с изпълнение на отделни ангажименти и задачи, т. 27 ● Осъществява координация и взаимодействие с отдели и звена на общинската администрация, както и с външни



	<p>институции, с оглед законосъобразното им управление и изпълнение на сключените договори, т. 29</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Контролира, проверява и потвърждава разходите за авансови, междинни и окончателни плащания, извършвани от изпълнители по договори, свързани с управление на дейностите по отпадъците, т. 30 ● Извършва документални и проверки на място по цялостното изпълнение на договорите, т. 31 ● Съдейства на одитиращи, мониторингови и проверяващи органи, т. 32 ● Обработка и обобщава данните, свързани с изпълнението на договорите, т. 33 ● Изготвя информационни справки, доклади, становища и др., свързани с финансовото изпълнение на проектите, т. 34 ● Осъществява контрол по екологосъобразно управление на отпадъците, т. 38 ● Контролира и организира възлагането и изпълнението на услуги, извършвани от външните изпълнители, т. 39
<p>Функции за привличане на обществеността - обществени консултации, информационно-образователни дейности</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Изготвя становища и отговаря на постъпили заявления от физически и юридически лица, т. 19 ● Попълва необходимите данни, относно сключените договори в съответните информационни системи на СО, т. 37 ● Осъществява контрол върху информационното обезпечаване, свързано с движението на отпадъците, т. 40

III. Изпълнителни звена с важни спомагателни функции по отношение на управлението на отпадъците

Дирекция „Вътрешен одит“, обща администрация

Осъществява контролни функции по отношение на всички структури, програми, дейности и процеси в организацията.

Направление "Дигитализация, иновации и икономическо развитие"

Осъществява поддръжане на информационните и комуникационни системи и дигиталните услуги на общината, включително и обучение на служителите в ИКТ.

Направление "Правен и административен контрол"



- Подготвя становища по правни въпроси и проекти на документи от компетентността на Столична общинска администрация, поставени от граждани и юридически лица във връзка с дейността на Столична община
- Съгласува по законосъобразност административни актове, издавани от кмета на СО
- Контролира законосъобразността на документации и процедури по ЗОП
- Предоставя или отказва достъп по ЗДОИ
- Осъществява процесуално представителство по дела

Направление "Общинска администрация"

- Осъществява общата организация по административното обслужване на физически и юридически лица и координацията със структурните звена от специализираната администрация, относно предоставянето услуги на гражданите.
- Осъществява общата организация по обмена на документи между Столична община и административните органи и организации.
- Организира деловодната дейност и кореспонденция с граждани и юридически лица
- Осъществява дейностите по архивиране и съхраняване на документацията на Централната администрация
- Поддържа и прилага изискванията на системата за управление на качеството, в съответствие с международния стандарт ISO 9001:2015
- Подпомага дейността на кмета на Столична община при управление на човешките ресурси, вкл. разработване на вътрешни правила, инструкции, заповеди и процедури по организацията и дейността на структурните звена в общината, свързани с управлението на човешките ресурси, назначаването, първоначалното обучение, оценка на изпълнението и т. н.

Направление "Финанси и здравеопазване", Дирекция "Икономика и търговска дейност"

- Изготвя проекти на заповеди за определяне границите на районите с организирано събиране и извозване на битови отпадъци на територията на Столична община и осъществява процедурите, свързани с тях.
- Ежегодно разработва предложение за размер на такса битови отпадъци, въз основа на годишна план-сметка за дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения, поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.
- Разглежда и обработва преписки, свързани с определяне размера на такса битови отпадъци за нежилищни имоти на предприятия, в зависимост от количеството на битовите отпадъци и честотата на извозване - чл. 23 от Наредбата за



определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община. Процедира същите.

- Разглежда и обработва преписки, свързани с определяне размера на такса битови отпадъци за нежилни имоти на предприятия чрез пряко договаряне - чл. 24 от Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община. Изготвя проекти на заповеди. Процедира същите след подписването им от кмета на Столична община.

Дирекция „Обществени поръчки и концесии“

Прилагане и контрол на спазването на действащата законова и подзаконова уредба в областта на Закона за обществените поръчки, Закона за общинската собственост, Закона за концесиите, Наредбата за общинската собственост на СОС и Наредбата за условията и реда за провеждане на търгове и конкурси на СОС.

Дирекция "Общински строителен контрол"

Контролира и координира дейността си с Направление "Зелена система, екология и земеползване" в случаите на разрушаването на законни сгради и съоръжения и доброволното премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи да се извършва по начин, осигуряващ последващото оползотворяване, в т. ч. рециклиране на образуваните строителни отпадъци, в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 43, ал. 4 от Закона за управление на отпадъците.

Направление "Европейски политики, международна дейност и туризъм", Дирекция "Европейски политики и програми"

- Проучва възможностите за финансиране от оперативни, общностни и други европейски, национални и международни програми и информира ръководството на общината и заинтересованите направления.
- Организира и координира подготовката, разработването и представянето на проекти на Столична община за финансиране от оперативните програми, програмите за трансгранично и транснационално сътрудничество на ЕС, и от други европейски, национални и международни програми и проекти, в сътрудничество със звената от специализираната администрация на общината и районните администрации.
- При необходимост оказва методическа помощ на екипите за управление и изпълнение на проектите, получили финансиране.
- Изготвя доклади/справки за напредъка на изпълняваните проекти, за нуждите на ръководството на общината.
- Подготвя и поддържа база данни за изпълняваните проекти от Столична община и районните администрации.



- Организира и участва в срещи, семинари, кръгли маси, конференции и др. на национално и международно ниво, свързани с европейските политики и програми, изпълнението на проекти и обмяна на добри практики.

Постоянна комисия (ПК) по опазване на околната среда, земеделие и гори към СОС – <https://council.sofia.bg/postoianna-komisia-po-opazvane-na-okolnata-sreda-zemedelie-i-gori>

Комисията на общинско ниво по смисъла на ЗМСМА, отговорна за решаване на проблемите за отпадъците, е Постоянната комисия (ПК) по опазване на околната среда, земеделие и гори (мандат 2019 - 2023 г.) на Столичен общински съвет.

Съгласно актуализираните Вътрешни правила за дейността на ПК по опазване на околната среда, земеделие и гори тя изпълнява следните обобщени функции:

- съгласува цялостни дългосрочни и краткосрочни стратегии и програми за осъществяване политиките на Столична община по опазване на околната среда, работата на институциите и дейностите, свързани с предмета на нейната работа и от нейната компетентност;
- подпомага чрез становища подготовката на решенията на СОС;
- извършва и възлага проучвания и анализи и изисква информации от компетентните звена на Столична община и предлага на СОС решения на констатирани проблеми;
- инициира и подпомага дейности, свързани с промени в нормативната уредба, относно предмета на дейност на Комисията и нейната компетентност;
- получава становища от другите постоянни комисии на СОС, кмета и заместник-кметовете и компетентните звена на Столична община, районните администрации и кметства, дружествата с общинско участие и други засегнати структури на СО, с цел изясняване на въпроси и казуси, свързани с дейността ѝ;
- осъществява контрол по изпълнението на решенията на СОС в дейностите по опазване на околната среда и управление на общинските земи, гори и водни обекти;
- произнася се със становища по повдигнати проблеми в разпределени до нея предложения, писма, жалби и други, след фактическото им изясняване и прави предложения с оглед тяхното решаване;
- предприема инициативи, свързани с опазване и подобряване състоянието на околната среда на територията на Столична община;
- партнира и съдейства за осъществяването на инициативи на структури на гражданското общество /сдружения, фондации, инициативни комитети/, насочени към постигане целите на политиките на Столична община по опазване на околната среда.



Комисията се състои от 13 общински съветници, избрани от Столичен общински съвет (СОС), а ръководството се осъществява от председател и заместник- председатели, избирани от СОС. За изпълнение на своите задачи, Комисията приема шестмесечна работна програма и – съответно - представя доклад за своята дейност за същия срок. Работната програма и докладът на Комисията са публични и се обявяват по реда на Правилника за организацията и дейността на СОС. Заседанията на ПК по опазване на околната среда, земеделие и гори са редовни и извънредни, като редовните заседания се провеждат по график, не по-малко от 2 пъти месечно. При необходимост от решаване на неотложни въпроси, ПК по опазване на околната среда, земеделие и гори може да провежда извънредни заседания по искане най-малко на 1/3 от членовете ѝ или от председателя на СОС.

За изпълнение на своите задачи, комисията може да привлича външни лица като експерти и консултанти, притежаващи съответната квалификация и образователен ценз, и/или практически опит. Работата на ПК по опазване на околната среда, земеделие и гори се подпомага експертно от изрично посочен служител на Дирекция "Секретариат на Столичен общински съвет".

По отношение на функцията за привличане на обществеността – съгласно правилата, заседанията на комисията са открити. По решение на комисията може да се провеждат и закрити заседания, в това число и по отделни точки от дневния ред на комисията, когато се налага за запазване на защитена от закона информация или нравствеността. Откритите заседания на комисията се излъчват пряко на електронната страница на Столичния общински съвет, като направените записи остават видими в архив на заседанията. По решение на комисията може да се допускат аудио и видеозаписи от акредитирани журналисти, както и от граждани по конкретни въпроси, включени в дневния ред от заседанията на комисията. Дневният ред и материалите за закритите заседания на комисията се предоставят преди заседанието на комисията. В същите срокове на електронната страница на СОС се публикува обявление, че заседанието или отделни негови точки ще бъдат закрити.

Районни администрации

На територията на СО са обособени следните районни администрации:

Баня
Витоша
Връбница
Възраждане
Изгрев



Илинден
Искър
Красна поляна
Красно село
Кремиковци
Лозенец
Люлин
Младост
Надежда
Нови Искър
Оборище
Овча купел
Панчарево
Подуяне
Сердика
Слатина
Средец
Студентски
Триадица

Районните кметове изпълняват делегирани от кмета на СО правомощия по управлението на отпадъците на територията на съответния район, с функции, както са посочени в т. 4.5.1.1. Контролните функции на територията на районите се изпълнява от Районни инспекторати към Столичен инспекторат с функции, посочени в т. 4.5.1.2.

Общинско предприятие "Столично предприятие за третиране на отпадъци" - <http://spto.bg>

Общинско предприятие "Столично предприятие за третиране на отпадъци" (ОП СПТО) е създадено с Решение №223/16.05.2013 г. на Столичен общински съвет и осъществява дейности по третиране на отпадъци, управление, експлоатация,



поддръжка, ремонт и подмяна на съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община, както и осъществяване на мониторинг, рекултивация и следексплоатационни грижи на съоръженията за третиране и обезвреждане на битови отпадъци, и организиране на дейности, свързани с повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци за постигане на целите, съгласно общинските програми за управление на дейностите по отпадъците.

- ✓ ОП СПТО изпълнява основно функции по предоставяне на услуги за управление на отпадъците (съгл. Чл. 6 на Правилник за организацията и дейността), както следва:
- ✓ Извършва дейности по третиране на отпадъците, които се образуват на територията на Столична община, в съответствие с издадените разрешителни за третиране на отпадъци за съответните съоръжения
- ✓ Води и отчита дейностите по третиране на отпадъците, както и последващата реализация на получените материали и крайни продукти, въвежда данните в Информационната система за управление на отпадъците
- ✓ Спазва всички приложими условия на законодателството на ЕС, свързани с неговата работа и всички клаузи, по които са необходими разрешителни за околната среда или други лицензи, разрешения и подобни документи
- ✓ Осигурява създаването на продукти, материали или субстанции, произведени вследствие работата на съоръженията в съответствие с приложимите стандарти или критерии
- ✓ Спазва всички надлежно одобрени инструкции, издавани при необходимост от упълномощените по съответния ред представители на Столична община за осигуряването на изпълнението на задълженията по настоящия Правилник и Проекта за отпадъците на СО¹
- ✓ При възникнала необходимост, извършва и други съпътстващи дейностите по управление на отпадъци и при възлагане от страна на Кмета на Столична община.

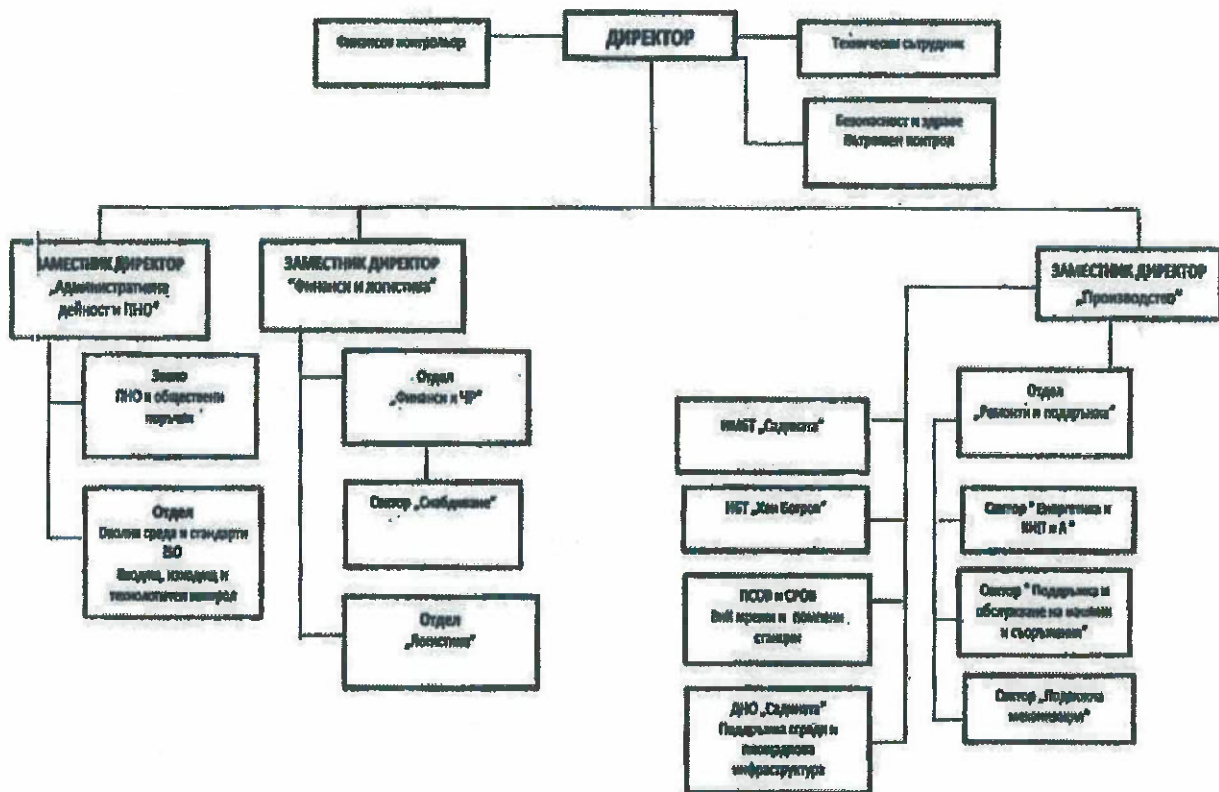
ОП СПТО е стопанска структура, чрез която Столична община осъществява самостоятелно стопанска дейност по смисъла на глава VI от ЗОС. ОП СПТО не е юридическо лице и действа от името и за сметка на Столична община. Кметът на Столична община координира и контролира осъществяването на цялостната дейност на ОП СПТО.

Общата численост на персонала на ОП СПТО е 307 души. Предприятието управлява автомобили и механизация, както и следните инсталации:

¹ ОП СПТО е създадено в рамките на проект „Интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община“, финансиран от Оперативна програма „Околна среда 2007-2013“



- Завод за механично-биологично третиране на отпадъци с производство на RDF-гориво
- Депо за неопасни отпадъци с пречиствателна станция за инфилтратата на площадка „Садината“
- Площадка „Хан Богров“ - Инсталация за компостиране на разделно събрани биологични отпадъци
- Площадка „Хан Богров“ - Инсталация за компостиране на разделно събрани градински („зелени“) отпадъци



Фиг. 2. Организационна структура на ОП СППО

Външни договори и концесии

За качественото изпълнение на някои от функциите по управлението на отпадъците, Столична община е сключила договори по реда на ЗОП с външни лица – фирми и организации за:

- Събиране и транспортиране на битови отпадъци;
- Подмяна и поддръжка на съдове за битови отпадъци;
- Лятно и зимно почистване на улици и други места за обществено ползване



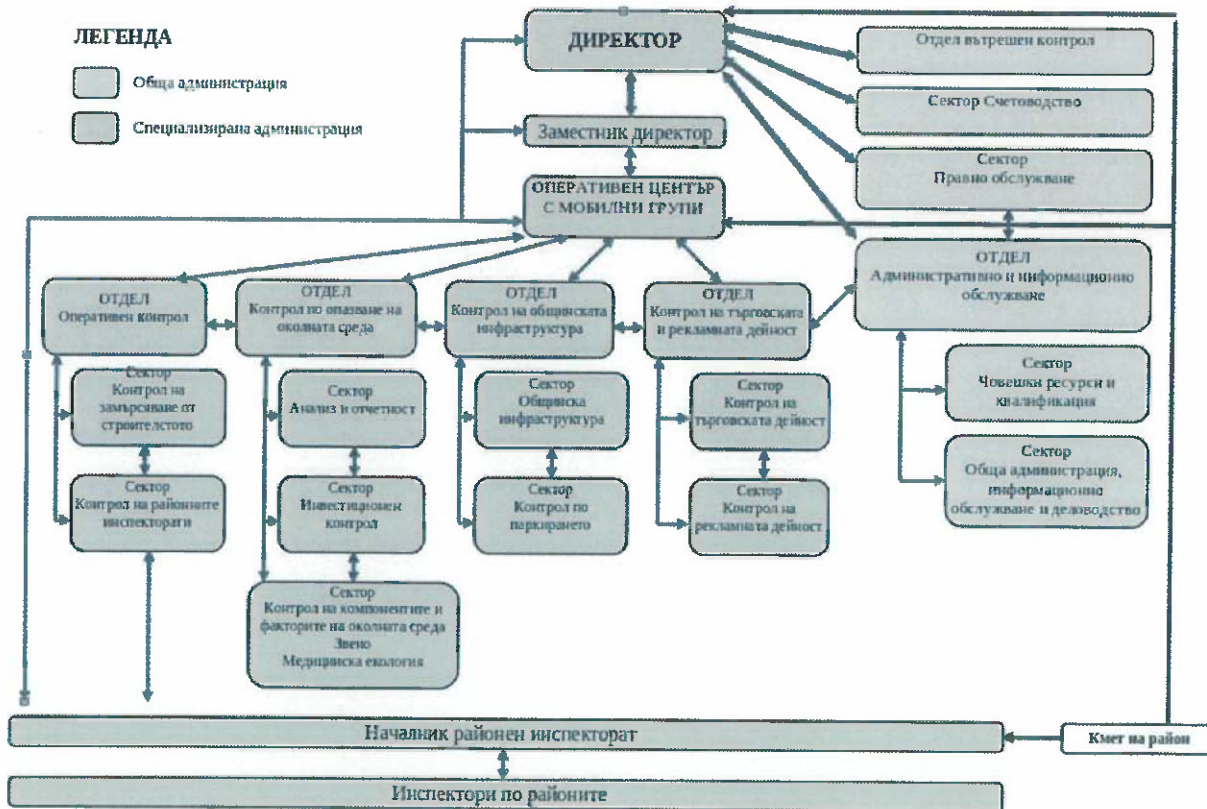
- Предоставяне на услуги по предварително третиране на смесени битови отпадъци на Столична община, включващи: сепариране, рециклиране, транспортиране, оползотворяване (термично или чрез други методи) и предаване за обезвреждане на отпадъци
- Изпълнение на дейности по разделно събиране на МРО
- Проучване, проектиране и изграждане на нови съоръжения и рекултивация на депа

4.5.1.2. Контролни функции

Основната част от функциите по осъществяване на непосредствения контрол в областта на управлението на отпадъците са вменени на **Столичен инспекторат** - <https://inspectorat-so.org>.

Столичен инспекторат осъществява контрол по спазване от страна на всички юридически и физически лица на територията на Столична община на нормативните актове на Столичен общински съвет, на законите и подзаконовите нормативни актове, както и на договори, по които страна е Столична община, когато такива функции са му възложени от Кмета на Столична община или от Столичен общински съвет.

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА НА СТОЛИЧЕН ИНСПЕКТОРАТ



Фиг. 3. Организационна структура на Столичен инспекторат



Столичен инспекторат е контролна структура и не предлага административни услуги. Съгласно административното деление, територията на СО се разделя на 24 района. С цел оперативност, ефективен контрол и отчетност, Столичен инспекторат допълнително разделя районите на 233 сектора, за всеки от които отговарят съответно:

- ✓ Началник районен инспекторат
- ✓ Главен/Старши инспектор (секторен отговорник)

Столичен инспекторат осъществява контрол на качеството на изпълнението на дейностите на фирмите-изпълнители, сключили договори със СО, както следва:

- ✓ За събирането и транспортирането на отпадъци, почистване и поддържане на улици и места за обществено ползване – 10 договора
- ✓ За организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки – 4 договора
- ✓ За организиране на система за разделно събиране на отпадъци от облекла и текстилни материали – 2 договора
- ✓ За организиране на система за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване – 2 бр.
- ✓ За организиране на система за разделно събиране, приемане за последващо третиране и обезвреждане на опасни отпадъци от домакинствата – 1 договор
- ✓ За събиране, транспортиране и предаване за оползотворяване и/или обезвреждане на отработени масла – 1 договор

Контролът се осъществява на 2 нива:

- I. Първо ниво на контрол се извършва в районните инспекторати, дневна и нощна смяна, както следва:
 - ✓ Осъществява се контрол на пълният обем на дейностите по графика за деня, както и дейностите, които се изпълняват по Заявка за допълнително възлагане, в съответствие с критериите и изискванията в Техническите спецификации, неразделна част от Договорите за възлагане на обществена поръчка.
 - ✓ При изпълнение на дейност „Събиране и транспортиране на контейнери до съоръжение за третиране“ в районите, където се дейността се извършва в нощна смяна, дежурните инспектори осъществяват контрол, съобразен с началния и крайния час на изпълнението на дейността по графика.
 - ✓ В районите, където се извършва дейността в дневна смяна, графикът на инспекторите е съобразен с началния и крайния час на изпълнение.
 - ✓ Инспекторите в районите осъществяват физически контрол, чрез оглед на място в реално време и по GPS системата до приключване на дейността, а именно:
 - Контрол по спазване на часовия, маршрутен трафик и кратностите;
 - Недопускане неизвозени или пропуснати контейнери за БО в наряда.



- Почистване на всички видове отпадъци около тях, кашони, картони, пликосе с отпадъци и др. след обслужването им.
- Почистване на територията около тези за разделно събиране на отпадъци от опаковки.
- След почистване на контейнерите, същите да са върнати на определените места и в „джобовете“, където има изградени такива, поставени с отвора към тротоара и затворени капаци.
- За констатирано неизпълнение се налагат санкции.
- ✓ В процеса на извършвания контрол се проверяват специализираните автомобили, относно оборудването им със съответния инвентар – метла и лопата за почистване на територията. При констатирана липса се налагат санкции.
- ✓ При констатиране на технически неизправни контейнери, се съставя констативен протокол (КП) и в случай, че не се подменят в срок от 24 ч. се налага санкция.
- ✓ В случаите, където се констатира запълване, замърсяване около контейнерите се прави преценка и предложение за необходимостта от допълнителни съдове или увеличаване на кратностите. Съставя се КП, който се предава в сектор „Анализ и отчетност“ за отразяване в Оперативните планове.
- ✓ При дейност „Събиране и транспортиране на едрогобаритни отпадъци“, която се извършва по заявка се осъществява контрол по спазване на графиците, като не се допуска смесването на различните видове отпадъци при събирането им и се почиства територията след вдигането им. За непочистена територия на тротоара и тревните площи след вдигането се налагат санкции. контрола да се осъществява в реално време и по GPS системата.
- ✓ При изпълнение на дейността с предимство се извозват едрогобаритните отпадъци по маршрута на градски транспорт, като се спазва регламентираното работно време, след което се влиза във вътрешно-квартални улици.
- ✓ Контрол се осъществява периодично и на депо „Враждебна“ по изпълнение на Заявките за транспортиране на едрогобаритни отпадъци, чрез визуален оглед на отпадъка в превозните средства.
- ✓ Ежедневно, след извършения контрол във всеки сектор, началникът на районния инспекторат, съвместно с представители на фирмите, извършващи дейност „Чистота“ изготвят Ежедневен констативен протокол /ЕКП/ за изпълнените дейности. След приключване на всеки месец, на база двустранно подписаните ЕКП, районният инспекторат съвместно с представители на фирмата изпълнител, изготвят Обобщен констативен протокол /ОКП/ за месеца по видове дейности.
- ✓ Контрол на фирмите сключили договори по чл. 24 от Наредбата за определяне, и администриране на местни данъци и такси и издадените заповеди на Кмета на СО. Проверка на обектите, относно броя на заредените съдове за БО и



състоянието на чистотата на територията. Съставят се констативни протоколи и при констатирани нарушения се налагат санкции.

- ✓ Осъществява се контрол по Договорите за: разделно събиране на отпадъци от опаковки и отпадъци от облекла и текстилни материали. Контролира се спазването на графика за извозване на различните цветове контейнери, както и техническото състояние на контейнерите. Съставят се констативни протоколи, в които се отразяват констатациите, дават се предписания със срокове за изпълнение.

II. Второ ниво на контрол се осъществява от експерти към методическите отдели и сектори на Столичен инспекторат, дневна и нощна смяна:

- ✓ Разработват методически указания, процедури, изготвят се експертни становища за подобряване организацията и ефективността на контрола в районните инспекторати.
- ✓ Осъществяват контрол на количеството и качеството на изпълнение на механизирани дейности: „Събиране и транспортиране на контейнери до съоръжение за третиране“ „Събиране и транспортиране на едрогабаритни отпадъци“, Събиране и транспортиране на отпадъци от опаковки“ и др. с физическото си присъствие и оглед на място в дневна и нощна смяна.
- ✓ Контрол, относно спазване изискванията по Договорите и критериите, заложиени в Техническите спецификации към тях в дневна и нощна смяна.
- ✓ Контрол по спазването на часовите маршрутни графици за деня, както и дейностите, които се изпълняват по Заявки за допълнително възлагане.
- ✓ Оказване на методическа помощ в районните инспекторати по изпълнение на контролните им функции.

III. Прилагани методи и средства за контрол:

- ✓ Физическо присъствие и оглед на място;
- ✓ GPS системата в реално време;
- ✓ Видеорегистраторите на служебните автомобили;
- ✓ Мобилна група към Оперативния център на Столичен инспекторат.
- ✓ Наблюдение в реално време на над 200 броя камери в Оперативния център на Столичен инспекторат.

Съобразно правомощията си Столичен инспекторат осъществява контрол върху всички търговски обекти, извършващи дейност на територията на общината и на обектите, на които се извършва строително-монтажни работи /СМР/. Също така обект на проверки са всички физически или юридически лица, осъществяващи дейност на територията на СО, които са адресат на задълженията, въведени с НУОПОЧТСО и ЗУО. Тези проверки включват: